

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

Informationsnummer

Indhold

Side

I Meddelelser

.....

II Forberedende retsakter

Regionsudvalget

48. plenarforsamling af 12. og 13. februar 2003

2003/C 128/01

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse om »Produktivitet: nøgle til de europæiske økonomiers og virksomheders konkurrenceevne« 1

2003/C 128/02

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Meddelelse fra Kommissionen om reformen af den fælles fiskeripolitik (»Vejviser«),
- »Meddelelse fra Kommissionen om EF-handlingsplan for bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri»,
- »Kommissionens forslag til Rådets forordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik»,
- »Meddelelse fra Kommissionen om en EF-handlingsplan for integration af miljøbeskyttelseskrav i den fælles fiskeripolitik»,

	— »Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2792/1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet«, og	
	— »Kommissionens forslag til Rådets forordning om en EF-hasteforanstaltning for ophugning af fiskerfartøjer«	6
2003/C 128/03	Regionsudvalgets udtalelse om	
	— »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Benchmarkingrapport om »Europe« og	
	— »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — »Europe 2005: Et informationssamfund for alle«	14
2003/C 128/04	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om et flerårigt program (2003-2005) for tilsyn med »Europe-handlingsplanen, formidling af god praksis og forbedring af net- og informationssikkerheden (MODINIS)«	19
2003/C 128/05	Regionsudvalgets rapport om »EU's indsats for bjergområderne«	25
2003/C 128/06	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overvågning af Fællesskabets skove og disses samspil med miljøet (Forest Focus)«	41
2003/C 128/07	Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Mod en tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse«	43
2003/C 128/08	Regionsudvalgets udtalelse om »Strategien for det indre marked 2003-2006«	48
2003/C 128/09	Regionsudvalgets resolution om »Kommissionens arbejdsprogram og Regionsudvalgets prioriteter for 2003«	53
2003/C 128/10	Regionsudvalgets udtalelse om:	
	— »Mod et større Europa: strategipapir og rapport fra Europa-Kommissionen om de enkelte ansøgerlandes fremskridt i retning mod tiltrædelse« samt,	
	— »Rapport til Rådet fra Kommissionen — information om EU's udvidelse«	56
2003/C 128/11	Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Struktur-fondsprogrammering 2002-2006: en foreløbig vurdering af URBAN-initiativet«	62

II

(Forberedende retsakter)

REGIONSUDVALGET

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse om »Produktivitet: nøgle til de europæiske økonomiers og virksomheders konkurrenceevne««

(2003/C 128/01)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens meddelelse om »Produktivitet: nøgle til de europæiske økonomiers og virksomheders konkurrenceevne«, KOM(2002) 262 endelig,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 4. marts 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om dets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Barcelona den 15. og 16. marts 2002, og

ud fra følgende betragtninger:

På Det Europæiske Råds møde i Lissabon i marts 2000 blev der fastlagt en ny strategisk målsætning for EU for de næste ti år, nemlig at blive »den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed«;

kun to år senere må det konstateres, at tendensen i produktivitetsfremgangen er utilstrækkelig til at opfylde Lissabon-strategiens mål for de kommende år indtil 2010;

årsager og midler til at afhjælpe EU's dårlige resultater hvad angår produktivitetsvækst er velkendte. Manglende vilje og evne til fornyelse er de virkelige hindringer for reformer og opfyldelse af Lissabon-målene;

behovet for reformer bliver stadig mere presserende på baggrund af den forestående udvidelse af EU;

de lokale og regionale myndigheder bliver ikke kun direkte berørt af Lissabon-strategien, men er også nøglen til opfyldelse af Lissabon-strategiens mål.

under henvisning til Forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 224/2002 rev), som blev vedtaget af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik den 25. september 2002 med Peter Moore, medlem af Sheffield Metropolitan Borough Council for de liberale demokrater, UK/ELDR, som ordfører —

på den 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 12. februar) vedtaget følgende udtalelse.

REGIONSUDVALGETS SYNSPUNKTER

1. Generelle bemærkninger

Regionsudvalget

1.1. ser med bekymring på EU's dårlige resultater med hensyn til at øge arbejdsproduktiviteten og gennemføre de nødvendige reformer for at opfylde Lissabon-strategiens mål. EU og dets medlemsstater må fremskynde gennemførelsen af Lissabon-strategien væsentligt og udvise vilje og mod til at indføre de nødvendige og længe tiltrængte reformer.

1.2. understreger, at de lokale og regionale myndigheder er nøglen til, at man kan opfylde Lissabon-strategiens mål. Disse foranstaltninger vil ligeledes i vid udstrækning bestemme, hvor stort et råderum de lokale og regionale myndigheder vil have. Det er derfor beklageligt, at rapporten ikke kommer ind på de lokale og regionale myndigheders rolle, navnlig inden for IKT, uddannelse og FTU. Lissabon-strategien bør gennemføres på en måde, der bedst tilgodeser de lokale og regionale myndigheders behov og tager hensyn til de specifikke forhold. Det er derfor nødvendigt at undersøge, hvordan de lokale og regionale myndigheder kan bidrage til at øge produktiviteten og konkurrenceevnen.

1.3. fastholder, at den kommende optagelse af nye medlemsstater vil have betydelig indvirkning på EU's produktivitet som helhed. I betragtning af de relative forskelle mellem nuværende og fremtidige medlemsstater, når det gælder økonomiernes struktur og styrke, arbejdsstyrkens sammensætning og evnen til at forandre og innovere, havde det været hensigtsmæssigt at inkludere ansøgerlandene i meddelelsen.

2. Produktivitet og levestandard i EU

Regionsudvalget

2.1. godkender, at Det Europæiske Råd i Barcelona har gjort videreudvikling af beskæftigelsespolitikker med særlig fokus på arbejdsmarkedsreformer til prioriteret indsatsområde.

2.2. understreger vigtigheden af et fleksibelt arbejdsmarked overalt i EU og kræver en bedre analyse af fleksibilitetens forskellige dimensioner — f.eks. hvad angår arbejdsmønstre, løn samt numeriske, funktionelle, færdighedsmæssige og geografiske forhold — for at bestemme fleksibilitetens betydning for økonomisk præstation og jobskabelse. Selv om variationerne i medlemsstaternes svagheder og fordele vil nødvendiggøre skræddersyede løsninger i de enkelte medlemsstater, er der brug for et overordnet approach og synergiskabende koordinering, hvis Lissabon-målene om høj vækst og fuld beskæftigelse skal opfyldes, uden at der afviges fra målet om et bæredygtigt udviklingsforløb. Kernen i enhver vellykket beskæftigelsesstrategi må snarere være skabelse af nye arbejdspladser og fremme af »erhvervsegnethed«. Støtte til kriseramte virksomheder, så eksisterende arbejdspladser kan bevares, må ikke bringe de strukturelle omlægninger i fare.

2.3. mener, at der bør lægges særlig vægt på de strategier, der skal gennemføres i ansøgerlandene, for at de så hurtigt som muligt kan nå op på det samme niveau for erhvervsegnethed som de øvrige europæiske lande. Her spiller regionerne og kommunerne også en stor rolle.

3. IKT's og innovations betydning for produktivitetsvæksten

Regionsudvalget

3.1. mener, at spredning af IKT spiller en nøglerolle og forudsætter de rette rammebetingelser, men eksistensen af en stor IKT-producerende industri er hverken en nødvendig eller tilstrækkelig forudsætning for, at IKT afstedkommer en positiv væksteffekt. Når det gælder spredning af IKT og almen og faglig uddannelse, spiller de lokale og regionale myndigheder en nøglerolle. Regionsudvalget foreslår derfor, at Kommissionen tager hensyn til de lokale og regionale myndigheder i sine forslag og sikrer, at de prioriterer udbredelsen af IKT i marginale og ugunstigt stillede områder.

3.2. understreger, at bestræbelserne bag »Europe-initiativet« må øges. Regionsudvalget bifalder i den forbindelse den omfattende »Europe 2005-handlingsplan, som blev fremlagt på Det Europæiske Råd i Sevilla. På grund af dens rolle for udviklingen af ITK og konsekvenserne for produktiviteten gør Regionsudvalget endvidere opmærksom på, hvor vigtigt det især er at sikre bred adgang til bredbåndsnet til konkurrencedygtige priser i alle egne af EU, også de dårligst stillede og regionerne i EU's yderste periferi, så man i det mindste delvist kan sikre den geografiske sammenhæng for sidstnævntes vedkommende.

3.3. opfordrer Kommissionen til på grundlag af EF-traktatens artikel 299, stk. 2, at foretage de nødvendige tilpasninger, så regionerne i EU's yderste periferi kan udnytte de muligheder, som IKT og FoU byder på, og så de kan foreslå konkrete projekter inden for de allerede eksisterende instrumenter, f.eks. nyskabende aktioner, Interreg III, 6. rammeprogram og ERANET. I mange tilfælde har det vist sig, at disse instrumenter ikke er tilpasset de særlige vilkår i regionerne i EU's yderste periferi.

3.4. mener, at manglen på kvalificeret arbejdskraft i afgørende faser af den teknologiske modernisering må søges afhjulpel hurtigst muligt. Det er afgørende, at medlemsstaterne gennemfører alle de relevante initiativer, som nævnes i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Barcelona.

3.5. påpeger, at der må findes en endelig løsning på spørgsmålet om et fællesskabspatent, hvis man afgørende skal fremme innovation. Desuden vil Regionsudvalget gerne understrege det vigtige i at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om patenterbarheden af softwarerelaterede opfindelser.

3.6. konstaterer, at der er brug for flere investeringer i forskning og udvikling. Regionsudvalget støtter målet om, at FoU-investeringerne skal op på 3 % af BNP inden udgangen af årtiet - hvoraf to tredjedele skal være private investeringer, med særlig vægt på fremme af smv'ernes deltagelse i forskning, udvikling og innovation (Det Europæiske Råd i Barcelona). Ydermere slår Regionsudvalget til lyd for tættere bånd mellem erhvervsliv og videnskab, både nationalt og medlemsstaterne imellem, samt både i og uden for EU. De lokale og regionale myndigheder spiller en central rolle på dette område. Det er især uhyre vigtigt at integrere alle regionerne i det europæiske forskningsrum, især regionerne i EU's yderste periferi, hvilket Kommissionen da også fastslår i sin meddelelse om det europæiske forskningsrums regionale dimension ⁽¹⁾.

3.7. kræver en handlingsplan om Kommissionens meddelelse »Biovidenskab og bioteknologi — En strategi for Europa« ⁽²⁾, som tager hensyn til de sociale/etiske aspekter og til forsigtighedsprincippet. Vi henstiller derfor, at man tager hensyn til udviklingen inden for bioteknologi og hindringerne i den forbindelse, som drøftes indgående i *European Competitiveness Report 2001* ⁽³⁾, *Innovation and Competitiveness in European Biotechnology* ⁽⁴⁾.

3.8. anmoder om en situationsrapport fra Kommissionen vedrørende dens hensigt mht. at styrke integrationen af innovation i et kundskabernes Europa med det formål at forbedre den intellektuelle ophavsret overalt i Europa.

4. Produktivitetsvæksten i fremstillingssektoren i de senere år

Regionsudvalget

4.1. anbefaler mere forskning i forholdet mellem arbejdskraftomkostninger og produktivitet inden for denne sektor og erkender, at det er nødvendigt at øge andelen af teknologibaserede brancher i EU.

4.2. anbefaler, at incitamenter og programmer for modernisering af produktionsprocessen og den ikke-humane kapital iværksættes i vidt omfang i medlemsstaterne.

4.3. anbefaler at øge udbuddet af risiko- og seedkapital, og lån til oprettelsen af nye virksomheder, især de teknologi- og IKT-baserede, i etablerings- og udviklingsfaser og at tilskynde til uddannelse af medarbejdere med ekspertise i disse finansieringsinstrumenter. Støtte til private og offentlige lokale aktørers deltagelse i finansiering af disse foranstaltninger.

5. Produktivitetsvæksten i den europæiske tjenesteydelsessektor i de senere år

Regionsudvalget

5.1. kræver bedre indsamling, sammenholdelse og analyse af sammenlignelige data om produktivitet i alle medlemsstater.

⁽²⁾ KOM(2002) 27 endelig.

⁽³⁾ KOM(2002) 27 endelig, kapitel V, og i A. Allansdottir et. al. (2002).

⁽⁴⁾ Enterprise Papers Nr. 7, GD for Erhvervspolitik, Europa-Kommissionen.

⁽¹⁾ KOM(2001) 549 endelig.

5.2. understreger, at der bør skabes gunstigere betingelser for iværksættere. Der bør ske en lempelse af de regler, der regulerer virksomhedsetablering inden for distributions- og detailsektoren. Regionsudvalget støtter også kravet om incitamenter til innovation inden for tjenesteydelsessektoren såvel som mindske/fjernelse af bureaukratiske/systemmæssige hindringer for iværksættere. Regionsudvalget støtter dog ikke en deregulering af ansættelse og afskedigelse, da det mener, dette ville virke mod hensigten både i økonomisk og social henseende, være ugunstigt for den europæiske sociale model og skadeligt for de lokale og regionale myndigheders indsats for at sikre deres lokalområders og regioners trivsel.

5.3. støtter, at der sættes energisk ind med markedsliberaliseringsforanstaltninger til et indre marked for finansielle tjenesteydelser og bifalder handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser.

5.4. er overbevist om, at hindringerne i det indre marked for tjenesteydelser må fjernes. Europæiske, nationale, regionale og lokale myndigheder må alle øge deres bestræbelser på at fjerne hindringer, herunder lovgivningsmæssige.

6. Menneskelige ressourcer og produktivitetsvækst

Regionsudvalget

6.1. erkender, at arbejdsstyrkens kvalitet og sammensætning er en afgørende produktivitetsfaktor. Aspekter såsom lige muligheder, indvandring, livslang uddannelse og mobilitet bør spille en fremtrædende rolle i debatten om produktivitet. Nye paradigmer og uddannelsesmetoder må udforskes. Især bør man fremme e-learning i erhvervsuddannelsen, både for det almindelige, det tekniske og det ledende personale, navnlig i specialiseringsfasen samt under videreuddannelse og ved erhvervsskifte. Man bør fremme software, som omfatter de allernyeste pædagogiske og brugervenlige metoder.

6.2. mener, at man bør lægge større vægt på betydningen af øget arbejdsmarkedsdeltagelse. Regionsudvalget mener, at Lissabon, Det Europæiske Råd og Kommissionen også burde have erkendt betydningen af øget arbejdsmarkedsdeltagelse for kvinder. Det gælder også gruppen af diskriminerede personer, f.eks. ældre, handicappede, etniske minoriteter og homoseksuelle og biseksuelle arbejdstagere. Der er et enormt behov for øget deltagelse i arbejdsstyrken som helhed. Produktiviteten

kan fremmes ved at mobilisere det uudnyttede potentiale i alle grupper, der for øjeblikket er udstødt fra arbejdsmarkedet. Der er betydelige produktivitets- og konkurrenceevnegevinster at hente ved at øge de færdigheder, der kræves for at administrere mangfoldighed.

6.3. fastholder, at der er brug for yderligere foranstaltninger, hvis man skal komme hindringerne for mobilitet til livs. Medlemsstaterne må fjerne hindringerne for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. IKT- og sprogfærdigheder er væsentlige redskaber for at fremme mobilitet. Eftersom de lokale og regionale myndigheder ofte er ansvarlige for disse områder, bør de medtages i alle Kommissionens forslag. Regionsudvalget støtter også Kommissionens handlingsplan om, at hindringerne skal være ryddet af vejen senest i 2005.

7. Erhvervs politik, konkurrencepolitik og produktivtetsvækst

Regionsudvalget

7.1. er enig med Kommissionen i, at mindre centralisering og statsstøtte er påkrævet, men det skal samtidig sikres, at der udformes og videreudvikles foranstaltninger til fremme af økonomisk vækst. Regionsudvalget ser gerne mindre og bedre målrettet statsstøtte, som retter sig mod mere horisontale målsætninger og klart identificerede markedsfejl. Målprioritering efter innovations- og risikokomponent og fokusering på smv'er skal være hovedkriterier i statsstøttepolitikken.

7.2. føler, at Kommissionens meddelelse bør lægge større vægt på venturekapitallovgivningen og iværksætterkulturen, og den rolle, som navnlig de lokale og regionale myndigheder har at spille her. Politiktiltag, fjernelse af strukturelle hindringer, bedre adgang til finansiering, incitamenter til fremme af innovation og FoU er nogle af de midler, hvormed man kan fremme private investeringer og skabe en blomstrende iværksætterkultur i EU.

7.3. mener, at ledelsen af virksomheder bør forbedres ved at garantere gennemsigtighed i ledelse og regnskabsføring såvel som ved at beskytte aktionærer og andre involverede, f.eks. arbejdstagere, mod konsekvenserne af dårlig ledelse.

7.4. er enig i, at revisionen af fusionsforordningen bør vurdere, om fusionsforordningens eksisterende redskaber kan forbedres, så man kan tillade verificerbare fusionsspecifikke effektivitetsforbedringer som kompensation for negative virkninger i form af fx prisstigninger som følge af skabelse eller styrkelse af en dominerende stilling på markedet.

8. Erhvervspolitik og bæredygtig udvikling i fremstillingssektoren

Regionsudvalget

8.1. støtter gennemførelsen af strukturelle økonomiske reformer og miljøpolitikker, så man undgår et valg mellem vækst og miljømæssige fremskridt inden for fremstillingssektoren. Regionsudvalget erkender, at miljøpolitikken kan bidrage til konkurrenceevne og økonomisk vækst ved at tilskynde til større produktionseffektivitet og skabelse af nye markeder, selv om erhvervslivet pålægges visse omkostninger.

8.2. støtter Kommissionens opfordring til Det Europæiske Råd i Barcelona om at udarbejde en rapport om vurderingen af alle vigtigere politikforslags og initiativers konsekvenser for bæredygtigheden. Denne rapport skal analysere foranstaltningernes økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser, så processen med at justere EU's politik og praksis kan fortsættes.

8.3. anbefaler, at der gennemføres en sammenlignende undersøgelse af årsagerne til omkostningsforskelle for virksomheder ved anvendelse af grundlæggende infrastrukturer. Sådanne forskelle skal analyseres, så man kan forbedre konkurrenceevnen blandt de virksomheder, som slås med højere infrastrukturomkostninger.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Meddelelse fra Kommissionen om reformen af den fælles fiskeripolitik («Vejviser»),
- »Meddelelse fra Kommissionen om EF-handlingsplan for bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri»,
- »Kommissionens forslag til Rådets forordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik»,
- »Meddelelse fra Kommissionen om en EF-handlingsplan for integration af miljøbeskyttelseskrav i den fælles fiskeripolitik»,
- »Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2792/1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet, og
- »Kommissionens forslag til Rådets forordning om en EF-hasteforanstaltning for ophugning af fiskerfartøjer«

(2003/C 128/02)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen om reformen af den fælles fiskeripolitik («Vejviser» (KOM(2002) 181 endelig),

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen om EF-handlingsplan for bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (KOM(2002) 180 endelig),

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets forordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik (KOM(2002) 185 endelig — CNS/2002/0114),

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen om en EF-handlingsplan for integration af miljøbeskyttelseskrav i den fælles fiskeripolitik (KOM(2002) 186 endelig),

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2792/1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet (KOM(2002) 187 endelig — CNS/2002/0116),

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets forordning om en EF-hasteforanstaltning for ophugning af fiskerfartøjer (KOM(2002) 190 endelig — CNS/2002/0115),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 28. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 14. november 2001 om Kommissionens grønbog om den fælles fiskeripolitik fremtid (KOM(2001) 135 endelig), CdR 153/2001 fin ⁽¹⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 189/2002 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 12. december 2002 med Simon Day, UK/PPE, som ordfører, og

ud fra følgende betragtninger:

Regionsudvalget anser reformen af den fælles fiskeripolitik for at være af grundlæggende betydning for erhvervets fremtid og for dem, hvis udkomme afhænger heraf.

⁽¹⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 44.

Fiskeri, som erhverv betragtet, skal være bæredygtigt og udføres på en måde, som ikke er til skade for miljøet, hvilket kan kræve kortsigtede afsavn for at kunne opnå langsigtede gevinster.

De steder, hvor der tales om en reduktion i kapacitet, fiskeriindsats og/eller fangster, bør de beskæftigede i fiskerierhvervet og de fiskeriafhængige samfund sikres passende kompensation gennem de sociale og økonomiske foranstaltninger.

Det prioriterede mål om opnåelse af en bæredygtig fiskerisektor i EU kræver forvaltningsindgreb, der kan sikre en bæredygtig opretholdelse såvel af EU's fiskebestande som fiskerisektor, dvs. fiskerne. Forslagene om forvaltning af den nye fiskeripolitik skal forlige de to aspekter på en afbalanceret måde —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003, mødet den 12. februar, enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

SYNSPUNKTER OG HENSTILLINGER

1. Ressourcebevarelse og fiskeriforvaltning

Videnskabelig information og forsigtighedsprincippet

1.1. Regionsudvalget har tidligere peget på betydningen af en nøje, videnskabelig begrundelse for de foranstaltninger, som Kommissionen ønsker at vedtage.

1.2. Europa-Kommissionens forslag omfatter en ny, flerårig ramme for bevarelse af fiskebestandene og fiskeriforvaltning baseret på forsigtighedsprincippet. Da der er forskellige definitioner på forsigtighedsprincippet, anmoder Regionsudvalget Kommissionen om klart at angive, hvad der præcist ligger i dette begreb. Manglen på relevante, videnskabelige oplysninger må ikke benyttes som en begrundelse for udskydelse eller undladelse af at træffe foranstaltninger til bevarelse af fiskebestande eller miljøet. Kommissionen vælger at være overforsigtig i sin tilgang, hvilket kunne forværre tabet af fiskerivirksomheder.

1.3. Regionsudvalget efterlyser en forsikring om, at der vil blive stillet tilstrækkeligt med bevillinger til rådighed til, at det videnskabelige input kan blive effektivt.

1.4. Regionsudvalget støtter kraftigt Kommissionens forslag om fremlæggelse af en handlingsplan for at forbedre den videnskabelige information, styrke rådgivningsstrukturen og oprette et Europæisk Center for Vurdering og Forvaltning af Fiskeriet og opfordrer den til at vedtage disse foranstaltninger inden for gennemførelsesperioden for de respektive budgetposter og samtidig med vedtagelsen af de øvrige reformer af den fælles fiskeripolitik og inden for fristen for revisionen af den fælles fiskeripolitik.

1.5. Regionsudvalget har med tilfredshed noteret sig initiativet fra Nordsøkommissionens arbejdsgruppe om fiskeri om at indlede en god dialog mellem de europæiske fiskerierorganisationer og videnskabskredse. Dialogen har i mellemtiden ført til en samarbejdsprojekt, som mange fiskere tager del i. Dette er til gavn for forskningens troværdighed og for opbakningen fra fiskerne.

Flerårige forvaltningsplaner

1.6. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med Kommissionens forslag om flerårige forvaltningsplaner for kommercielle bestande eller grupper af bestande baseret på videnskabelig rådgivning, forudsat den videnskabelige begrundelse er solid.

1.7. Regionsudvalget konstaterer, at der kun er indhøstet begrænsede erfaringer med flerårige forvaltningsplaner. Disses virkninger kan være forskellige afhængigt af fiskebestandene og omstændighederne. Derfor opfordrer Regionsudvalget Kommissionen til at vælge en yderst forsigtig tilgang for at sikre de kommende generationer en fiskebestand i EU.

1.8. Flerårige forvaltningsplaner har også til formål at opnå stabilitet i driftsresultaterne. Derfor er det vigtigt, at man ved fastsættelsen af de flerårige forvaltningsplaner ikke lader de årlige fangstmængder og kvoter svinge med mere end en margin på 15 % op eller ned. Dette kommer primært prisdannelsen til gode.

1.9. Regionsudvalget har tidligere givet udtryk for, at der i bevarelsesforanstaltningerne bør lægges særlig vægt på udkantområder. Regionsudvalget udtrykker derfor tilfredshed med den specifikke kommentar i »vejviseren« om, at der vil blive taget hensyn til de særlige behov i regionerne i EU's yderste periferi i overensstemmelse med traktatens artikel 299.

Tekniske foranstaltninger

1.10. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med princippet om at forøge de tekniske foranstaltninger som et middel til at bevare bestandene af ungfish og bringe fiskebestandene op på bæredygtige niveauer. Forslaget om mere selektive fiskeredskaber, som nok vil reducere fangsterne af ungfish, vil dog ikke sætte en stopper for alt fiskeri efter ungfish, især ikke når der er tale om blandet fiskeri. På den baggrund foreslår Kommissionen en række mindstemål ved landing, hvilket omfatter lovlige landinger af nogle ungfish. Dette sætter ikke en stopper for markedet for ungfish og er derfor ikke foreneligt med Kommissionens hovedmål om at sikre bæredygtige fiskeressourcer.

1.11. Fiskerisektoren vil blive opfordret til at udarbejde en frivillig adfærdskodeks til nedbringelse af genudsætningerne, og der vil blive udarbejdet en handlingsplan. Handlingsplanen om integration af miljøhensyn i fiskeriforvaltningen indeholder et nyt sæt tekniske foranstaltninger, som specifikt tager sigte på at nedbringe genudsætninger før 31. december 2003. Regionsudvalget minder om, at problemerne med fiskeriforvaltningen inden for den nuværende fælles fiskeripolitik ikke kan løses, medmindre der indføres økonomiske incitamenter til de enkelte aktører og sammenslutninger (samforvaltning), som kan tilskynde fiskerne til et ansvarligt fiskeri.

Industrifiskeri

1.12. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med Kommissionens forslag om, at industrifiskeriet skal undergives bevarelses- og forvaltningsforanstaltningerne, herunder også flerårige forvaltningsplaner, og tanken om at anmode Det Internationale Havundersøgelsesråd om at foretage en evaluering af industrifiskeriets indvirkninger på de marine økosystemer. Dette ligger på linje med Regionsudvalgets tidligere opfordring om, at virkningerne af industrifiskeri — fremstilling af fiskemel og fiskeolie — for fiskearter bestemt til konsum holdes på et absolut minimum.

Fiskeforvaltning i Middelhavet

1.13. Det anføres i vejviseren, at politikken for bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne også skal gælde for Middelhavsområdet, dog med nogle tilpasninger. Disse vil blive beskrevet nærmere i en særskilt handlingsplan.

Integration af miljøhensyn i fiskeriforvaltningen

1.14. På linje med Regionsudvalgets tidligere opfordring til i højere grad at medtage miljødimensionen i den fælles fiskeripolitik vil man i den foreslåede handlingsplan søge at integrere miljøhensyn i fiskeripolitikken; det erkendes at der her er tale om en forpligtelse i henhold til traktatens artikel 6. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med integreringen af

miljøhensyn i fiskeripolitikken forudsat de trufne foranstaltninger ikke griber ind i fiskeripolitikken økonomiske og sociale målsætninger.

1.15. Regionsudvalget har tidligere slået til lyd for indførelse af miljømærkning og certificering af visse fiskeriaktiviteter.

1.16. Det hedder udtrykkeligt i handlingsplanen, at medlemsstaterne og Kommissionen vil overveje mulighederne for at anvende miljømærker til fremme af miljømæssigt sunde fangstmetoder. Det bør bemærkes, at forarbejdningsindustrien også bør have et ansvar for at sikre høje miljønormer og at den bør være repræsenteret i den efterfølgende debat om miljømærkning, specielt i forbindelse med den planlagte meddelelse fra Kommissionen.

1.17. Der er ingen omtale af certificering af ansvarligt fiskeri, hverken i »vejviseren« eller i handlingsplanen om integration af miljøbeskyttelseskrav. Dog er det muligt, at dette vil indgå i den adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri, som ventes udsendt sidst i 2002.

1.18. Regionsudvalget anser det ligeledes for hensigtsmæssigt at indføre programmer for økomærkning i fiskerisektoren for at øge offentlighedens accept af fiskeriet. Økomærkning kan også få stor betydning for udviklingen og styrkelsen af fiskernes miljø- og kvalitetsbevidsthed.

1.19. Certificering af ansvarligt fiskeri er derfor en af de mest lovende fiskeriforvaltningsinstrumenter, som hurtigst muligt bør indføres. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at tage initiativ til oprettelse af et offentligt certificeringsorgan under EU-institutionernes kontrol.

1.20. Regionsudvalget har tidligere fremhævet det nødvendige i at sikre, at fisk og fiskeriprodukter opfylder nogle krav som forebygger smitsomme stoffer, men at sådanne regler også bør finde anvendelse på indførsel af varer fra tredjelande. Der findes ingen særlige bestemmelser herom i hverken »vejviseren« eller i handlingsplanen om integration af miljøbeskyttelseskrav; denne udeladelse bør afhjælpes.

2. Bevarelsespolitikens virkninger for fiskerflåden

2.1. Begrænsningen af fiskeriindsatsen er et afgørende element i de flerårige forvaltningsplaner og vil gradvist blive det vigtigste forvaltningsinstrument for blandet fiskeri. En nedskæring af fiskeriindsatsen på indtil 60 % kan blive nødvendig for flere fiskeriområder. Disse nedskæringer kan opnås enten ved at reducere antallet af dage til søs eller ved at nedbringe flådernes størrelse. Det foreslås i »vejviseren«, at medlemsstaterne bør være ansvarlige for nedbringelse af fiskeriindsatsen.

2.2. Det er klart, at det vil blive lettere at sikre et rentabelt og bæredygtigt fiskerierhverv ved at nedbringe fiskeriindsatsen gennem de forvaltningsinstrumenter, som passer bedst til de enkelte flådekategorier, således at reduktionen så vidt muligt sker frivilligt ud fra de enkelte fiskerivirksomheders egne kriterier. Fiskerisektoren bør inddrages i en sådan beslutningstagning.

2.3. Regionsudvalget har tidligere støttet og støtter fortsat en politik med sigte på en mere effektiv flåde, forudsat der tages udgangspunkt i behovet, og forudsat at indsatsen bakkes op af solide, videnskabelige evalueringer. Et generelt forbud mod støtte kunne indebære alvorlige, økonomiske konsekvenser i visse regioner og på visse markedssegmenter.

Støtte til nye fartøjer eller flådeformyelse

2.4. Kommissionen foreslår, at der ikke ydes støtte til nye fartøjer eller til at gøre bestående fartøjer mere effektive, bortset fra støtte til forbedring af sikkerheden, til mere selektive fangstmetoder eller til forbedring af produktkvaliteten. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at opretholde støtten, der skal garantere sikkerhed og komfort om bord på små fiskekuttere på betingelse af, at flådekapaciteten ikke øges.

2.5. Fartøjer, som i henhold til de flerårige forvaltningsplaner skal nedbringe deres aktiviteter med mere end 25 %, vil blive tildelt øget compensation, og bevillingerne til det finansielle instrument til udvikling af fiskeriet (FIUF) hæves i perioden 2003-2006 for at dække dette. Regionsudvalget konstaterer, at de betingelser, som Kommissionen opstiller for at komme i betragtning i ordningen, kan gøre det vanskeligt for mange fiskere at gøre brug af ordningen. Med disse betingelser skaber Kommissionen selv en stor hindring for at begrænse fangstkapaciteten, hvilket Kommissionen anser for ønskeligt.

2.6. Regionsudvalget mener, at der kun bør ydes støtte inden for visse kategorier af mindre fiskekuttere, forudsat at sikkerheden og arbejdsvilkårene om bord samt et miljøvenligt fiskeri garanteres, og det ikke fører til en stigning i fiskeriindsatsen.

Ophugningsordninger

2.7. Kommissionen erkender, at der bør ydes ekstra incitamenter til ejere af fiskefartøjer med henblik på ophugning af fartøjer, hvis der er tale om overkapacitet i flåden og dette indgår i de flerårige forvaltningsplaner. Under disse omstændigheder vil fartøjer, der skal nedbringe deres aktiviteter med mere end 25 % i henhold til de flerårige forvaltningsplaner

kunne opnå en forhøjelse på 20 % af de ophugningspræmier, der ydes under FIUF, forudsat den pågældende medlemsstat allerede fuldt ud har opfyldt sine forpligtelser i henhold til FUP IV.

2.8. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med denne særlige indrømmelse og med, at FIUF-midlerne vil blive forhøjet i 2003 for at tage hensyn hertil. Nok kan Regionsudvalget tilslutte sig, at ordningen fortsætter indtil mindst 2006, men det har sine tvivl om omprogrammeringen af de eksisterende strukturfonde, der skyldes ekstraudgifterne i 2004-2006 som følge af midtvejsrevisionen.

2.9. Regionsudvalget anmoder Kommissionen om at undersøge, om der kan stilles yderligere midler, udover dem der i dag opereres med på budgettet, til rådighed fra 2004-2006, uden at det sker på bekostning af de eksisterende godkendte strukturfonde.

3. Adgang til farvande og ressourcer

3.1. Princippet om lige adgang til EF-farvande er godt forankret i den fælles fiskeripolitik og det bekræftes i artikel 17 i den foreslåede rådsforordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik. De tidsbegrænsede undtagelser herfra er anført i artikel 18-20, som behandles nedenunder.

3.2. Den første undtagelse vedrører medlemsstaternes ret til at begrænse fiskeriet inden for 12 sømil fra deres kystlinje til de fartøjer, der traditionelt fisker i disse farvande fra havne på den tilstødende kyst, og til fartøjer fra andre medlemsstater med historiske rettigheder. Bilag 1 i forslaget til forordning fastlægger de nærmere regler herfor. Dette falder i tråd med Regionsudvalgets hidtidige holdning og må betragtes som en midlertidig undtagelse, så længe man ikke råder over specifikke instrumenter til forvaltning af kystfiskeriet på EU-plan, som giver disse fiskere mulighed for at udvikle et bæredygtigt fiskeri, der kan konkurrere med den industrielle produktion af fiskerivarer på EU's marked.

3.3. »Vejviseren« henviser til generelle adgangsbegrænsninger, der gælder for sådanne områder som Shetlandskassen. Den foreslår, at undtagelser fra princippet om fri adgang til EF-farvande såsom Shetlandskassen, skal revideres for at sikre, at der kun opretholdes undtagelser, som er begrundet i bevarelseshensyn.

3.4. Denne ordlyd antyder, at der opretholdes tidsbegrænsede undtagelser fra princippet om lige adgang. Regionsudvalget bifalder princippet om en revision som anført i artikel 19, der giver mulighed for enhver foranstaltning til forvaltning af fiskeressourcerne, som er begrundet i opfyldelsen af målene om bevarelse og bæredygtig udnyttelse, hvilket ikke er til hinder for overholdelse af traktaternes grundlæggende principper.

3.5. Regionsudvalget går skarpt imod enhver foranstaltning, som vil føre til stigende fiskeri i videnskabeligt følsomme områder, der anerkendes af EU såsom Nordsøen, Shetland og den irske Kasse. Regionsudvalget går ind for overholdelse af principperne om lige og fair adgang i tråd med bevarelseskravene for disse områder.

3.6. Den sidste undtagelse vedrører princippet om relativ stabilitet, hvorefter nationale kvoter fastlægges på grundlag af historiske fangster på et givet tidspunkt. Regionsudvalget har tidligere sagt, at princippet om relativ stabilitet efter al sandsynlighed må opretholdes, men at Kommissionen bør overveje, om der er reelle alternativer.

3.7. Kommissionen bekræfter, at princippet om relativ stabilitet vil blive opretholdt på kort sigt, men at fordelingsmetoden skal fastsættes af Rådet. Derefter vil det være medlemsstaternes opgave at tildele kvoter og fiskeriindsats til fartøjer under deres kontrol.

4. Kontrol og håndhævelse

4.1. »Vejviseren« foreslår nye rammebestemmelser for kontrol og håndhævelse. En handlingsplan med de nærmere detaljer vil blive offentliggjort i andet halvår af 2002, og der vil også komme en meddelelse om en fælles inspektionsstruktur. Selvom disse forslag først kan kommenteres nærmere, når de foreligger, er det klart, at det foreliggende forslag går ind for et stærkere og mere effektivt system for kontrol og håndhævelse.

4.2. Regionsudvalget støtter harmoniseringen af sanktioner og en uafhængig fælles fiskeriinspektionsstruktur. Hvis fiskeriet skal være en virkelig bæredygtig sektor, må der nødvendigvis være en vis kontrol og håndhævelse og indføres sanktioner, som ikke blot står mål med overtrædelserne, men som også virker afskrækkende. Regionsudvalget henleder Kommissionens opmærksomhed på, at det ikke er muligt at indføre en effektiv kontrol udelukkende baseret på sanktioner. Det er nødvendigt at inddrage fiskerne i kontrollen med fiskeriet og give dem et medansvar gennem økonomiske og organisationsmæssige incitamenter. En løsning, som anbefales af eksperter på området, består i at give fiskerne ansvaret for fiskerirettighederne.

5. Internationalt fiskeri

5.1. Kommissionen ønsker at få det internationale samarbejde styrket for at sikre et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri uden for EF's farvande i samme grad som i egne farvande og støtter en international handlingsplan for bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU).

5.2. Regionsudvalget bifalder ethvert skridt, der gør det vanskeligere at drive ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri.

5.3. Endvidere har Regionsudvalget tidligere påpeget, at nogle drivgarn, såsom dem, der anvendes til tunfiskeri, skader økosystemerne, og har derfor foreslået, at de afskaffes fuldstændigt. Selvom udfasningen allerede er begyndt, er problemet med bifangst af delfiner inden for andre vigtige fiskerier endnu ikke blevet løst, og Kommissionen bør tage fat på dette spørgsmål.

5.4. Regionsudvalget støtter kraftigt Rådets erklæring fra 1997, hvori det »anerkender fiskerierhvervets socioøkonomiske betydning for Fællesskabet, især med hensyn til sikring af et højt beskæftigelsesniveau i de fiskeriafhængige regioner og gentager sine forpligtelser i henhold til fiskeriaftalerne, som er og fortsat vil være en integrerende del af den fælles fiskeripolitik.«

5.5. Fiskeriaftalerne med tredjelande bør tage hensyn til udviklingslandenes krav og ønske om at udvikle deres egen fiskerisektor. Hertil kommer, at de bør finansieres af fællesskabsfiskerne og ikke over EU's budget. Der bør kun ydes støtte til fiskerirelaterede aktiviteter.

5.6. Regionsudvalget anmoder om, at anvendelsen af blandede selskaber inddrages i og styrkes som et instrument under den fælles fiskeripolitik. Disse instrumenter har muliggjort udviklingen af fiskerisektoren i flere tredjelande, som har udmærket sig ved en bæredygtig forvaltning af fiskeressourcerne, bidrager til at skabe velstand og beskæftigelse såvel i EU som i tredjelandene, er en garanti for forsyning af EU's marked og er det ideelle middel til iværksættelse af projekter vedrørende udviklingssamarbejde inden for fiskerisektoren i tredjelande.

5.7. Regionsudvalget tilskynder Kommissionen til at blive førende på verdensplan med hensyn til udvikling og udbredelse af regionale fiskerierorganisationer som ideelt middel til forvaltning af internationalt fiskeri. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at styrke EU's repræsentation i de regionale fiskerierorganisationer ved at styrke personalet i denne tjenestegren og give dem de midler, som giver EU's ansatte adgang til passende videnskabelig rådgivning.

6. Akvakultur

6.1. »Vejviseren« understreger betydningen af en miljøvenlig akvakultur, sunde produkter og en bæredygtig sektor. Strategien for udvikling af den europæiske akvakultur skal offentliggøres i andet halvår af 2002. Efter Regionsudvalgets mening bør Kommissionen ved udformningen af sin strategi for akvakultursektoren opfylde følgende forhåndskrav:

- 1) udgangspunkt for strategien skal være en bæredygtig udnyttelse af miljøet med genbrug af naturressourcer og vurdering af markedsmulighederne for de enkelte dele af akvakultursektoren;
- 2) øget økonomisk støtte, især til innovative tiltag i (nystartede) virksomheder og forskningscentre, skal prioriteres højt;
- 3) der skal lægges ekstra stor vægt på realiseringen af en mere integreret og områdeorienteret tilgang i hele sektoren, der hidtil har været splittet op i separate verdener;
- 4) opmærksomheden skal særligt rettes mod øget fødevarer-sikkerhed og dyrevelfærd samt mod en begrænset brug af medicin, bestræbelser på at forebygge negative miljø-virkninger og en metode til at øge støtten til strategien som helhed i offentligheden;
- 5) man bør være opmærksom på den uligevægtige udvikling af akvakultursektoren i EU's regioner, der skyldes forhold, som virksomhederne ikke har indflydelse på, og man bør prioritere projekter i områder med en relativt mindre sektor.

6.2. Regionsudvalget opfordrer kraftigt Kommissionen til, at der inden for denne strategi klart skelnes mellem forslag rettet mod henholdsvis intensiv og ekstensiv akvakultur som f.eks. opdræt af muslinger. Sidstnævnte har ingen potentielt negative følger for miljøet, hvilket den intensive akvakultur kan have.

6.3. Ved fastlæggelsen af støtten til udvikling af akvakultur må Kommissionen tage hensyn til den store forskel, der er mellem ekstensiv og intensiv akvakultur, samt de forskellige behov for støtte afhængigt af, om der er tale om intensive eller ekstensive brug, og afhængigt af hvilken art der er tale om. Man bør prioritere og fremme forskning i, reproduktion af og opdræt af nye arter ved siden af de traditionelle og især dem, hvor markedet er mættet.

6.4. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at imødekomme EU's akvakultursektors ønske om at oprette en rådgivende akvakulturkomite, som skal være helt adskilt fra de nuværende rådgivende komiteer for fiskeri og akvakultur.

7. Den fælles fiskeripolitik's sociale dimension

7.1. Dette er et af de vigtigste aspekter af den fælles fiskeripolitik, og en handlingsplan til afhjælpning af de sociale konsekvenser af omstruktureringen af fiskerierhvervet vil blive offentliggjort i anden halvdel af 2002. Selvom nærmere kommentarer må vente, til planen offentliggøres, er »Vejviseren« tilstrækkelig detaljeret til, at der kan fremsættes nogle indledende bemærkninger.

7.2. Regionsudvalget ønsker endnu en gang at understrege betydningen af at yde tilstrækkelig finansiel støtte for at sætte de enkelte fiskere, virksomheder, fiskeindustrien og de fiskeriafhængige samfund i stand til at tilpasse sig de ændringer, som affødes af yderligere nedskæringer af kvoter og fiskerikapacitet.

7.3. Regionsudvalget nærer dog tvivl med hensyn til også at lægge dette spørgsmål ind under strukturfondene. Forslagene til en reform af den fælles fiskeripolitik vil skabe yderligere problemer for fiskerisamfundene på kort og mellemlang sigt. Regionsudvalget tøver med at foreslå en omprogrammering af strukturfondene fra de områder, hvor støtte har været velbegrundet (mål 1- og mål 2-områder), til de nyligt indkredsedde sociale og økonomiske problemer inden for fiskeriet.

7.4. Regionsudvalget bifalder, at der ifølge »Vejviseren« vil blive taget passende hensyn til behovene i randregionerne, men vil gerne se konkrete udtryk herfor i den kommende handlingsplan.

8. Økonomisk forvaltning

8.1. I princippet ønsker Kommissionen at åbne fiskeriet for konkurrence i næsten lige så høj grad som enhver anden erhvervssektor. Den erkender dog, at dette er et langsiget mål.

8.2. Kommissionen mener, at der på længere sigt må indføres en alternativ ordning med fiskerirettigheder, der kan købes og sælges (individuelt eller kollektivt), eller en adgangsafgift som led i bestræbelserne for at skabe normale økonomiske vilkår. Den økonomiske forvaltning vil blive drøftet på en workshop senere på året med repræsentanter for fiskerierhvervet.

8.3. Indførelse af alternative ordninger falder i tråd med Regionsudvalgets hidtidige holdning. Regionsudvalget ser positivt på at lade markedskræfterne komme til udtryk i den fælles fiskeripolitik, men peger på, at det er nødvendigt at træffe visse forholdsregler for at undgå, at aktiviteterne koncentrerer sig på store fiskeriforetagender på bekostning af mindre og mellemstort fiskeri.

8.4. Resultatet af workshoppen vil blive medtaget i rapporten om den økonomiske forvaltning af fiskeriet i EU, der vil foreligge en gang i 2003. Det er muligt, at dette kan føre til forberedelsen af formelle forslag eller henstillinger.

8.5. Regionsudvalget vil gerne se nærmere på og kommentere rapporten — når den foreligger — og det gælder også de forslag og henstillinger, den måtte resultere i.

9. Effektiv beslutningstagning med bred deltagelse

9.1. Regionsudvalget bifalder Kommissionens ønske om at forbedre styringen af den fælles fiskeripolitik for at gøre den mere gennemsigtig og åben og fremme større ansvarlighed. Regionsudvalget mener imidlertid, at forslagene i »Vejviseren« ikke ligger helt på linje med grønbogens opfordring om at sikre en mere aktiv deltagelse fra fiskerierorganisationernes side. Det håber, at dette spørgsmål vil blive taget op i kommende forslag, som Kommissionen har stillet i udsigt.

Regionale rådgivende råd

9.2. Regionsudvalget er altid gået stærkt ind for, at regionerne deltager i beslutningstagningen for at sikre sig deres medvirken og give dem en større følelse af at have noget at skulle have sagt. Dette princip med at inddrage de berørte parter er yderst vigtigt og vil bidrage til at sikre en større grad af samarbejde og opbakning fra erhvervets side.

9.3. Regionsudvalget går ind for, at der indføres et samforvaltningssystem, hvor de europæiske fiskerimyndigheder, fiskerisektoren og fiskerisagkyndige går ind i et konstruktivt samarbejde. Regionsudvalget bakker kraftigt op om den botom up-indfaldsvinkel, som inddrager fiskerne på alle stadier og niveauer i beslutningsprocessen. Endvidere går Regionsudvalget ind for fortsat at afholde de regionale workshopper, som Kommissionen regelmæssigt har arrangeret. Dog anses det tillige for nødvendigt at forsvare det alternativ, som består i at inddrage fiskerirepræsentanterne i EU's beslutningsproces, således at der kan nås frem til konsensus mellem det store flertal af fiskere i EU. Med andre ord et samforvaltningssystem på EU-plan, som skal omfatte EU's fiskerimyndigheder, fiskerisektoren og videnskabsfolk. Et første skridt hen imod et sådant system kunne bestå i at omstrukturere det nuværende rådgivende udvalg for fiskeri og akvakultur for at tilvejebringe en ramme for samforvaltning i EU.

9.4. Regionsudvalget foreslår, at ethvert aftalt system om samforvaltning kommer til at omfatte bevarelses- og forvaltningsspørgsmål i de pågældende regioner. Deres henstillinger, rapporter og udtalelser udgør et vigtigt input i de pågældende medlemsstaters og Kommissionens fiskeripolitik. I alle tilfælde bør Kommissionen med jævne mellemrum oplyse, i hvilken udstrækning den har taget hensyn til de afgivne henstillinger og udtalelser.

9.5. Regionsudvalget bifalder forslaget om at styrke fiskernes engagement i et ansvarligt fiskeri, som går videre end hvad, der er fastlagt i rammebestemmelserne. De berørte parter, der er involveret i arbejdet i Den Rådgivende Komité for Fiskeri og Akvakultur, indbydes således til at bidrage til udarbejdelsen af en sådan kodeks, der skal offentliggøres sidst på året. Endvidere foreslås det at indkalde til regionale workshopper, som kan fremkomme med ideer til supplerende af denne kodeks med et sæt bestemmelser om bedste regionale praksis.

Uddelegering af beføjelser og forenkling af regler

9.6. Regionsudvalget mener, at Kommissionens forslag om i højere grad at lovgive via forordninger vil skabe en farlig præcedens. Mens der i et sådant system vil være en lang række målsætninger, principper og regler for et givet aspekt af den fiskeripolitik (såsom bevarelse, forvaltning og kontrol) vil de mere detaljerede og proceduremæssige aspekter blive fastsat af Kommissionen. Selvom Kommissionen vil blive bistået af en komité, der er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne, står det ikke klart, om dette vil omfatte alle involverede parter.

9.7. Regionsudvalget bifalder bemærkningen i »Vejviseren« om, at de nationale medfinansierede projekter, der finansieres under FIUF, ikke længere vil være undergivet kontrol i henhold til statsstøttere reglerne, og muligheden for at lempe bestemmelserne om forudgående anmeldelse af statsstøtte for visse kategorier, hvorved midlerne kan fordeles hurtigere og mere effektivt.

10. Resumé af konklusionerne

Regionsudvalget ser fortsat med bekymring på forslagene om at reformere den fælles fiskeripolitik, som anført i »Vejviseren« og de ledsagende dokumenter, men mener, at de er et forsøg på at imødekomme behovet for et bæredygtigt fiskerierhverv i EU. Hvis man udelukkende træffer uigenkaldelige ophugningsforanstaltninger, risikerer man imidlertid, at fiskerne også forsvinder, og derfor må der tilstræbes en afvejning af de biologiske og de socioøkonomiske faktorer. Regionsudvalget er enig med Kommissionen i, at den fælles fiskeripolitik står over for svære opgaver, som kræver en hurtig løsning. Bæredygtighed er alfa og omega, hvis fiskerierhvervet skal overleve. Hvis der fanges flere fisk, end reproduktionen i bestandene kan bære, vil erhvervet blive ved med at gå tilbage. Med de foranstaltninger, der foreslås i den fælles fiskeripolitik, får man et redskab i hænde til at klare tilpasningsprocessen, men Regionsudvalget er ikke sikker på, at disse foranstaltninger er tilstrækkelige til at klare de udfordringer, som den fælles fiskeripolitik står overfor. Men denne tilpasning skal selvfølgelig finde sted over et vist tidsrum.

Regionsudvalget opfordrer til følgende ændringer:

- a) Det er vigtigt med en solid videnskabelig rådgivning ved fastlæggelse af foranstaltninger inden for den fælles fiskeripolitik, og derfor må der afsættes tilstrækkelige midler til videnskabelig forskning i fiskeribestændenes størrelse og de faktorer, der påvirker fiskeribestændene.

- b) Forarbejdningsindustrien bør deltage i enhver debat fremover om miljømærkning.
- c) Der må også indføres særlige regler for at sikre, at fisk og fiskeriprodukter opfylder nogle krav for at undgå forurenende stoffer, og sådanne regler bør også finde anvendelse på importerede produkter fra tredjelande.
- d) Der bør kun kunne ydes støtte til forbedring af sikkerheden og arbejdsvilkårene på mindre fiskefartøjer, forudsat at dette ikke øger fiskerikapaciteten.
- e) Mens ekstra incitamenter til ophugning bifaldes, sættes der spørgsmålstegn ved forslaget om at omprogrammere de nuværende strukturfonde i forbindelse med midtvejsrevisionen for at dække disse omkostninger.
- f) De nuværende undtagelser, som begrænser adgangen til områder såsom Shetlandskassen, bør opretholdes i afventning af en revision i henhold til artikel 19 i den foreslåede rådeforordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne inden for den fælles fiskeripolitik, og artikel 18 i samme forordning bør ændres tilsvarende.
- g) Bestemmelserne om opdatering og efterfølgende regelmæssig revision af fordelingsnøglerne, så de afspejler ændringer i fiskeriindsatsen over tid, bør medtages i artikel 20 i den foreslåede rådeforordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne inden for den fælles fiskeripolitik.
- h) Da der internationalt er taget initiativ til at udfase anvendelsen af drivgarn, bør Kommissionen tage passende skridt til at løse problemet med delfin-bifangster.
- i) Hvad angår støtte til økonomiske og sociale foranstaltninger for fiskeriafhængige områder sætter Regionsudvalget spørgsmålstegn ved forslaget om, at medlemsstaterne skal omprogrammere strukturfondene (delvis med undtagelse af FIUF) for at dække de finansielle behov i disse områder. Medlemsstaterne bør erkende, at der er et voksende behov for støtte til fiskeriafhængige områder og afsætte passende budgetmidler hertil.
- j) Den kommende handlingsplan om de sociale, økonomiske og regionale følger af omstruktureringen af fiskeriet bør i overensstemmelse med traktatens artikel 299, stk. 2, indeholde særlige foranstaltninger for at imødekomme randregionernes problemer.
- k) Fremtidige overvejelser over alternative ordninger til gennemførelse af princippet om relativ stabilitet hilses principielt velkommen, men Regionsudvalget bemærker, at der er risici forbundet med markedsbaserede ordninger for kvotetildeling. Dette kan komme til at gå ud over nogle kystregioner, hvis der ikke træffes forholdsregler. Alle alternative forslag må undersøges meget grundigt.
- l) Forslaget om at oprette regionale rådgivende råd hilses principielt velkommen, men de bør også have beføjelse til at udarbejde og indsende fiskeriforvaltningsplaner.
- m) Medlemsstaterne og Kommissionen bør forpligtes til at forklare, i hvilken udstrækning de har anerkendt og behandlet de regionale rådgivende råds anbefalinger eller rapporter.
- n) Fiskeriaftalerne med tredjelande bør tage hensyn til udviklingslandenes krav og ønske om at udvikle deres egen fiskerisektor. Hertil kommer, at de bør finansieres af fællesskabsfiskerne og ikke over EU's budget.
- o) Eftersom fiskerikontrollen er et nøgleinstrument for opfyldelsen af målsætningerne for den fælles fiskeripolitik og for opnåelse af et bæredygtigt fiskeri, der er baseret på bevarelse og omhyggelig udnyttelse af ressourcerne, bør der iværksættes nogle EU-foranstaltninger vedrørende fiskerikontrol.
- p) Der bør oprettes et fiskerikontrolnetværk på EU-plan, som kan koordinere de forskellige instanser med beføjelser inden for fiskeriforvaltning og -kontrol.
- q) Der er behov for tiltag inden for den fælles fiskeripolitik for at sikre, at oplysninger om kontrolprocedurer når frem til de aktører, der er involveret i kontrolprogrammerne, og at der er tilstrækkelige midler til at kunne følge og kontrollere de forskellige faser i fiskeriet fra fangst til salg.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om

- »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Benchmarkingrapport om »Europe« og
- »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — »Europe 2005: Et informationssamfund for alle«

(2003/C 128/03)

REGIONSUDVALGET HAR—

under henvisning til Kommissionens meddelelser Benchmarkingrapport om »Europe« (KOM(2002) 62 endelig) og »Europe 2005: Et informationssamfund for alle« (KOM(2002) 263 endelig),

under henvisning til Kommissionens beslutninger af 6. februar og 29. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265 at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens arbejdsdokument »Informationssamfundet og regionaludvikling – EFRU-interventioner 2000-2006: programvurderingskriterier« (SEK(1999) 1217) (CdR 124/2000 fin)⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Hjælp til digitalisering af små og mellemstore virksomheder« (KOM(2001) 136 endelig) (CdR 198/2001 fin)⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Handlingsplan for »eLearning« — Overvejelser for fremtiden« (KOM(2001) 172 endelig) (CdR 212/2001 fin)⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Net- og informationssikkerhed: Forslag til en europæisk strategi« (KOM(2001) 298 endelig) (CdR 257/2001 fin)⁽⁴⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Europe 2002: Tilgængeligheden af offentlige websteder og deres indhold« (KOM(2001) 529 endelig) (CdR 397/2001 fin)⁽⁵⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Kommissionens meddelelse — Opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net« og »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net« (KOM(2002) 152 endelig — 2002/0071 (COD)) (CdR 140/2002 fin)⁽⁶⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 136/2002 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur og Uddannelse den 28. november 2002 med Jyrki Myllyvirta (kommunaldirektør i S:t Michel, FIN/PPE) som ordfører —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 12. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 22 af 24.1.2001, s. 32.

⁽²⁾ EFT C 19 af 22.1.2002, s. 14.

⁽³⁾ EFT C 19 af 22.1.2002, s. 26.

⁽⁴⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 89.

⁽⁵⁾ EFT C 278 af 14.11.2002, s. 24.

⁽⁶⁾ EUT C 73 af 26.3.2003, s. 34.

1. Regionsudvalgets synspunkter og henstillinger

Benchmarkingrapportens resultater og grundlaget for handlingsplanen

Regionsudvalget

1.1. mener fortsat, at et centralt mål bør være at udvikle et socialt og regionalt ligestillet europæisk informationssamfund og sikre, at alle borgere har adgang til det, så man undgår, at der opstår nye former for udstødning;

1.2. mener, at det forhold, at handlingsplanen eEurope 2005 er baseret på den tidligere eEurope 2002 og de erfaringer, man har indhøstet i forbindelse hermed, skaber langsigtethed i EU's politik og fremmer udviklingen af de instrumenter, der skal bruges til at gennemføre politikken;

1.3. kan tilslutte sig de politiske konklusioner af eEurope-handlingsplanens benchmarkingstrategi, idet Regionsudvalget dog understreger, at anerkendelsen af de regionale forskelle internt i medlemsstaterne er meget vigtig for en vellykket politisk planlægning;

1.4. konstaterer, at de lokale og regionale myndigheders selvstændige rolle og ansvar er af afgørende betydning ikke blot for udviklingen af de interaktive offentlige serviceydelser på nettet, men også for anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologi i forbindelse med livslang uddannelse (da den digitale kultur må betragtes som en ny basiskvalifikation), inden for sundhedssektoren, i forbindelse med fremme af datasikkerhed og udvikling af indholdstjenester inden for kultur og turisme, i forbindelse med diverse foranstaltninger, der skal gøre det lettere at anvende netjenester, samt naturligvis i forbindelse med udviklingen af kompatible processer såvel internt i forvaltningen som generelt mellem forskellige enheder;

1.5. opfordrer de lokale og regionale myndigheder i Europa til i højere grad at gå ind i arbejdet med at formidle og videreudvikle god praksis og fremme udnyttelsen af telekommunikationens muligheder i deres eget virke, idet de med alle til rådighed stående midler bør støtte udviklingen af et europæisk informationssamfund med lige muligheder for alle, som omfatter alle regioner og tjener alle borgere;

1.6. understreger behovet for at underbygge planlægningen af EU's politik vedrørende informationssamfundet med mere dybtgående analyser af teknologimarkedets udvikling i de kommende år baseret på forskellige scenarier;

1.7. mener, at udviklingen i ansøgerlandene er gået hurtigt i de seneste år, og at udfordringerne i handlingsplanen efter en udvidelse vil omfatte såvel gamle som nye medlemsstater.

Moderne offentlige tjenesteydelser via internettet

Regionsudvalget

1.8. konstaterer, at den i handlingsplanen tilstræbte interoperabilitet mellem alle niveauer fremmer gennemsigtigheden, hvilket igen fremmer borgernes inddragelse i beslutningsprocessen;

1.9. mener ikke, at der uden et bredt samarbejde, der dækker hele forvaltningen og de øvrige lokale og regionale tjenester, og som virkelig fokuserer på det almene tjenesteudbud, kan udvikles offentlige netjenester, der opfylder borgernes behov;

1.10. understreger, at ikke blot nettjenesterne, men også informations- og kommunikationsteknologien som sådan gør det muligt at komme unødigt bureaukrati til livs og effektivisere den offentlige forvaltning samt udvikle de tjenester, der tilbydes via de traditionelle platforme, i en retning, der bedre opfylder borgernes behov; dette spørgsmål gøres der for lidt ud af i handlingsplanen;

1.11. mener, at den offentlige forvaltnings netjenester bør være lette at finde for brugerne og indebære en reel merværdi sammenlignet med traditionelle tjenesteydelser; i øvrigt er der behov for forskningsbaseret viden om hindringerne for brugen af netjenester;

1.12. mener under henvisning til benchmarkingrapporten om eEurope 2002, at forslaget om, at offentlige informationskontorer, enheder inden for sundhedssektoren, forskellige kulturinstitutioner og skoler skal tilsluttes bredbåndsnettet inden udgangen af 2005, er godt på vej til at blive realiseret, men en gennemførelse af denne målsætning kræver ikke desto mindre nogle mere målbevidste foranstaltninger på alle niveauer;

1.13. foreslår, at der i EU's programmer gøres en tilstrækkelig stor indsats for at fremme teknologier, der gør det muligt for det offentlige at overføre de interaktive tjenester, der i dag eller fremover udbydes på internettet, til digital-tv og 3G-systemer;

1.14. finder det ligeledes påkrævet, at de interaktive offentlige serviceydelser på nettet knyttes sammen med en styrkelse af borgernes muligheder for at deltage i den demokratiske proces;

1.15. henleder opmærksomheden på, at de regionale og lokale myndigheder i lighed med de nationale aktører har et stort ansvar for udnyttelsen af informations- og kommunikationsteknologiens muligheder i forbindelse med undervisning og læring; en forudsætning for at opnå gode resultater er tæt kontakt til målgruppen, og i mange lande henhører undervisningsområdet under de lokale og regionale myndigheder; en opgave for de lokale, regionale og nationale myndigheder bør derfor være at fremskaffe en sikkerhedsgaranti for børns og unges adgang til internetindhold og internetsider, så man undgår at udsætte dem for risici, der skader deres uddannelses- og modningsproces;

1.16. minder om, at det i forbindelse med udvikling af tjenesteydelser, der opfylder borgernes ønsker, normalt ikke er rimeligt at skelne mellem den offentlige og den private sektor, idet de to sektorer bør være tilgængelige via de samme portaler og ved hjælp af de samme tekniske løsninger, såsom smartkort;

1.17. finder de foranstaltninger, Kommissionen lægger op til, meget vigtige, men understreger samtidig behovet for, at såvel private som offentlige organisationer rustes bedre til at give sig i kast med de udfordringer, som livslang læring indebærer;

1.18. mener, at IT-kundskaber bør kombineres med større færdigheder i at udnytte informations- og kommunikationsteknologiens muligheder, navnlig i de ledelsesmæssige funktioner i såvel det offentlige som i virksomhederne;

1.19. mener, at man i stedet for at udvikle et særligt europæisk sygesikringskort bør fremme kompatibiliteten og reducere mængden af nødvendige kort ved at udforme det europæiske sygesikringssystem på en sådan måde, at det let kan inkorporeres i de eksisterende smartkort;

1.20. finder planerne om at stille sundhedsydelser til rådighed for borgerne via internettet positive. Det er i den forbindelse vigtigt, at Kommissionen i første omgang fokuserer på at understøtte initiativer fra de udførende led på området — oftest lokale og nationale — i form af erfaringsudveksling, støtte, formidling af best practice og benchmarking;

1.21. stiller sig bl.a. på grund af problemet med databeskyttelse negativt til et standardiseret europæisk system med personlige patientnumre, idet det må være muligt at opnå den fornødne kompatibilitet med de eksisterende nationale, regionale og lokale systemer.

Et dynamisk e-business-miljø

Regionsudvalget

1.22. håber, at de lokale og regionale myndigheders forbindelser til SMV'erne i nærområdet vil blive udnyttet bedre, også i forbindelse med de europæiske udviklingsprojekter inden for e-handel;

1.23. anbefaler, at Kommissionen skaber ensartede procedurer for hhv. e-handel og det offentliges elektroniske serviceydelser samt for udviklingsarbejdet i tilknytning hertil, ikke mindst når der er tale om foranstaltninger, der tager sigte på at styrke den gensidige tillid.

En sikker informationsinfrastruktur

Regionsudvalget

1.24. konstaterer, at de lokale og regionale myndigheder i kraft af deres brede kompetence spiller en central rolle, ikke blot når det gælder anvendelse af hensigtsmæssige procedurer for databeskyttelse, men også for den fortsatte udvikling af procedurerne; god databeskyttelse i forvaltningen kræver kompatible procedurer på alle niveauer;

1.25. håber, at man vil effektivisere de foranstaltninger, der skal understøtte indførelse af god praksis vedrørende datasikkerhed og navnlig de rådgivnings- og advarselstjenester i tilknytning hertil, som såvel borgerne som mindre virksomheder og offentlige informationskontorer har brug for;

1.26. kræver, at penge- og finansieringsinstitutter gør kreditkort og andre elektroniske betalingsmidler mere sikre, da borgerne ikke vil tage elektronisk handel til sig, medmindre de har garanti for et højt sikkerhedsniveau;

1.27. gør opmærksom på, at man ikke skal overdrive betydningen af en stærk identifikator i forbindelse med elektroniske løsninger, idet f.eks. de muligheder, der i dag er for at løse opgaver via telefonen uden brug af elektronisk underskrift, også bør findes fremover;

1.28. mener, at Kommissionen i højere grad bør investere i teknologi, der kan forhindre adgang til skadeligt indhold på internettet, navnlig fra computere, der hovedsagelig bruges af børn og unge.

Bredbåndsadgang

Regionsudvalget

1.29. er — jf. begge meddelelser fra Kommissionen — enig i, at markedet ikke har formået at skabe det ønskede udbud af bredbåndsteknologi i hele Europa, og frygter, at dette kan blive en alvorlig hindring for gennemførelsen af målsætningerne, eftersom det ikke synes muligt at tilvejebringe bredbåndsadgang i mange tyndt befolkede og afsidesliggende regioner i EU;

1.30. konstaterer, at en forbedring af EU's konkurrenceevne forudsætter udnyttelse af Europas samlede videnspotentiale, hvilket igen kræver, at borgerne, virksomhederne og det offentlige i hele Europa har adgang til de nødvendige telekommunikationstjenester;

1.31. opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at indfri sit løfte om at uddybe analysen af de politiske muligheder for indførelse af bredbånd og hindringerne for indførelse af bredbåndsforbindelser, idet de lokale og regionale myndigheder ligesom de statslige myndigheder har brug for denne information for at kunne udforme deres egne strategier;

1.32. mener, at navnlig digitalt tv kan give nye befolkningsgrupper mulighed for aktivt at udnytte netinfrastrukturen;

1.33. peger på, at digital-tv og 3G-systemer ikke i sig selv løser problemerne vedrørende adgang til digitale tjenesteydelser, eftersom de forudsætter infrastrukturinvesteringer i samme størrelsesorden som andre teknologier;

1.34. understreger, at den fælles tekniske standard MHP kan fremme indførelse og udbredelse af digitalt tv i Europa;

1.35. foreslår, at der, når der træffes beslutning om anvendelse af radiofrekvenser og sendestyrke, tages hensyn til ønskerne hos leverandører af trådløse internettjenester, så W-LAN-teknologien kan tages i anvendelse til gavn for tyndt befolkede regioner og mindre byer;

1.36. konstaterer, at placering af master og øvrig infrastruktur, der kræves i forbindelse med bredbånd, bør ske efter lokale aftaler mellem virksomhederne og den offentlige forvaltning;

1.37. efterlyser realistiske udfasningsplaner for analoge tv-transmissioner og kræver, at man i digitaliseringsprocessen navnlig sikrer bevarelsen af regionale og lokale tv-selskaber, der er af central betydning for den regionale og lokale kultur og andet indhold;

1.38. understreger medlemsstaternes ansvar for etableringen af en dækkende, moderne netinfrastruktur i alle regioner, idet dette ansvar f.eks. kan forvaltes vha. særfinansiering, betingelser i forbindelse med licenstildeling eller særlige krav til selskaber med en dominerende markedsposition;

1.39. kræver — ikke mindst når det gælder rammerne for indførelse af bredbånd — at såvel de nationale som de europæiske gennemførelsesprogrammer, der baseres på handlingsplanen, er så fleksible, at målsætningerne kan opfyldes i de regionale og lokale kontekster.

Udvikling, analyse og formidling af god praksis

Regionsudvalget

1.40. mener, at de lokale og regionale myndigheder som den instans, der står for den praktiske opbygning af det europæiske informationssamfund, spiller en vigtig rolle for gennemførelsen af målsætningerne, og at denne rolle bør anerkendes i forbindelse med såvel tilrettelæggelse af konferencer og seminarer som i forbindelse med andre foranstaltninger vedrørende formidling af god praksis;

1.41. håber, at EU-programmernes gennemsigthed øges, og at der udvikles procedurer vedrørende oplysning om god praksis uafhængigt af, hvilken finansieringskilde der er tale om;

1.42. peger på, at det gode praktiske samarbejde, der i dag eksisterer mellem de lokale og regionale myndigheder i medlemsstaterne og ansøgerlandene, er et middel til at fremme såvel eEurope-handlingsplanens praktiske målsætninger som øget erfaringsudveksling;

1.43. konstaterer, at den foreslåede videreudvikling af eksempler på god praksis, bl.a. til anvendelsesmodeller baseret på »open source«-software, vil fremme spredningen af løsninger af denne type, ikke mindst til små organisationer.

Benchmarking

Regionsudvalget

1.44. mener, at man vil få værdifuld ny viden om den europæiske konkurrenceevnes udvikling, hvis man i forbindelse med netjenesterne også undersøger den offentlige forvaltningsevne til at udnytte informations- og kommunikationsteknologien som sådan i forbindelse med fornyelse af tjenester og strukturer;

1.45. håber, at man vil gøre alt for at få alle ansøgerlande med i gennemførelsen af eEurope, allerede inden de bliver EU-medlemmer, idet de som et minimum bør inddrages i benchmarking-processen;

1.46. konstaterer, at man med de foreslåede nye indikatorer får mulighed for at foretage en interessant sammenligning af udviklingen i Europas forskellige regioner, ligesom indikatorerne vil gøre det lettere at definere de strategiske hovedindsatsområder i regionerne.

En koordinationsmekanisme for IT-politikken

Regionsudvalget

1.47. henviser til de lokale og regionale myndigheders centrale placering i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen og gør opmærksom på, at der bør tages hensyn til deres situation og ønsker, når der udpeges repræsentanter til den øEurope-styregruppen, der skal nedsættes;

1.48. finder det vigtigt, at den kompetence vedrørende lokale og regionale behov og regionale udviklingsstrategier,

der skabes i forbindelse med gennemførelsen af strukturfondsprogrammerne, repræsenteres i øEurope-styregruppen.

Finansiering

Regionsudvalget

1.49. foreslår, at en tilstrækkelig slagkraftig andel af handlingsprogrammets finansieringsinstrumenter øremærkes til udvikling af produkter og tjenester, der tager sigte på regioner og kommuner, som pga. beliggenhed og samfundsstruktur befinder sig i en situation, der gør, at de har særlige behov; en positiv udvikling i hele EU er en forudsætning for opfyldelsen af handlingsplanens overordnede samfundsmæssige og økonomiske målsætninger.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om et flerårigt program (2003-2005) for tilsyn med eEurope-handlingsplanen, formidling af god praksis og forbedring af net- og informationssikkerheden (MODINIS)«

(2003/C 128/04)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets beslutning om et flerårigt program (2003-2005) for tilsyn med eEurope-handlingsplanen, formidling af god praksis og forbedring af net- og informationssikkerheden (MODINIS) (KOM(2002) 425 endelig — 2002/0187 (CNS)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 26. juli 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265 at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens arbejdsdokument om »Informationssamfundet og regionaludvikling — EFRU-interventioner 2000-2006: programvurderingskriterier«, ordfører: Tilman Tögel (CdR 124/2000 fin)⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen om net- og informationssikkerhed: Forslag til en europæisk strategi, ordfører: Adela María Barrero Florez, (CdR 257/2001 fin)⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet og forslag om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net, ordfører: Luigi Sergio Ricca (CdR 140/2002 fin)⁽³⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur og Uddannelse den 28. november 2002 (CdR 252/2002 rev. 2), med Dieter Schiffmann, medlem af landdagen i Rheinland-Pfalz (D/PSE), som ordfører —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 12. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1. bekræfter sin overbevisning om, at det er nødvendigt at gennemføre handlingsplanen eEurope 2005, og understreger den store betydning af hovedindsatsomåderne offentlige tjenesteydelser på nettet, e-læring, e-sundhed og e-business samt sikkerheden i informationsinfrastrukturerne og udbygningen af bredbåndsforsyningen og går især ind for, at der gennemføres et støtteprogram i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanens mål og kontrollen med, at disse mål realiseres;

1.2. bekræfter den overbevisning, som det gav udtryk for i sin udtalelse om Informationssamfundet og regionaludvikling⁽⁴⁾, at det først og fremmest er de lokale og regionale myndigheder, der over hele Europa planlægger, varetager, sikrer og finansierer det konkrete gennemførelsesarbejde i retning af informationssamfundet, f.eks. gennem udvikling af modsvarende regionale initiativer ude omkring;

1.3. går derfor ind for, at det regionale og lokale niveau, i betragtning af disse opgavers betydning, inddrages i højere grad i tilsynet med eEurope, end programmet lægger op til;

⁽¹⁾ EFT C 22 af 24.1.2001, s. 32.

⁽²⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 89.

⁽³⁾ EUT C 73 af 26.3.2003, s. 34.

⁽⁴⁾ CdR 124/2000 fin.

1.4. deler den vurdering, at fremskridtene i gennemførelsen af eEurope, især hvad angår fremme af tjenesteydelser, applikationer og indhold samt udbygningen af bredbåndsinfrastrukturen og hensynet til sikkerhedsspørgsmål, må sammenlignes, og at der må findes en metode til at foretage denne sammenligning;

1.5. understreger derfor nødvendigheden af at indføre en tilsyns- og erfaringsudvekslingsmekanisme, der sætter medlemsstaterne i stand til at sammenligne deres præstationer, men går dog ind for, at denne mekanisme indeholder et kraftigt lokalt og regionalt islæt, da en vellykket gennemførelse på regionalt og lokalt plan er en vigtig forudsætning for, at eEurope bliver en succes;

1.6. understreger især, at den sammenlignende vurdering (benchmarking) er af betydning for overblikket over og støtten til fremskridtene i forbindelse med gennemførelsen og sammenligningen af de enkelte eksempler på god praksis;

1.7. er af den opfattelse, at en benchmarking for eEurope 2005 også bør tage sigte på at anvende en ensartet metode for alle medlemsstater, at man bør være opmærksom på aktuelt datamateriale og udnytte de eksisterende datakilder i medlemsstaterne, og plæderer for, at man med henblik på en bedre sammenlignelighed også udnytter talmateriale fra USA i sammenligningen;

1.8. er af den opfattelse, at ikke blot medlemsstaternes initiativer, men også de initiativer, der iværksættes af regionerne og af de lokale myndigheder inden for rammerne af eEurope, skal inddrages i benchmarkingprocessen;

1.9. understreger nødvendigheden af at støtte medlemsstaternes foranstaltninger inden for rammerne af gennemførelsen af eEurope-programmet ved hjælp af præstationssammenligninger og udbredelse af god praksis og går ind for, at lokale og regionale foranstaltninger medinddrages;

1.10. tillægger også programmet en betydning for så vidt angår mindskelse af regionale forskelle i realiseringen af informationssamfundet og er af den overbevisning, at især regionernes udbredelse af god praksis vil komme tilbagestående regioner og regioner med en negativ erhvervsudvikling til gode;

1.11. understreger, at indsamlingen og analyseringen af data skal tage behørigt hensyn til det regionale plan og derfor også må omfatte regionale indikatorer;

1.12. anser det for fornuftigt at inddrage medlemsstaterne i finansieringen af kommunale projekter til udvikling af lokale bredbåndsinfrastrukturer og går ind for, at Kommissionen i denne forbindelse støtter den lokale og regionale erfaringsudveksling til udbredelse af god praksis;

1.13. understreger kraftigt den positive vurdering af nødvendigheden af en bred forsyning med bredbåndsforbindelser og er enig i, at bred adgang til bredbåndstilslutninger vil have en positiv virkning på erhvervsaktiviteten, og at eEurope især bør fremme forsyningen med bredbåndstilslutninger til offentlige forvaltninger, skoler og sundhedsvæsenet;

1.14. understreger net- og informationssikkerhedens særlige betydning for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling og betydningen af sikringen af net- og informationssikkerheden og henviser i denne forbindelse især til konklusionerne i sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen — Net- og informationssikkerhed: Forslag til en europæisk strategi⁽¹⁾ og sin udtalelse om Meddelelsen om opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet og forslag om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net⁽²⁾;

1.15. understreger især nødvendigheden af at støtte nationale foranstaltninger med henblik på en forbedret net- og informationssikkerhed;

1.16. men betoner samtidig, at de lokale og regionale myndigheder også har et ansvar for udviklingen af politiske foranstaltninger inden for net- og informationssikkerhed;

1.17. går på denne baggrund ind for, at programmet også bør have til formål at forbedre de regionale og lokale foranstaltninger til højnelse af net- og informationssikkerheden og til en yderligere udbygning af bredbåndsnettet;

1.18. betoner, at oplysningskampagner på regionalt og lokalt plan bør støttes med henblik på en styrket net- og informationssikkerhed;

1.19. betoner nødvendigheden af en analyse af de økonomiske og sociale følger af informationssamfundet og plæderer for, at de økonomiske og sociale følger af informationssamfundet undersøges også med henblik på den regionale og lokale udvikling;

1.20. går ind for, at det udvalg, der skal bistå Kommissionen ved gennemførelsen af programmet og dets koordinering med andre EU-programmer, også skal omfatte repræsentanter for de lokale og regionale myndigheder;

⁽¹⁾ CdR 257/2001 fin.

⁽²⁾ CdR 140/2002 fin.

1.21. tvivler på, at der er afsat tilstrækkelige budgetmidler til gennemførelsen af programmet, og er af den opfattelse, at dette spørgsmål bør undersøges på grundlag af foreliggende erfaringer, og at der i den forbindelse også skal tages hensyn til spørgsmålet om inddragelse af ansøgerlandene;

1.22. plæderer generelt for, at foranstaltningerne udvides til også at gælde ansøgerlandene, da hele området har stor

betydning for ansøgerlandenes forberedelser til EU-niveauet;

1.23. går ind for, at den evalueringsrapport, som efter programmets afslutning skal udarbejdes om de opnåede resultater, også skal forelægges Regionsudvalget.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Henstilling 1

Punkt 8

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
(8) Der må etableres en ordning for overvågning og udveksling af erfaringer, der sætter medlemsstaterne i stand til at sammenligne og analysere resultater og vurdere fremskridtene i forbindelse med eEurope-handlingsplanen. Gennem en sådan ordning vil medlemsstaterne bedre kunne udnytte det økonomiske og erhvervsmæssige potentiale i den teknologiske udvikling, navnlig på informationssamfundsområdet.	(8) Der må etableres en ordning for overvågning og udveksling af erfaringer, der sætter medlemsstaterne, regionerne og de lokale myndigheder i stand til at sammenligne og analysere resultater og vurdere fremskridtene i forbindelse med eEurope-handlingsplanen. Gennem en sådan ordning vil medlemsstaterne, regionerne og de lokale myndigheder bedre kunne udnytte det økonomiske og erhvervsmæssige potentiale i den teknologiske udvikling, navnlig på informationssamfundsområdet.

Begrundelse

En sådan mekanisme må også tage hensyn til den regionale og lokale dimension. Om handlingsplanen lykkes, afhænger af, om foranstaltningerne gennemføres effektivt på det regionale og lokale plan.

Henstilling 2

Punkt 9

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
(9) Ved hjælp af benchmarking kan medlemsstaterne vurdere, om de nationale initiativer, der har truffet som led i eEurope-handlingsplanen giver resultater, der er sammenlignelige med resultaterne i andre medlemsstater, og om de fuldt ud udnytter potentialet i den nye teknologi.	(9) Ved hjælp af benchmarking kan medlemsstaterne, regionerne og de lokale myndigheder vurdere, om de nationale initiativer og regionernes og de lokale myndigheders initiativer, der er blevet truffet som led i eEurope-handlingsplanen, giver resultater, der er sammenlignelige med resultaterne i andre medlemsstater, og om de fuldt ud udnytter potentialet i den nye teknologi.

Begrundelse

Hermed tages der hensyn til den betydning, som regionerne og de lokale myndigheder har for programmets gennemførelse.

Henstilling 3

Punkt 10, 1. punktum

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Medlemsstaternes indsats som led i eEurope-handlingsplanen kan styrkes yderligere gennem formidling af god praksis.	Medlemsstaternes og deres regionale og lokale regeringsniveaurs indsats som led i eEurope-handlingsplanen kan styrkes yderligere gennem formidling af god praksis.

Begrundelse

Netop foranstaltningerne på regionalt og lokalt plan bør støttes på denne måde.

Henstilling 4

Punkt 12, 2. punktum

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Kompleksiteten i spørgsmålet om net- og informations-sikkerhed betyder, at de lokale, nationale og, hvor det er relevant, de europæiske myndigheder må tage højde for en række politiske, økonomiske, organisatoriske og tekniske aspekter, når de træffer politiske foranstaltninger på dette område, og samtidig skal de være opmærksomme på kommunikationsnettenes decentraliserede og globale karakter.	Kompleksiteten i spørgsmålet om net- og informations-sikkerhed betyder, at de lokale, regionale, nationale og, hvor det er relevant, de europæiske myndigheder må tage højde for en række politiske, økonomiske, organisatoriske og tekniske aspekter, når de træffer politiske foranstaltninger på dette område, og samtidig skal de være opmærksomme på kommunikationsnettenes decentraliserede og globale karakter.

Begrundelse

Der skal tages behørigt hensyn til de regionale myndigheder.

Henstilling 5

Punkt 13, 2. punktum

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Der bør ydes støtte til medlemsstaternes oplysningskampagner for at øge net- og informationssikkerheden, navnlig ved på europæisk plan at organisere dataindsamling og -analyse samt formidling af god praksis med hensyn til fremadrettede reaktioner på eksisterende og nye sikkerhedstrusler.	Der bør ydes støtte til medlemsstaternes og de regionale og lokale myndigheders oplysningskampagner for at øge net- og informationssikkerheden, navnlig ved på europæisk plan at organisere dataindsamling og -analyse samt formidling af god praksis med hensyn til fremadrettede reaktioner på eksisterende og nye sikkerhedstrusler.

Begrundelse

Den nødvendige støtte til oplysningskampagnerne må også indbefatte det regionale og lokale plan.

Henstilling 6

Artikel 1, litra c)

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
at analysere de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af informationssamfundet med henblik på at reagere med passende politiske tiltag, navnlig hvad angår erhvervslivets konkurrenceevne og samhørigheden;	at analysere de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af informationssamfundet med henblik på den regionale og lokale udvikling og at reagere med passende politiske tiltag, navnlig hvad angår erhvervslivets konkurrenceevne og samhørigheden;

Begrundelse

Konsekvenserne af informationssamfundet bliver netop tydelige i sammenligningen af regionerne og udviklingstendenserne på lokalt plan.

Henstilling 7

Artikel 1, litra d)

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
at øge indsatsen på nationalt og europæisk plan for at forbedre net- og informationssikkerheden og fremme udbygningen af bredbåndsnet;	at øge indsatsen på nationalt, regionalt, lokalt og europæisk plan for at forbedre net- og informationssikkerheden og fremme udbygningen af bredbåndsnet;

Begrundelse

Foranstaltningerne på regionalt og lokalt plan har særlig betydning.

Henstilling 8

Artikel 1, stk. 4

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Formålet med programmet er endvidere at skabe en fælles ramme for samspil på europæisk plan mellem forskellige aktører på nationalt, regionalt og lokalt plan.	Formålet med programmet er endvidere at skabe en fælles ramme for samspil på europæisk plan mellem forskellige aktører på nationalt, regionalt og lokalt plan. Programmet skal også gælde ansøgerlandene.

Begrundelse

Hele informationsområdet har stor betydning i forbindelse med ansøgerlandenes forberedelse til EU-medlemskabet, og ansøgerlandene skal derfor inddrages på et tidligt tidspunkt.

Henstilling 9

Artikel 2, litra a)

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Dataindsamling og -analyse på grundlag af et nyt sæt benchmarkingindikatorer, herunder regionale indikatorer, hvor det er relevant. Der vil blive lagt særlig vægt på data vedrørende hovedmålene for handlingsplanen eEurope 2005.	Dataindsamling og -analyse på grundlag af et nyt sæt benchmarkingindikatorer, herunder regionale indikatorer, hvor det er relevant. Der vil blive lagt særlig vægt på data vedrørende hovedmålene for handlingsplanen eEurope 2005. Dataindsamling og -analyse skal også omfatte ansøgerlandene.

Begrundelse

Informationssamfundets betydning for ansøgerlandene kræver, at der tages hensyn til dem på et tidligt tidspunkt.

Henstilling 10

Artikel 6, stk. 1

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.	Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne og for regionerne og de lokale myndigheder, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Begrundelse

Hermed tages der hensyn til de regionale og lokale foranstaltningers betydning for en vellykket gennemførelse af programmet.

Henstilling 11

Artikel 7, stk. 4

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Ved programmets udløb forelægger Kommissionen en evalueringsrapport for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om, hvilke resultater der er opnået under gennemførelsen af de aktiviteter, der henvises til i artikel 2.	Ved programmets udløb forelægger Kommissionen en evalueringsrapport for Europa-Parlamentet, Rådet, Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om, hvilke resultater der er opnået under gennemførelsen af de aktiviteter, der henvises til i artikel 2.

Begrundelse

Regionsudvalget må inddrages i betragtning af det regionale og lokale plans betydning for en vellykket gennemførelse.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets rapport om »EU's indsats for bjergområderne«

(2003/C 128/05)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Generel baggrund
 - 1.1. Definition af bjergområder
 - 1.1.1. Målsætningerne for direktiv 75/268/EØF
 - 1.1.2. Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999
 - 1.1.3. Initiativudtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (CES 461/88)
 - 1.1.4. De Forenede Nationers miljøprogram
 - 1.2. Bjergområdernes udstrækning i Europa
 - 1.3. Oplysninger om økonomien
 - 1.4. Virkningen af EU's politikker og af de nationale politikker
2. EU-institutionernes tanker vedrørende bjergområderne
 - 2.1. Konventionen om beskyttelse af Alperne
 - 2.2. Et europæisk charter for bjergregionerne
 - 2.3. Kommissionens anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed
 - 2.4. Det internationale bjergår
 - 2.5. Kapitel 13 i Agenda 21 og verdenstopmødet i Johannesburg
 - 2.6. Bjergboernes internationale charter
3. Retstilstanden for EU's bjergområder
4. Bjergområderne i fremtidens EU
5. Bjergområder og byområder
6. Regionsudvalgets afsluttende bemærkninger og forslag

1. Generel baggrund

1.1. Definition af bjergområder

Der findes mange definitioner af bjergområder i dag, men ikke en enkelt, som alle er enige om, og som anvendes systematisk. Hver enkelt af de eksisterende definitioner lægger særlig vægt på et bestemt eller flere aspekter. Nogle af definitionerne omtales i det følgende.

1.1.1. Målsætningerne for direktiv 75/268/EØF

Direktiv 75/268/EØF havde til formål at reducere forskellen mellem landbrugernes indkomst i bjergområder og ugunstigt stillede områder og indkomsten i de øvrige regioner i EU. Indsatsen bestod i at kompensere for de permanente, naturgivne ulemper i regioner, som udgør 25 % af det udnyttede landbrugsareal og står for 15 % af de registrerede indtægter i EU og 12 % af EU's landbrugsproduktion, og derigennem sikre bevarelse og så vidt muligt modernisering af landbrugserhvervet i disse regioner.

Det foresloges at diversificere strukturpolitikens finansielle incitamenter for at undgå, at strukturforbedringerne først og fremmest blev realiseret i de rigeste og mest dynamiske regioner. I bjergområder indebærer højden vanskelige klimatiske vilkår og en afkortet vækstperiode, og det skrånende terræn gør det mindre hensigtsmæssigt at mekanisere landbruget. I de ugunstigt stillede områder er jordbunden ofte mere ufrugtbar, og bestræbelserne på at øge dens ydeevne kan vise sig uforholdsmæssigt store i forhold til de opnåelige resultater.

Bevarelse af en landbrugsaktivitet på lang sigt i disse områder afhænger, når alt kommer til alt, af landmandens arbejdsindsats. Den støtte, han kan få, ligger for øvrigt uden for det snævert definerede landbrug og vedrører landskabsbevarelse, erosionsbeskyttelse, opfyldelse af de krav, turismen stiller, og opretholdelse af en tilfredsstillende befolkningstæthed i affolkningstruede regioner.

1.1.2. Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999

I Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), artikel 18, foreslås følgende definition på bjergområder:

»1. Bjergområder er områder, der er kendetegnet ved stærkt begrænsede muligheder for at udnytte jorden og væsentligt større arbejdsomkostninger end normalt som følge af:

- meget vanskelige klimatiske forhold, der skyldes højden og giver sig udtryk i en mærkbart afkortet vækstperiode
- stejle skråninger i lavere beliggende dele af det meste af området, således at mekanisering ikke er mulig eller kræver anvendelse af særligt, meget kostbart materiel, eller
- en kombination af disse to faktorer, der taget hver for sig kan være mindre alvorlige, men som tilsammen medfører tilsvarende ulemper.

2. Områder nord for den 62. breddegrad og nogle tilstødende områder syd for denne breddegrad sidestilles med bjergområder.«

Forordningen trådte i stedet for Rådets forordning (EF) nr. 950/1997 af 20. maj 1997 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, som selv havde afløst Rådets forordning (EØF) nr. 2328/1991 af 15. juli 1991 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet og Rådets direktiv 75/268/EØF af 28. april 1975 om landbrug i bjergområder og ugunstigt stillede områder. Den omfatter også erklæring nr. 37, der er vedlagt Finlands og Sveriges tiltrædelsesakter som bilag, hvori det anerkendes, at de nordlige breddegrader har permanente, naturgivne handicap — som for landbruget betyder korte vækstperioder — svarende til de højtliggende bjergområders.

Forordningen præciserer de generelle klassifikationskriterier (højde, stejle skråninger, kombinationen af de to faktorer), men fastsætter ikke en minimumsgrænse, som medlemsstaterne skal respektere. Som led i en mere udbredt anvendelse af subsidiaritetsprincippet er det nu og fremover de nationale og/eller regionale myndigheders opgave at fastlægge niveauer og klassificere områderne under iagttagelse af de grundlæggende EU-kriterier.

I medlemsstaterne og/eller regionerne fortolkes de to første kriterier som oftest således:

- højder, der kan indebære meget vanskelige klimatiske forhold: over 600-800 m o.h. (for en hel kommune eller dele af den),
- stejle skråninger, som gør mekanisering umulig og kræver anvendelse af meget kostbart specialudstyr: skråninger med en gennemsnitlig hældning pr. km² på 20 % (11° 18').

Nedenfor bringes en oversigt over oplysninger fra 1996 om bjergområder og ugunstigt stillede områder udtrykt i ULA (udnyttet landbrugsareal). Der gøres opmærksom på, at arealklassificeringen er sket i henhold til direktiv 75/268. Det vil sige, at størstedelen af de områder i Finland og Sverige, der er klassificeret som »bjergområder«, i virkeligheden er kolde nordlige områder, mens kun ca. 150 000 ha reelt er bjergområder:

Medlemsstat	-1- ULA i alt (Mio. ha)	-2- ULA ugunstigt stillet område (Mio. ha)	-3- 2's andel af 1 i %	-4- ULA bjergområde (Mio. ha)	-5- 4's andel af 1 i %
Belgien	1,357	0,3	22,1	—	—
Danmark	2,770	—	—	—	—
Tyskland	17,015	8,5	50,0	0,34	1,8
Grækenland	6,408	5,3	82,7	3,91	60,9
Spanien	26,330	19,5	74,1	7,50	28,5
Frankrig	30,011	13,9	46,3	5,30	17,7
Irland	4,892	3,5	71,6	—	—
Italien	16,496	8,8	53,4	5,22	31,5
Luxembourg	0,127	0,1	78,7	—	—
Holland	2,011	0,1	5,0	—	—
Portugal	3,998	3,4	85,0	1,23	30,0
England	18,658	8,3	44,5	—	—
Østrig	3,524	2,4	68,1	2,0	56,8
Finland	2,549	2,2	86,3	1,41	54,9
Sverige	3,634	1,9	52,3	0,53	13,8
I Alt	139,780	78,2	56,0	27,44	19,5

1.1.3. Initiativudtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (CES 461/88)

I sin informationsrapport fra Regionalsektionen om »En udviklingspolitik for bjergområderne« har Det Økonomiske og Sociale Udvalg givet begrebet »bjergområde« et ensartet betydningsindhold, der omfatter alle de geofysiske, klimatiske, økologiske og socioøkonomiske forhold, der karakteriserer bjergområderne i Europa. På dette grundlag har ØSU udarbejdet en metodisk og praktisk definition af begrebet og offentliggjort den i en initiativudtalelse, CES 461/88:

»Et bjergområde er »en geografisk, miljømæssig, socioøkonomisk og kulturel enhed, hvori de handicap, der skyldes en kombination af højdeforholdene og andre naturlige faktorer, må ses i sammenhæng med de socioøkonomiske vilkår, den territoriale skævhed og omfanget af skaderne på miljøet.«

På dette grundlag har Det Økonomiske og Sociale Udvalg samlet de kriterier, der i hver enkelt medlemsstat anvendes til at definere bjergområder i henhold til det tidligere omtalte direktiv 75/268/EØF, og forsøgt af finpudse dem. Hvor det er muligt, skelnes der mellem bjergområder »i snæver forstand«, dvs. regioner eller kommuner, hvor mere end 66 % af arealet udgøres af bjerge, og bjergområder »i bred forstand«, dvs. regioner eller kommuner, hvor mellem 33 % og 66 % af arealet består af bjerge.

	Kriterier			Udstrækning (**)	
	Højde	Hældning	Andre kriterier	Bjergområde	Egentligt bjergområde (> 66 %)
B	300 m	—	—	—	—
D (*)	700 m	—	Geoklimatisk handicap	27,3 %	6,5 %
E	1 000 m	< 20 %	Niveauforskel > 400 m	26,0 %	—
F	700 m Vogeserne 600 m	< 20 %	—	21,0 %	—
IRL	200 m	—	—	—	—
I	600/700 m	Kraftig hældning	—	49,4 %	28,2 %
UK (**)	240 m	—	—	23,3 %	—

(*) Tyskland minus det tidligere DDR.

(**) Det Forenede Kongerige, minus Nordirland.

(***) Områdets andel af medlemsstatens areal.

På grundlag af ovennævnte informationsrapport udarbejdede Det Økonomiske og Sociale Udvalg en udtalelse, som fastslog følgende:

»Det er nødvendigt at harmonisere de juridiske kriterier, som medlemsstaterne eller EF hidtil har benyttet i klassificeringen af bjergområder for dermed at eliminere eventuelle konkurrenceforvridninger mellem virksomhederne i de forskellige medlemsstater. En sådan harmonisering forudsætter, at der på EF-plan opstilles et katalog af kriterier omfattende de forskellige naturlige og socioøkonomiske handicap, i tråd med definitionen i punkt 1.1.

Ved fastlæggelsen af kriterier bør der tages hensyn til følgende parametre:

a) Naturgivne handicap: Man bør ikke begrænse sig blot til de variable, som er anført i direktiv 75/268/EØF (højde-, niveauforskel og en kombination af disse), men også:

- med hensyn til klimaet: bortset fra højden, skal der tages hensyn til breddegraden og den geografiske beliggenhed,
- med hensyn til de fysiske faktorer: være opmærksom på niveauforskelle og andre kriterier såsom relief, jordbundens beskaffenhed osv.;

b) Socioøkonomiske handicap:

- lav befolkningstæthed,
- isolation, som skyldes fjern beliggenhed fra bymæssige områder og de økonomiske og politiske beslutningscentre,
- uforholdsmæssig stor afhængighed af landbruget,
- utilstrækkelige afsætningsmuligheder i områder, som grænser op til tredjelande, hvortil kommunikationsforbindelserne er vanskelige;

c) Miljødelæggelsens omfang

Kombinationen af de forskellige nævnte variabler giver, afhængigt af situationen, definitionen på et bjergområde og medfører, at den nedre grænse for et bjergområde varierer. Udvalget, vægtningen og kombinationen af de enkelte faktorer kan derfor ikke fastlægges ensartet for hele Fællesskabet, men må tilpasses efter de forskellige situationer (...).

Hovedparten af de nationale lovgivninger og også direktiv 75/268/EØF taler i forbindelse med en afgrænsning af bjergområderne om kommuner eller om dele af kommuner. Dette har i mange tilfælde medført en alt for voldsom opdeling af de berørte bjergområder. Foranstaltningerne for bjergområder skal omfatte kompakte »blokke« af geografiske områder (bl.a. på grund af integrationsproblemerne mellem bjergområderne og de tilgrænsende områder), som skal bestå af det egentlige bjergområde og de umiddelbart tilgrænsende områder; tilsammen skal blokken udgøre en geografisk, økonomisk og social helhed. (...).«

Det synoptiske overfladekort, som for nylig er blevet udarbejdet af »European Soil Bureau«, kan anvendes til definition af nye kriterier for afgrænsning af bjergområder.

1.1.4. De Forenede Nationers miljøprogram

Da 2002 er blevet erklæret for internationalt bjergår, har FN i sit miljøprogram sat sig for at definere begreberne bjerge og bjergområder:

»Højde, hældning og de varierende miljøforhold, disse faktorer skaber, er nøglefaktorerne i en definition af bjergområder, men kombinationen af disse er kompliceret. Begrænser man sig til at fastlægge højdegrænser, udelukker man såvel ældre bjergmassiver som lavere bjergområder. Samtidig inkluderer man temmelig højtliggende områder med et jævnt topografisk relief og få miljøvariationer. Anvendes hældningen som kriterium, alene eller kombineret med højden, kan det sidste problem løses, men ikke det første.«

På grundlag af de disponible data på verdensplan har man foretaget en empirisk klassificering af bjergområder i følgende typer:

- 200-1 000 m o.h. samt højdeforskel på over 300 m
- 1 000-1 500 m o.h. samt hældning på over 5 grader eller højdeforskel på over 300 m
- 1 500-2 500 m o.h. og hældning på over 2 grader

- 2 500-3 500 m o.h.
- 3 500-4 500 m o.h.
- over 4 500 m o.h.

1.2. Bjergområdernes udstrækning i Europa

I forhold til andre verdensdele har EU vidtstrakte bjergområder af meget forskellig art — fra de arktiske regioner, over Alperne og andre massiver i områder med tempereret klima til Middelhavet. Bjergområderne dækker ca. 38,8 % af EU's samlede areal. De udgør en meget speciel kulturarv og har ressourcer af vital betydning for hele Europa: vand, skove, sjældne arter og levesteder, enestående kulturelle traditioner, områder for aktivitet og rekreation osv.

EU's bjergområder kan inddeles i fire hovedgrupper:

- bjergområder og lignende (arktiske områder) i Nord-europa (Finland, Sverige, Skotland),
- bjergområder i det tempererede Europa: de cantabriske bjerge, Pyrenæerne, Centralmassivet, Jura-bjergene, Vogeserne, Schwarzwald, Alperne, Ardennerne, de walisiske bjerge osv.,
- bjergene i Middelhavsområdet: det iberiske massiv, Apenninerne, bjergene på det græske fastland og øerne samt på de store øer Kreta, Sicilien, Sardinien, Korsika og Mallorca,
- fjerntliggende bjergøer og nogle regioner i EU's yderste periferi, såsom øgrupperne i Atlanterhavet (Makaronesien) — De Kanariske Øer, Azorerne og Madeira — og de oversøiske departementer Guadeloupe, Martinique, Réunion og fransk Guyana.

	Bjergområdernes udstrækning
B	
D	360 000 ha, dvs. ca. 4 % af de ugunstigt stillede områder
GR	50 % af det nationale territorium 90,8 % af landets skove ligger i bjergområder 79,5 % af landets græsgange ligger i bjergområder 46 % af landbrugsjorderne ligger i bjergområder 3 293 kommuner ligger i bjergområder (59,8 % af landets kommuner) 10,2 % af landets befolkning bor i bjergområder Befolkningstætheden i bjergområder: 36 indb. pr. km² (landsgennemsnittet: 74 indb. pr. km²)

	Bjergområdernes udstrækning
E	38 % af det nationale territorium 88 % af landets skove 16 % af landbrugsjorderne 35,7 % af landets kommuner ligger i bjergområder ca. 6,3 mio. indbyggere i bjergområder (dvs. 16 % af landets befolkning) Befolkningstætheden i bjergområder: 32,7 indb. pr. km²
F	17,4 % af det nationale territorium 33,7 % af landets skove 31,4 % af landbrugsjorderne 6 128 kommuner (17 % af landets kommuner) og 92 byer ligger i bjergområder 3,6 mio. indbyggere i bjergområder (dvs. 7,7 % af landets befolkning) Befolkningstætheden i bjergområder: 31 indb. pr. km² (< 2/3 af landsgennemsnittet)
IRL	
I	106 107 km² (35,2 % af det nationale territorium) 58,1 % af landets skove 24,4 % af landbrugsjorderne 2 605 (32,1 %) kommuner ligger i bjergområder 7,5 mio. indbyggere i bjergområder (dvs. 13,1 % af landets befolkning) Befolkningstætheden i bjergområder: 70,7 indb. pr. km²
A	70 % af det nationale territorium 57 % af landbrugsjorderne Ca. 3 mio. indbyggere i bjergområder (37,5 % af landets befolkning) Ca. 1 170 kommuner i bjergområder (næsten 50 %)
P	40 % af det nationale territorium 50 % af landets skove og græsningsarealer ligger i bjergområder 50 % af landbrugsjorderne ligger i bjergområder 23 % af landets befolkning bor i bjergområder

	Bjergområdernes udstrækning
FIN	151 313 km² (45 % af det nationale territorium) 95 % af landets skove 85 % af landbrugsjorderne i ugunstigt stillede områder og 6 % i bjergområder 441 kommuner i ugunstigt stillede og isolerede områder, 94 byer i ugunstigt stillede områder og 10 byer i isolerede områder 3,5 mio. indbyggere i ugunstigt stillede områder (dvs. 68 % af landets befolkning, 9 % i bjergområder) Befolkningstætheden i bjergområder: 2,6 indb. pr. km² (landsgennemsnittet: 16 indb. pr. km²)
S	5 % af landets befolkning bor i bjergområder Befolkningstætheden i bjergområder: 2 indb. pr. km²
UK	

Kilde: Forskellige oplysninger fra Europa-Parlamentets dokument: Mod en europæisk politik for bjergområder: problemer, foranstaltningernes betydning og nødvendige tilpasninger.

1.3. Oplysninger om økonomien

Bjergområdernes økonomiske aktiviteter er fortrinsvis koncentreret i dalene, der udgør naturlige passager. I dag er mange dale imidlertid blevet til transportflaskehalse, og den stigende vare- og persontrafik medfører stigende sikkerheds- og miljørisici og en delvis forringelse af indbyggernes levevilkår. I mange bjergområder er økonomien så vidt muligt baseret på landbrug, turisme og andre tjenesteydelser. Erhvervsaktiviteten inden for de øvrige områder er ofte begrænset. Visse bjergområder har et økonomisk udviklingspotentiale og er integreret i EU's økonomi, men størstedelen døjer med forskellige problemer: 61,5 % af bjergområderne og de arktiske områder falder ind under mål 1, og 24,7 % falder ind under mål 2 (jf. Kommissionens »Anden rapport om økonomisk og social samhørighed«) ⁽¹⁾.

Man kan lave en grov klassificering af bjergområderne ved at sammenkæde de naturgivne faktorer med de socioøkonomiske indikatorer. Der er tale om en upræcis inddeling, som dog kan tjene til at give et rimeligt billede af situationen.

⁽¹⁾ KOM(2001) 24 endelig.

Klassificering af bjerge og arktiske områder i henhold til EU's definition af bjergområder og områder, der falder ind under strukturfondenes prioriterede områder

	Mål 1	Mål 2	Ikke-støtteberettigede
Områder, hvor højden er årsag til meget vanskelige klimatiske forhold (minimumshøjde mellem 600 og 800 meter).	Høje bjergkæder i den sydlige, centrale og nordvestlige del af Spanien, Korsika, Syditalien (inkl. Sicilien) og Grækenland (inkl. Kreta). De højeste bjerge i Sverige og Finland (Lapland).	Centrale dele af Pyrenæerne, Centralmassivet, Jura-bjergene, Vogeserne, den sydlige del af de franske Alper, den nordlige del af Appenninerne og den vestlige og østlige del af de italienske Alper, en stor del af de østrigske Alper.	Visse områder i den nordvestlige del af de franske Alper (i Dauphiné-Savoie), den centrale del af de italienske Alper (i Piemonte og i Lombardiet). En stor del af de tyske Alper.
Lavere beliggende områder og/eller med en stor gennemsnitlig højdeforskel (generelt mere end 20 %).	Andre bjergområder i Portugal, i den sydlige, centrale og nordvestlige del af Spanien, Korsika, Syditalien (inkl. Sardinien og Sicilien) og Grækenland (inkl. Kreta). Andre bjergområder i Sverige og Finland (Lapland).	Perifere dele af Pyrenæerne, Central-massivet, Jurabjergene og Vogeserne. Den nordlige del af Appenninerne og den vestlige og østlige del af de italienske Alper.	Visse områder i den nordvestlige del af de franske Alper (i Dauphiné-Savoie), den centrale del af de italienske Alper (i Piemonte og i Lombardiet). En stor del af de tyske Alper.
Andre områder beliggende nord for den 62. breddegrad og visse tilgrænsende områder.	Lavlandsområder i Sverige og Finland beliggende nord for den 62. breddegrad (vedrører især visse områder i indlandet).	Andre lavlandsområder i Sverige og Finland beliggende nord for den 62. breddegrad (først og fremmest kystområderne i Sverige, men også områder i indlandet i det sydlige Finland).	

En bæredygtig udvikling af bjergområderne forudsætter økonomisk effektivitet, social retfærdighed, territorial samhørighed og miljøbæredygtighed. I nedenstående skema opremses de

væsentligste udfordringer og muligheder for de europæiske bjergområder:

Udfordringer og muligheder for bjergområderne

Udfordringer	Muligheder
<i>På det sociale plan</i>	
— Stor risiko for gradvis, men uigenkaldelig affolkning. — Større afstande og dermed en mere uensartet fordeling af grundlæggende infrastruktur end i lavlandsområderne. — Mangel på tjenesteydelser rettet mod den enkelte person, familier og virksomheder. — Manglende kompensation for den service, befolkningen i bjergområderne yder samfundet som helhed i form af forvaltning og beskyttelse af ressourcerne, landskaberne og økosystemerne.	— Udbud af forlystelses- og afslapningsmuligheder for bybefolkningen i overensstemmelse med den stigende efterspørgsel efter at opleve andre leve-måder i miljømæssigt og kulturelt velbevarede omgivelser.

Udfordringer	Muligheder
<i>På det økonomiske plan</i>	
— Tiltagende vanskeligheder inden for de traditionelle erhvervsområder som landbrug, skovbrug og turisme.	— Nye indkomst- og beskæftigelseskilder, der er typiske for bjergområderne, kan forventes at opstå takket være udviklingen af nye teknologier, især på det informations- og kommunikations-teknologiske område.
<i>På det økologiske plan</i>	
— Stigende pres på de følsomme områder pga. nedlæggelse af landbrugsarealer, dårlig forvaltning af vandressourcerne, sæsonbestemt tilstrømning af besøgende og overbelastning af vejnettet.	— Nye muligheder i kølvandet på frontteknologierne (vedvarende energi, multimodal transport, geografiske informationssystemer). — Generel udvikling i retning af et dynamisk samspil mellem miljø og udvikling.

1.4. Virkningen af EU's politikker og af de nationale politikker

Nogle af EU's politikker har hidtil haft en betydelig indflydelse på udviklingen i bjergområderne. Til eksempel kan nævnes:

- den fælles landbrugspolitik: udligningsgodtgørelse til fordel for de tilbagestående regioner, miljøvenlige landbrugsforanstaltninger, markedsordning for produkter fra bjergområder (mælk, kød) osv.,
- strukturpolitikken (mål 1 og 2) og samhørighedspolitikken,
- EU-initiativerne vedrørende udvikling af landdistrikterne (Leader+) og grænseoverskridende, mellemstatsligt, og tværregionalt samarbejde (Interreg III A, B og C) — f.eks. samarbejdsprogrammet Interreg III B »Alpeområdet«, der omfatter Tyskland, Østrig, Frankrig, Italien, Schweiz, Slovenien og Liechtenstein,
- skovbrugspolitikken,
- debatten om fysisk planlægning på grundlag af retningslinjerne i Det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv (EFFU) og gennemførelsen heraf,
- den fælles miljøpolitik: de »vigtigste direktiver« om vandressourcerne, de naturlige levesteder, den vilde fauna og flora, jordbunden osv.,
- FTU-politikken (forskning og teknologisk udvikling) og de deraf følgende store forbedringer af befolkningernes levestandard.

2. EU-institutionernes tanker vedrørende bjergområderne

Der er igennem adskillige år på EU-plan blevet udarbejdet et stort antal resolutioner og anbefalinger vedrørende bjergområderne, som er blevet vedtaget af de kompetente ministre, af Forsamlingen af Regioner i Europa (der i dag hedder Kongressen af lokale og regionale myndigheder) af Europa-Parlamentet og af Ministerrådet.

Især skal følgende dokumenter fremhæves pga. af deres politiske og tekniske betydning:

- ØSU's udtalelse fra 1988 om »En udviklingspolitik for bjergområderne«,
- Regionsudvalgets udtalelse fra 1995 om »Et europæisk charter for bjergregionerne«,
- ØSU's udtalelse fra 1996 om »Alpeområdet — dets udviklings- og integrationspotentiale«,
- Regionsudvalget udtalelse fra 1997 om »En politik for landbruget i bjergområderne i Europa«,
- Beretning fra Europa-Parlamentets Udvalg om Landbrug og Udvikling af Landdistrikterne fra 1998 om »En ny strategi for bjergområderne«, der henviser til en undersøgelse med titlen »På vej mod en europæisk bjergpolitik«, som er foretaget af Europa-Parlamentets generaldirektorat for forskning,
- Europa-Parlamentets beslutning af 6. september 2001 om »25 år med fællesskabslovgivningen inden for bjerglandbruget«.

Endelig er EØSU i færd med at udarbejde en omfattende udtalelse om »Bjergområdernes fremtid i EU« med Jean-Paul Bastian som ordfører.

2.1. Konventionen om beskyttelse af Alperne

Konventionen om beskyttelse af Alperne blev underskrevet i oktober 1991 af regeringsrepræsentanterne for Alpelandene og EU med det formål at udarbejde en fælles politik for hele Alpeområdet i overensstemmelse med principperne om bæredygtig udvikling. I den forbindelse blev Alpeområdet for første gang set som ét sammenhængende område og som en fælles europæisk arv.

De overordnede mål var at bygge bro mellem de økonomiske og sociale krav fra befolkningen i Alperne og miljøbeskyttelseskravene.

Konventionen trådte i kraft i marts 1995 efter at være blevet tiltrådt af Østrig, Tyskland, Liechtenstein, Slovenien og EU, og efterfølgende af de øvrige Alpelande. Konventionen omfatter et forskningsprogram, der først og fremmest handler om fire emner (beskyttelse af luftkvaliteten, vandressourceforvaltning, affaldsforvaltning, befolkning og kultur), medens konventionens gennemførelsesprotokoller burde bane vej for vedtagelse af politikker inden for områderne transport, turisme, jordbundsbeskyttelse, skove, energi, landbrug osv.

I medfør af konventionen er der oprettet nogle organer, som mødes jævnligt og arbejder med gennemførelsen af den, men på EU-plan findes der ingen politiske akter eller gennemførelsesinstrumenter, som direkte henviser til konventionen eller de tilhørende gennemførelsesprotokoller, selvom EU er kontraherende part i Alpekonventionen. EU har også forspildt lejligheden til at deltage i arbejdet i konventionens organer. Dette forhold fremhæves med beklagelse, for Alperne er i kraft af deres udstrækning, befolkningsstørrelse og antallet af omfattede lande EU's vigtigste bjergmassiv. Kommissionen kunne derfor konkret have fungeret som drivkraft for EU's politik vedrørende bjergområderne.

2.2. Et europæisk charter for bjergregionerne

På den anden europæiske konference for bjergområder, der blev afholdt i Trento i 1988, understregedes behovet for et »Europæisk bjergcharter«, som skulle fastlægge principperne for planlægning, udvikling og beskyttelse af bjergområderne, og blot seks år senere (i anledning af den 3. konference, der blev afholdt i Chamonix den 15.-17. september 1994) blev dokumentet vedtaget af deltagerne: mere end 200 offentligt ansatte, der repræsenterede medlemsstaterne i Europarådet. Der er fortsat et stykke arbejde at gøre, før medlemsstaterne endeligt kan vedtage chartret. Chartret, der sigter mod at

fastlægge en europæisk politik for bjergområder, har overordnet og omfattende karakter i overensstemmelse med anbefalingerne fra konferencen i Rio de Janeiro i 1992 om miljø og udvikling.

Subsidiaritetsprincippet, der inddrager de lokale og regionale myndigheder i udarbejdelses- og gennemførelsesfasen af EU-politikken, har ligeledes stor betydning. I kraft heraf anerkender man helt konkret, at bjergbefolkningerne skal spille en rolle, også når det drejer sig om at finde den rette balance mellem erhvervsaktiviteter og miljøkrav. Det er her på sin plads at gengive chartrets målsætninger, som er fastlagt i artikel 6:

»signatarlandene udformer deres politik, deres lovgivning og deres foranstaltninger i bjergområderne under hensyntagen til følgende målsætninger:

- I. eksplicit anerkendelse af bjergregionerne og deres særlige kendetegn,
- II. hensyn til og anerkendelse af det enkelte bjergområdes geografiske enhed for at undgå, at de eksisterende eller fremtidige administrative opdelinger kommer til at udgøre en hindring for at gennemføre en bjergpolitik,
- III. fastholdelse af befolkningsgrundlaget og indsats for at modvirke fraflytning af unge,
- IV. etablering eller modernisering af infrastrukturer og faciliteter, som er en betingelse for befolkningens livskvalitet og udviklingen af bjergregionerne,
- V. fastholdelse og forbedring af de offentlige tjenesteydelser i nærmiljøet,
- VI. bevarelse af landbrugsjorder og græsningsarealer, fastholdelse og nødvendig modernisering af landbrugsaktiviteterne takket være en specifik indfaldsvinkel til bjerglandbrug,
- VII. fremme af de stedlige energikilder,
- VIII. bevarelse af de eksisterende erhvervs- og håndværksaktiviteter og etablering af aktiviteter, der er baseret på ny teknologi,
- IX. udvikling af servicesektoren, specielt på turismeområdet, som supplement til de traditionelle erhvervsaktiviteter,
- X. bevarelse af identiteten og de kulturelle værdier, der er kendetegnende for bjergene og for den enkelte homogene bjergregion.

Disse målsætninger skal gennemføres med tanke på at respektere og beskytte miljøet, og der skal tages udgangspunkt i en samlet vurdering af de menneskelige ressourcer og naturressourcerne, hvorved man forkaster det traditionelle modsætningsforhold mellem økonomisk udvikling og beskyttelse af det naturlige miljø og i stedet tilstræber en balance mellem de menneskelige aktiviteter og miljøkravene.«

Som det kan ses, er det et program, der fastholder en høj profil i kraft af sin hensigtsmæssige og moderne udformning.

2.3. Kommissionens anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed

Kommissionen vedtog for nylig sin anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed.

Som en betydningsfuld nyskabelse nævner rapporten i sammenfatningen, Del I, »Situation og tendenser«, udtrykkeligt de »Specifikke områder«, der beskrives således:

»Øer og store øgrupper, bjergområder og afsidesliggende områder — herunder områderne »i den yderste periferi« — er en vigtig del af EU og har mange fysiske og geomorfologiske kendetegn og økonomiske ulemper til fælles. Disse regioner er generelt vanskeligt tilgængelige, hvilket gør deres økonomiske integration med resten af EU til en stor udfordring. Derfor modtager mange af disse regioner allerede regionalstøtte fra EU — således er 95 % af såvel bjergområderne som øerne for tiden omfattet af Mål 1 eller 2. Samtidig er der dog markante forskelle på deres sociale og økonomiske forhold, ...«

Senere i rapporten, i forbindelse med indkredsningen af prioriteterne for den økonomiske og sociale samhørighed, nævnes »Områder med alvorlige geografiske eller naturlige handicap«, hvor indsatsen for at opnå god integration støder på vanskeligheder, der skyldes de særlige kendetegn. Det fastslås, at:

»Store dele af EU's natur- og kulturarv er beliggende i disse områder — regioner i den yderste periferi, øer, bjergområder, randområder og områder med meget lav befolkningstæthed. Der er ofte store vanskeligheder med at opretholde befolkningstallet. Ekstraudgifter til basale tjenesteydelser, inklusive transport, kan hæmme den økonomiske udvikling.«

Det fremgår således klart, at Kommissionen selv sidestiller bjergområderne med de områder, der står nævnt i traktatens artikel 158.

I forlængelse af drøftelserne om den anden rapport om økonomisk og social samhørighed har Kommissionen taget initiativ til en række undersøgelser af områder med store geografiske eller naturlige handicap. To er sat i gang: en undersøgelse af øområder og en undersøgelse af bjergområder (herunder arktiske bjergområder). Undersøgelsen vil også omfatte afgrænsningskriterier.

Kommissionen har derefter evalueret drøftelserne på det andet europæiske samhørighedsforum i maj 2001 og draget den konklusion⁽¹⁾, at EU har behov for en samhørighedspolitik, der beskæftiger sig med tre kategorier af regioner:

- regioner med et meget stort udviklingsefterslæb, der hovedsageligt, men ikke udelukkende, er beliggende i kandidatlandene,
- regioner i de femten nuværende medlemsstater, som ikke har afsluttet konvergensprocessen,
- andre regioner med alvorlige strukturelle problemer, navnlig byområder, landdistrikter, der endnu er stærkt afhængige af landbruget, bjergområder, øområder og andre områder med naturlige eller demografiske handicap.

Det ser således ud til, at bjergområdernes særlige forhold i hvert fald fra Kommissionens side er anerkendt og genstand for undersøgelser og uddybning.

Endnu et bevis på den nye interesse, Kommissionen betragter de europæiske bjergområder med, er den konference, som kommissærerne for regionalpolitik og landbrug afholdt i Bruxelles den 17.-18. oktober 2002, og som Kommissionens formand, Romano Prodi, og de øvrige kommissærer deltog i. Selvom konferencen ikke mundede ud i et slutdokument, vækker indlæggenes høje niveau og de behandlede emner forhåbninger, da den nye kurs tyder på overbevisende og positive løsningsmuligheder.

For øvrigt er opmærksomheden om bjergområder steget i den seneste tid og fra mange sider. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har for nogle uger siden endnu en gang vedtaget en meget interessant udtalelse, som ønsker at sikre et fælles syn på bjergområderne ved at indskrive anerkendelsen af deres særlige karakter i traktaterne.

Der foreslås desuden en strategi, der er baseret på godtgørelse for uafhjælpelige handicap, aktiv reduktion af handicapfaktorer og udnyttelse af bjergområdernes identitet og værdier. Udtalelsen slutter med en opfordring til at gøre den europæiske bjergpolitik til en model for bæredygtig og retfærdig udvikling over for befolkningen.

2.4. Det internationale bjergår

Den 10. november 1998 erklærede FN's generalforsamling enstemmigt år 2002 for det internationale bjergår med henblik på at:

- I. fremme bæredygtig udvikling i bjergregionerne;

⁽¹⁾ KOM(2002) 46 endelig.

- II. forbedre livskvaliteten for befolkningen i bjergregionerne;
- III. beskytte bjergenes sårbare økosystemer.

Mange europæiske lande er i gang med de forberedende initiativer til verdenskonferencen, som FN organiserer i 2002.

Der er imidlertid endnu ikke taget formelle politiske skridt eller udarbejdet lovudkast på fællesskabsplan i tråd med FN's målsætninger.

2.5. Kapitel 13 i Agenda 21 og verdenstopmødet i Johannesburg

Agenda 21 blev vedtaget på verdenskonferencen om miljø og udvikling den 14. juni 1992 i Rio de Janeiro. Mange af kapitlerne i Agendaen henviser direkte til bjergområderne:

Kapitel 2: Internationalt samarbejde

Kapitel 3: Fattigdomsbekæmpelse

Kapitel 6: Beskyttelse og fremme af menneskers sundhed

Kapitel 7: Bæredygtig bebyggelse

Kapitel 8: Integration af miljø og udvikling i beslutningsprocessen

Kapitel 11: Bekæmpelse af afskovning

Kapitel 12: Bekæmpelse af ørkendannelse

Kapitel 14: Bæredygtigt landbrug og udvikling af landdistrikter

Kapitel 15: Bevarelse af biologisk diversitet

Kapitel 18: Beskyttelse og forvaltning af ferskvandsressourcer

Kapitel 24: Kvinder og bæredygtig udvikling

Kapitel 26: Styrkelse af oprindelige folks rolle

Kapitel 27: Samarbejde med NGO'er

Kapitel 28: Lokale initiativer til støtte for Agenda 21

Kapitel 32: Styrkelse af jordbrugeres rolle

Kapitel 33: Finansiering af bæredygtig udvikling

Kapitel 34: Overførsel af miljøforsvarlig teknologi

Kapitel 35: Videnskab for bæredygtig udvikling

Kapitel 36: Uddannelse, erhvervsuddannelse og bevidstgørelse af offentligheden

Kapitel 37: Kapacitetsopbygning i forbindelse med bæredygtig udvikling

Kapitel 39: Internationale juridiske instrumenter

Kapitel 40: Information i forbindelse med beslutningsprocessen.

Hvad angår definitionen af bjergområder, behandles bjergområderne i kapitel 13 som en enhed. I den forbindelse er der indledt et enestående samarbejde mellem FN-organisationer, nationale regeringer, internationale organisationer, NGO'er og forskningsinstitutter. I den anledning kan det være på sin plads at gengive den erklæring, som indleder kapitel 13:

»Bjergområderne er en vigtig kilde til vand, energi og biologisk mangfoldighed. Endvidere er de kilde til vigtige ressourcer såsom mineraler, skov- og landbrugsprodukter samt steder for rekreation. Da bjergmiljøer er et vigtigt økosystem i vores planets komplicerede og sammenhængende økologi, er de af afgørende betydning for det globale økosystems overlevelse. Bjergområdernes økosystemer er imidlertid under hastig forandring. De er udsat for accelererende jorderosion, jordskred og hastig forsvinden af levesteder og genetisk diversitet. På det menneskelige plan er der udbredt fattigdom blandt bjergbefolkningerne og tab af den lokale viden. Som følge af dette oplever de fleste globale bjergområder en forringelse af miljøet. Det er derfor nødvendigt med hasteforanstaltninger, der sigter på en rigtig håndtering af bjergressourcer og socioøkonomisk udvikling for bjergbefolkningerne.«

Den seneste udvikling efter Rio-konferencen var afholdelsen af verdenstopmødet i Johannesburg i september 2002. Paragraf 40, som gengives nedenfor, omhandler bjergområderne:

»40. Bjergøkosystemer giver særlige leveduligheder og rummer desuden betydelige vandressourcer, biologisk mangfoldighed og en unik flora og fauna. Mange er meget skrøbelige og sårbare over for de negative virkninger af klimaændringer og har behov for særlig beskyttelse. Det er nødvendigt at sætte ind med tiltag på alle niveauer med henblik på at:

- a) udarbejde og fremme programmer, politikker og fremgangsmåder, som integrerer de miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter af en bæredygtig udvikling af bjergområder og styrker det internationale samarbejde, så det får positiv indvirkning på fattigdomsbekæmpelsesprogrammer, især i udviklingslandene,

- b) om fornødent iværksætte programmer til imødegåelse af skovrydning, erosion, udpining af jordbund, tab af biodiversitet, brud på vandsystemer og gletsjeres tilbagetrækning,
- c) om fornødent udvikle og gennemføre politikker og programmer, der er opmærksomme på kønsproblematikken, og foretage såvel offentlige som private investeringer, som medvirker til at fjerne uligheder i bjergsamfundene,
- d) iværksætte programmer, der fremmer diversificering og traditionelle økonomiske aktiviteter i bjergområderne, bæredygtige indtjeningsmuligheder og små produktionssystemer samt særlige uddannelsesprogrammer og bedre adgang til nationale og internationale markeder, bedre markeds-, transport- og kommunikationsplanlægning, der tager hensyn til bjergområdernes særlige sårbarhed,
- e) fremme fuld deltagelse og inddragelse af bjergsamfundene i beslutninger, som vedrører dem, og integrere lokal viden, traditioner og værdier i alle udviklingsinitiativer,
- f) mobilisere national og international støtte til anvendt forskning og »capacity building«, yde finansiel og teknisk bistand til effektiv gennemførelse af en bæredygtig udvikling af bjergøkosystemer i udviklingslande og lande, hvor økonomien er under omlægning, og bekæmpe fattigdom i bjergområder ved hjælp af konkrete planer, projekter og programmer med støtte fra alle interesserede parter og i den ånd, som det internationale bjergår — 2002 — lægger op til.«

2.6. Bjergboernes internationale charter

Bjergboernes internationale charter blev vedtaget af repræsentanter for 70 lande ved afslutningen af det første verdensforum for bjergområder den 9. juni 2000 i Chambéry.

Det er et charter, som skal diskuteres, før det kan danne grundlag og være målsætning for en international organisation for bjergområder, hvis oprettelse er en forudsætning for, at chartret gennemføres. Det begrænser sig i første omgang til at angive de generelle principper og vil blive udvidet med de mere sektororienterede forslag og henstillinger, som fremkommer under forummet, samt med de bidrag, som sandsynligvis vil blive fremført på det nye møde i september 2002 i Quito, Ecuador.

3. Retstilstanden for EU's bjergområder

EU er meget ofte blevet opfordret til at rette sin opmærksomhed mod bjergområderne.

Størstedelen af de dokumenter, der i årenes løb er blevet udarbejdet af diverse institutioner, har taget sigte på vedtagelse af en råds- eller kommissionsforordning (eller et direktiv) med særlige foranstaltninger for bjergområder med henblik på en integreret tværsektoriel politik.

I de senere år har andre instanser arbejdet for at få indført et specifikt »mål« for bjergområder på linje med de andre mål under samhørighedspolitikken, der var gældende indtil 2000.

Det forekommer dog indlysende, at EU (ud over den allerede eksisterende beskedne sektorforanstaltning for bjerglandbrug) ikke kan vedtage et specifikt initiativ, når der ikke er en bestemmelse herom i EU-traktaten, som giver kompetence på området.

Det er således nødvendigt, at EU anerkender bjergområdernes særlige karakter og det deraf følgende behov for — under iagttagelse af subsidiaritetsprincippet — at indføre en samlet EU-politik på bjergområdet. Selv om de økonomiske betingelser er forskellige, er bjergområdernes særlige karakter iøjnefaldende overalt og bestemmende for befolkningens særlige levevilkår, tjenesteydelse, organisering og forvaltning, information, tilgængelighed og mobilitet. Det er i forbindelse med de europæiske bjergområder særlig vigtigt og presserende at føre en politik, der beskytter og styrker miljøet, landskabet og biodiversiteten og bevarer gamle, traditionelle jordbrugsteknikker, som folk fra fjerne egne for hundredvis af år siden har bragt med sig, lokale traditioner af enestående betydning og historiske og kunstneriske værdier.

Formel anerkendelse af bjergområdernes særlige karakter er en vigtig forudsætning for gennemførelsen af de sektorforanstaltninger, der eventuelt vedtages.

Traktatens artikel 158 i afsnit XVII »Økonomisk og social samhørighed« lyder som følger:

»For at fremme en harmonisk udvikling af Fællesskabet som helhed udvikler og fortsætter dette sin indsats for at styrke sin økonomiske og sociale samhørighed.

Fællesskabet stræber navnlig efter at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder eller øer, herunder landdistrikterne.«

Hvis man ønsker at skabe forudsætning for, at EU-institutionerne fremover kan fastlægge politikker eller særlige tiltag for bjergområder, må disse områder udtrykkeligt nævnes sammen med de øvrige områder i sidste afsnit af artikel 158. Den nuværende betegnelse »landdistrikterne« dækker ikke bjergområderne. De to begreber er ikke identiske, og det er absolut nødvendigt, at bjergområdernes særlige karakter bliver formelt anerkendt.

4. Bjergområderne i fremtidens EU

EU's fremtid er i dag et centralt og vigtigt spørgsmål for hele Europa, som spørger sig selv, hvordan det gamle kontinent skal styres i det tredje årtusinde.

Det står mere og mere klart — selvom det kunne lyde som en floskel — at EU ikke kan opbygges efter enkle, firkantede modeller eller tegnebrætskonstruktioner og ej heller med mellemstatslige aftaler alene.

Det nye EU vil være resultatet af en kompleks proces, hvor forening af civilsamfundet, integration af interesser, funktioner, politiske ideer og relationer til omverdenen skal gennemføres gradvist gennem en omfattende forhandling på højt plan efter politiske og ikke teknokratiske retningslinjer.

Hvis dette skal give mening, skal det nye EU satse meget på de elementer, som historisk, antropologisk, kulturelt og fysisk har fungeret som bindeled, som det kit, der binder Europa sammen. Er det ikke netop bjergene, som udgør dette bindeled?

Er det muligt at forestille sig et EU i det tredje årtusinde uden en politik for de områder, som også fysisk forbinder kontinentets mest udviklede områder? Måske har kun få tænkt tanken, men det er netop de højtliggende områder, som sikrer forbindelserne mellem det nye EU's stærke områder — naturligvis ikke kun transportforbindelserne, men helt generelt båndene mellem erhvervsområder. Po-dalen forbindes med Reno-dalen takket være Alperne, og Katalonien, som oplever en økonomisk eksplosion, er forbundet til Sydfrankrig gennem Pyrenæerne. Italien holdes oppe af det skelet, som akser Alperne-Appenninerne danner, ifølge den italienske økonom Giustino Fortunatos vellykkede billede på bjergene (knoglerne) og på sletterne (musklerne). For ikke at tale om integrationen med Østeuropa, hvor Balkan er bindeleddet til de slaviske områder, og Tatra-bjergene danner forbindelse mellem Polen og Ungarn, som bliver nye regioner i EU i 2004. Man må desuden ikke glemme, at der også i Europas bjergområder findes sociale og økonomiske centre med høj ekspertise. (For nu at blive i Alperne går den ideelle vej fra Grenoble til Bratislava over steder som Vorarlberg, Tyrol, Kärnten og Salzburg, foruden de velkendte italienske regioner).

Giver et EU med »stærke områder« forbundet indbyrdes af et »skelet« af bjerge — for nu igen at bruge Fortunatos billedsprog — nogen mening? Nej, men der er ingen tvivl om, at der er behov for en EU-politik for bjergområderne. Ikke med henblik på at føje »bjergområder« til listen over modtagere af finansiel støtte og bistand, som under forskellige betegnelser og i varierende omfang afsendes fra Bruxelles, men fordi bjergområderne er selve modellen for europæisk integration. Bjergområderne i EU har gennem lang tid udviklet en pluralistisk politisk opfattelse, der er tolerant og åben for diskussion og fælles planlægning. Det ligger til en vis grad i deres natur.

Bjergområderne lades ikke uberørte af den udfordring, som globaliseringen frembyder, og heller ikke af den modsatte tendens: den stigende følelse af lokalt tilhørsforhold. Hvis denne følelse ikke styres, kan den føre til lokalpatriotisme, hævde af særinteresser og splittelse, dvs. fænomener, som går stik imod integration, og som giver næring til antieuropæiske politikker. Disse fænomener er ved at vinde fodfæste i bjergregionerne, ikke tilfældigt, men fordi der mangler en europæisk bjergpolitik, og fordi nogle af EU's sektorpolitikker ofte undlader at tage hensyn til bjergområdernes særlige karakter.

Regionsudvalget mener, at Kommissionen og Parlamentet bør lægge mere vægt på bjergområdernes potentielle rolle som et samlende element for hele EU. Der skal ikke så meget til: en retningsgivende idé, et utraditionelt valg og vilje til at feje teknokrati og bureaukrati til side. Det vil kort sagt være nok med en politik, som tager udgangspunkt i, at fremtidens EU skal baseres på et nyt statsbegreb, som adskiller sig fra det, der har kendetegnet nationalstaten, og som finder sit eget særpræg ved at bygge på nye stærke elementer. Bjergområderne er helt sikkert et af disse elementer.

Ingen model kan omfatte alt, især ikke i de kommende årtier, hvor civilsamfundet vil blive stærkt påvirket af samspillet mellem forskellige interesser og politiske og kulturelle aktører. Så vil der være endnu større behov for en politik på højt plan, som kan opbygge en ny model for EU med udgangspunkt i de samlende elementer.

Af alle disse grunde er bjergområderne en stor udfordring for EU, og på denne baggrund har Regionsudvalget en vision om en Union, i hvilken den politiske debat ikke kun drejer sig om kvaliteten og kvantiteten af kød og mælk, og til hvilken bjergområderne kan give et positivt bidrag. Dette forudsætter, at man forkaster det slidte stereotype billede af bjergbonden på sæteren og ikke falder for fristelsen til blot at betragte bjergområderne som et spørgsmål om miljø eller landbrug — en opfattelse, som er ganske udbredt i Europa.

5. Bjergområder og byområder

Det er indlysende, at denne rapport og dens betragtninger og forslag er udarbejdet med tanke på de befolkninger, som stadig bor, arbejder og er en del af civilsamfundet og det politiske liv i bjergområderne.

Men det er nu alment anerkendt, at disse befolkninger spiller en nyttig rolle, ikke kun for deres egen region, men også i stadig større og mærkbar grad for befolkningerne i lavlandet, i byerne og i de store tæt befolkede erhvervsområder. Beboerne i bjergområderne sikrer opsyn med området, bevarelse af miljøet og landskabet, beskyttelse af jordbunden, plads og tid til kulturelle, sundhedsfremmende, sportslige og rekreative aktiviteter, produktion af strategiske goder som træ, vand og energi, fremstilling af produkter, som er særlig værdifulde, fordi de er sunde og udtryk for en århundredgammel ligevægt mellem naturen og menneskets behov. Desuden er bjergene hjemsted for minedrift.

En europæisk bjergpolitik er således ikke kun til gavn for bjergbefolkningerne, men for alle europæere.

6. Regionsudvalgets afsluttende bemærkninger og forslag

1) I Europa må der ikke være noget område, som henvises til permanent marginalisering, og som efterhånden helt opgives.

2) Gennem mange år er EU's besluttende organer forgæves blevet opfordret til at tage passende hensyn til Europas bjergegne på grund af deres særlige geografiske forhold, som kendetegnes af såkaldte naturlige handicap på grund af deres høje beliggenhed og hældning, barske klima og enestående geomorfologiske betingelser, lange afstande og særlige vanskeligheder, bl.a. udgifter til anlæggelse og opretholdelse af transportinfrastruktur. De herskende naturforhold har skabt en flora og fauna, som ikke bare er enestående i sig selv, men også i sin mangfoldighed. Også befolkningen har særlige levevilkår, bl.a. hvad angår forsyninger og forvaltning af tjenesteydelser, information, adgangsveje og mobilitet.

3) Europas bjergegne har været befolket gennem årtusinder og skal vedblivende have en befolkning, som ikke må føle sig opgivet, men have passende og tidssvarende vilkår på det sociale og samfundsmæssige område. Bjergbefolkningerne skal sikres muligheder for og støtte til en vidtrækkende bæredygtig økonomisk udvikling, og de lokale og regionale kulturer skal respekteres og bevares.

4) Det er bjergegnene, som er hjemsted for en stor del af den biologiske mangfoldighed, og en aktiv befolkning af en passende størrelse gør det muligt at beskytte vandressourcer, jordbund og miljø, vedligeholde skove og særlige kulturværdier samt opretholde en produktion af varer og tjenesteydelser af uvurderlig betydning for hele den europæiske befolkning.

5) Bjergene har særlige karakteristika, og skønt en stor del af bjergområderne også er landbrugsområder, er de to begreber ikke sammenfaldende. Regionsudvalget finder det heller ikke acceptabelt, at EU i sin indsats over for bjergområderne — hvoraf en del ganske rigtigt må betragtes som ugunstigt stillede områder — alene fokuserer på de økonomiske vanskeligheder.

6) Regionsudvalget mener, at traktaten bør anerkende begrebet »territorial samhørighed« som et supplement til »økonomisk og social samhørighed«.

7) En udtrykkelig medtagelse af bjergområderne i traktaten vil danne grundlag for EU-kompetence på området og endelig give mulighed for en sammenhængende evaluering og politik for bjergområderne og deres befolkning med formel anerkendelse af bjergenes særtræk. Det vil gavne koordineringen af EU's forskellige politikker — dog skal det altid sikres, at subsidiaritetsprincippet overholdes nøje.

8) Regionsudvalget anmoder derfor om, at traktatens artikel 158 og den tilhørende titel ændres gennem en udtrykkelig medtagelse af »bjergområder« ved siden af henvisningen til »de mindst begunstigede områder eller øer, herunder landdistrikter« og gennem tilføjelse af udtrykket »territorial«, hvor der nu kun tales om den »økonomiske og sociale samhørighed«.

9) Det er nødvendigt, at der ud over den retlige anerkendelse af bjergområdernes særlige karakteristika indføres en konkurrencelovgivning på EU-plan, som med udgangspunkt i denne anerkendelse sigter mod at rette op på de økonomiske og strukturelle vanskeligheder i bjergområdernes erhvervsmæssige og sociale situation, som stiller dem ringere i forhold til andre områder, gennem finansiel og økonomisk støtte samt skattelettelser af strukturel og varig karakter.

10) Bjergområderne har særlige kulturværdier og fortrin i social og politisk henseende, som man bør værdsætte og fremme. Befolkningens identitet er en rigdom, der skal bevares som et vigtigt element i de enkelte europæiske landes farverige sammensætning.

11) Det er meget vigtigt at indføre bæredygtige transportpolitiske regler, som sikrer ensartede rammebetingelser for forvaltning af trafikstrømmene på landevej og jernbanen i bjergområderne. Disse bør ikke reduceres til simple transitkorridorer. Der skal findes intelligente løsninger, som forener kravene om økonomisk vækst med sundheds- og miljøbeskyttelse. Dette indebærer også udvidelse af infrastrukturen og forbedret udbud af jernbanetransport på tværs af grænserne. Hvad angår finansieringen af særlig omkostningstunge infrastrukturprojekter i økologisk følsomme områder, bør EU-retten tillade krydsfinansiering af jernbaneinfrastruktur gennem indtægterne fra parallelle vejnet for at støtte den nødvendige flytning af godstransport fra landevej til jernbane.

12) Stramningerne på de offentlige budgetter og de privatiseringer af offentlige tjenesteydelser, som finder sted over hele Europa, er ofte til ubodelig skade for befolkningen i bjergområderne. Overalt er der omstruktureringer i gang inden for skole- og sundhedsvæsen og på transport-, post- og telekommunikationsområdet. Det er en grundlæggende overlevelsesbetingelse for lokalbefolkningen såvel som en afgørende udviklings- og vækstfaktor for bjergområderne som helhed, at tjenesterne er tilstrækkelig omfattende og af god kvalitet. Det er derfor nødvendigt, at den offentlige forvaltning, hver gang den ændrer ved organiseringen af disse tjenester, påtager sig et særligt ansvar og sætter særlig fokus på disse områders situation, så serviceniveauet ikke blot bevares, men også udvikles. Under alle omstændigheder skal EF-traktaten entydigt sikre lige adgang til forsyningspligtigheder af almen interesse i EU's bjergområder. Ved udbud med henblik på privatiseringer bør man derfor sørge for, at der er garanti for opretholdelse af tjenesteydelsesniveauet i disse områder.

13) Erhvervslivet i bjergområderne skal betragtes som værende af vital betydning, og EU-programmerne bør derfor omfatte følgende:

- udvikling af tjenesteydelsesnet i lokalsamfundet, især informationsteknologi for virksomheder, husstande, skoler, institutioner og NGO'er,
- foranstaltninger til fremme af ansættelsen af unge i virksomhederne inden for alle sektorer, især gennem støtte til unge iværksættere,
- bedre muligheder og forenkling for personer, der varetager flere erhverv,
- styrkelse af erhvervskvalifikationer, som passer til udviklingen.

14) Det foreslås, at Kommissionen i det sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling, som er under udarbejdelse, tager passende hensyn til bjergområdernes situation, og at der tages initiativ til oprettelse af et europæisk net af alle forskningsinstitutter i bjergområder.

15) Regionsudvalget understreger, at der for de forskellige bjergområder i Europa er brug for en EU-politik, som hjælper befolkningen til at forvalte sammenhængende, koordinerede og integrerede foranstaltninger inden for rammerne af et udviklet og uddybet selvstyre, der er forankret i et lokalt og regionalt demokrati. Det er også en forudsætning for, at subsidiaritetsprincippet kan anvendes fuldt ud.

16) Kommissionen opfordres til under hensyntagen til den kommende udvidelse at udarbejde en samlet EU-strategi for bæredygtig udvikling af bjergområderne i EU og kandidatlandene, som også omfatter udvikling af landdistrikterne og bevarelse af bjerglandbruget. En sådan strategi bør navnlig omfatte grænseoverskridende samarbejde mellem bjergregioner og fastlægge specifikke foranstaltninger inden for rammerne af INTERREG, PHARE, TACIS og SAPARD med henblik på inddragelse af kandidatlandene og de øvrige regioner, der grænser op til EU, i foranstaltningerne til gavn for bjergområderne. Det er især vigtigt for samerne, den oprindelige befolkning, der lever i det nordlige og midterste Sverige, Finland og Norge samt i det nordlige Rusland.

17) Det er vigtigt, at Kommissionen støtter forskning vedrørende en fælles klassificering af bjergområder og klimaændringernes konsekvenser for bjergområderne, og at den giver sin støtte til indførelsen af et fælles mærke for produkter fra de europæiske bjergområder i overensstemmelse med EU-reglerne på området.

18) Kommissionen opfordres til at udarbejde en klar definition af bjergområder baseret på naturlige karakteristika som højde, hældning, afkortet vækstperiode og jordbundsforhold, socioøkonomiske kriterier som befolkningstæthed, demografisk udvikling, aldersfordeling, erhvervsområdernes beskæftigelsesmålestok og deres udviklingspotentiale samt kombinationer af disse kriterier, som gør det muligt — i betragtning af de forskelligartede forhold — klart at skelne mellem bjergområder og andre ugunstigt stillede områder ved fastlæggelsen af udviklingsstrategier og støttemekanismer.

19) Det er absolut nødvendigt at opveje de permanente naturlige handicap med støtte. Derfor bør støtten opretholdes som et hovedelement i politikken for bjergområder, samtidig med at erhvervsaktiviteterne diversificeres gennem differentieret støttetildeling.

20) Ud over den støtte, der ydes under den fælles landbrugs-politikens anden søjle, er det nødvendigt at bistå bjergområdernes økonomi med yderligere strukturfondsmidler med særlig vægt på transport, telekommunikation og udviklingsstøtte til virksomheder uden direkte tilknytning til landbrug og turisme. Som prioriteret retningslinje for udvikling er det endvidere nødvendigt gradvist at udstyre bjergområderne med et minimum af grundlæggende infrastruktur og tjenesteydelser inden for undervisnings-, sundheds- og transportsektoren samt i sektorer med tilknytning til den nye kommunikations- og informationsteknologi.

21) Regionsudvalget understreger, at en indsats under landbrugspolitikens anden søjle må kunne kombineres med en indsats fra strukturfondene. Regionsudvalget foreslår derfor, at landbrugspolitikens anden søjle, udvikling af landdistrikterne, udformes efter et menusystem med indsatsområder, som kan kombineres med en indsats fra den menu, som diskuteres for de fremtidige strukturfonde. For at opnå det mest effektive resultat kræves en vidtgående lokal og regional indflydelse på indsatsen.

22) Kommissionen opfordres til at undersøge muligheden for at forsyne kvalitetsprodukter, som stammer fra bjergområder afgrænset efter de gældende regler, med en betegnelse, der angiver deres oprindelse i bjergområder — foruden BOB- og BGB-betegnelserne.

23) Regionsudvalget støtter udarbejdelsen af regionale konventioner bl.a. vedrørende grænseoverskridende samarbejde i stil med Alpekonventionen med det mål at institutionalisere og udbygge samarbejdet om løsning af specifikke regionale og grænseoverskridende problemer som en konkret udmøntning af regionernes Europa.

24) Det er nødvendigt at intensivere indsatsen for lige muligheder for mænd og kvinder. Regionsudvalget bemærker især, at ligestillingsarbejdet ifølge de seneste undersøgelser er en udviklingsfaktor i sig selv. I områder med affolkningsproblemer er en veludviklet social støtte og adgang til et bredere

kulturelt udbud af stor betydning for at modvirke, at kvinder og unge forlader landdistrikter og bjergområder. At der er tilstrækkeligt med uddannelses- og videreuddannelsesprogrammer, især for unge, herunder unge landbrugere, er afgørende for, at de finder beskæftigelse.

25) Der bør iværksættes kompenserende foranstaltninger til fordel for bjergområderne på nationalt og regionalt plan samt gives mulighed for undtagelser fra EU's regler om statsstøtte for at gøre det muligt at levere offentlige tjenesteydelser overalt og for at kompensere for nedgangen i strukturstøtten til disse områder som følge af det stigende behov for strukturstøtte i forbindelse med udvidelsen.

26) Det er nødvendigt også efter 2006 at forsyne bjergområderne med strukturpolitiske instrumenter i passende grad og at fortsætte hermed, så længe deres specifikke problemer varer.

27) Kommissionen opfordres til inden for rammerne af den samlede strategi for bjergområder at indføre specifikke støttemekanismer med prioritering af en anvendelse af vedvarende energikilder, som er forenelig med beskyttelsen af miljøet og landskabet, især med henblik på udnyttelse af vandressourcerne og bæredygtig forvaltning af skovene i bjergområder.

28) Kommissionen opfordres til at deltage regelmæssigt i arbejdet i Alpekonventionens organer.

29) Regionsudvalget foreslår EU-institutionerne at sætte skub i identificering og spredning af god praksis for forvaltning af bjergområder samt iværksætte bæredygtige udviklingstiltag og initiativer, der skal løse problemerne med forvaltning af tjenesteydelser. Endelig bør betydningen af tværnational udveksling af lokale og regionale metoder og erfaringer understreges.

30) I bjergområderne bør der tages særligt hensyn til mejerisektoren i et forsøg på at bevare smålandbrugets tilstedeværelse overalt i disse områder.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overvågning af Fællesskabets skove og disses samspil med miljøet (Forest Focus)«

(2003/C 128/06)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overvågning af Fællesskabets skove og disses samspil med miljøet (Forest Focus), KOM(2002) 404 endelig — 2002/0146 (COD),

under henvisning til Rådets beslutning af 26. juli 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 175, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom,

under henvisning til formandens beslutning af 23. september 2002 om at afgive udtalelse og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til Rådets resolution af 15. december 1998 om en skovbrugsstrategi for Den Europæiske Union ⁽¹⁾,

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning af 31. januar 1997 om en skovbrugsstrategi for Den Europæiske Union ⁽²⁾,

under henvisning til anbefalingerne i Regionsudvalgets udtalelse om »Forvaltning, anvendelse og beskyttelse af skovene i EU« (CdR 268/97 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 18. november 1999 om »Meddelelse fra Kommissionen om en skovbrugsstrategi for Den Europæiske Union« (CdR 184/1999 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 345/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 12. december 2002 med Luis Durnwalder som ordfører —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 12. februar) vedtaget følgende udtalelse.

Indledning

Regionsudvalget

1. bifalder Kommissionens bestræbelser på at indføre et nyt EU-koordineret system for overvågning af Fællesskabets skove og disses samspil med miljøet. Systemet videreudvikler og kompletterer målsætningerne i forordning (EØF) nr. 3528/86.

2. peger dog på, at en omfattende, langsigtet ordning for overvågning af skovøkosystemernes tilstand nødvendigvis skal tage hensyn til alle skadesfaktorer, såvel de menneskeskabte (luftforurening) som de naturbetingede (parasitangreb, sygdomme, vejrforhold).

3. bemærker, at de administrative enheder, som skal indbetrette oplysningerne — dvs. medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder — bør have mulighed for at kontrollere anvendelsen og udbredelsen af de pågældende oplysninger.

4. understreger, at det er nødvendigt at anvende ensartede, internationalt vedtagne standarder for at sikre en vellykket overvågning af videnskabelig værdi.

5. kritiserer, at forordningsforslagets definition af skovøkosystemer (artikel 3, stk. 1, litra a)) ikke harmonerer med forslagens grundlæggende målsætninger.

6. påpeger, at en seksårsperiode for et nyt overvågningssystem måske ikke er tilstrækkelig til at sikre en effektiv og vellykket langtidsovervågning og foreslår i stedet en periode på 12 år (jf. pkt. 13).

7. bekræfter, at det nye system kræver kostbare undersøgelser, som forudsætter store ekstra investeringsudgifter til observationsfladerne. Disse udgifter skal dækkes af tilstrækkelige finansielle ressourcer. Regionsudvalget går ud fra, at der ved beregningen af de ressourcer, der er afsat i forordningsforslaget, udtrykkeligt er taget hensyn hertil.

⁽¹⁾ EFT C 56 af 26.2.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 55 af 24.2.1997, s. 22.

⁽³⁾ EFT C 64 af 27.2.1998, s. 25.

⁽⁴⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 96.

8. kræver, at de lokale kompetente myndigheder i vid udstrækning inddrages i realiseringen og anvendelsen af overvågningssystemet, især i forbindelse med varetagelse af de lokale observationsflader. Af hensyn til subsidiaritetsprincippet bør deres inddragelse defineres klart.

Anbefalinger

Regionsudvalget

9. I artikel 1, stk. 1, litra a), tilføjes følgende:

»a) overvågning og beskyttelse af skovene mod luftforurening og naturbetingede skadelige påvirkninger (parasitangreb, sygdomme, vejrforhold osv.).«

10. I artikel 2, stk. 2, tilføjes følgende:

»2. Foranstaltningerne i stk. 1 skal være komplementære til Fællesskabets forskningsprogrammer og overholde de internationalt vedtagne standarder.«

11. Angående artikel 3, stk. 1, litra a):

»ved fastlæggelsen af begreberne bør der skelnes mellem a) »skove« og b) »skovøkosystemer«, idet det kendetegnende element for et skovøkosystem er forekomsten af en tydelig skovbund.«

12. Artikel 4, stk. 1, litra b) bør suppleres og affattes således:

»b) videreføre og videreudvikle et systematisk net af observationspunkter, under inddragelse af tilsvarende observationspunkter fra forskellige europæiske forskningsprogrammer (ICP-Forests, ICP-IM, Carboeurope), med henblik på udarbejdelse af opgørelser, der kan give repræsentative oplysninger om skovøkosystemernes tilstand.«

13. Angående artikel 4, stk. 2, anbefaler Regionsudvalget, at man ved fastlæggelsen i gennemførelsesbestemmelserne af de vigtigste kriterier for udvælgelse af observationspunkter til det intensive overvågningsnet bl.a. tager hensyn til lokaliteter, der råder over lange rækker af data vedrørende væsentlige kemiske og fysiske parametre såsom klima, udledning af skadelige stoffer, lokale variable faktorer osv., og hvis langsigtede varetagelse (garanti for finansielle ressourcer og logistisk støtte) sikres af de lokale myndigheder eller regionale forvaltninger.

14. Regionsudvalget afviser den forpligtelse, medlemsstaterne pålægges i artikel 8, stk. 4, til at indgive en forhåndsevaluering til Kommissionen.

15. Angående artikel 12, stk. 1, mener Regionsudvalget, at et langtidsovervågningssystem mindst bør løbe over en periode på 10 år.

16. Angående artikel 13 bør der ske en udvidelse af de finansielle ressourcer, der går til den langsigtede indretning af programmet, og i den forbindelse bør også investeringsomkostninger anerkendes som udgifter, der kan medfinansieres.

17. Kommissionen opfordres til i forordningsforslagets artikel 8 og 14 at fastslå, at medlemsstaterne er forpligtet til i højere grad at inddrage de kompetente lokale eller regionale myndigheder.

18. Angående artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Kommissionens forordningsforslag, bør den indledende sætning affattes således: »Med henblik på målene i artikel 1, litra d), gennemfører medlemsstaterne og Kommissionen i forståelse med de regionale og lokale myndigheder ...«.

19. I bilagets punkt 5.2 bør der foruden målgrupper nævnes regionale fællesskaber med ensartede problemområder (tværregionale studier, demonstrationsprojekter, eksperimenter).

20. Angående artikel 17, stk. 1, i Kommissionens forordningsforslag, bør Kommissionens anbefalinger angående skovovervågningen afstemmes med Den Stående Skovbrugskomité.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Mod en tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse«

(2003/C 128/07)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til meddelelsen fra Kommissionen »Mod en tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse« (KOM(2002) 179 endelig),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 12. april 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til sin udtalelse om det sjette miljøhandlingsprogram, CdR 36/2001 fin ⁽¹⁾, og

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 190/2002 rev. 2), som blev vedtaget den 12. december 2002 af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling med Corrie McChord, leder af Stirling Council Viewforth, UK/PSE, som ordfører —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003, (mødet den 12. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Regionsudvalget hilser forslaget om en tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse velkommen; en strategi, som foreskrives i det sjette miljøhandlingsprogram for Det Europæiske Fællesskab »Miljø 2010: Vores fremtid, vores ansvar«.

1.2. Regionsudvalget fremkommer med nogle specifikke kommentarer til meddelelsen og foreslår en mere struktureret tilgang til udviklingen af strategien med særlig fokus på:

- at definere en vision for bæredygtighed for den europæiske jordbund,
- at opbygge et sæt anvendelsesbaserede kvalitetsindikatorer og tilhørende målsætninger samt et pragmatisk og lokalt risikoorienteret og omkostningseffektivt beskyttelsesprogram,
- at koordinere handling gennem eksisterende lovgivningsmæssige værktøjer og incitamenter, og
- at identificere muligheder for yderligere kontrolforanstaltninger i fremtiden for gradvist at afhjælpe gamle problemer.

1.3. Regionsudvalget mener, at den europæiske jordbund er en fundamental del af såvel vores som andre ikke-europæiske staters livsgrundlag. Via landbrugsproduktion udgør den grundlaget for vores levnedsmiddelforsyning. Den indeholder råstoffer, der er nødvendige for skovbruget og for udvindingsindustrien. Den er en altafgørende del af landskabet, den er grundlaget for den terrestriske biodiversitet som helhed, kanaliserer overflade- og grundvandet og har meget stor indflydelse på atmosfæren. Endvidere har den en vigtig funktion som råstoflager. Den har kolossal kulturel og social betydning. Alligevel er jordbunden blevet en del forringet på grund af efterladenhed og forsømmelse.

1.4. Denne situation er delvist opstået, fordi jord og jordbund ikke er tilstrækkelig beskyttet af lovgivningen i Europa, da den ikke kulturelt opfattes som en fælles ressource på samme måde som floder, søer, havet og atmosfæren. Dette gør uvægerligt ethvert frivilligt eller lovgivningsmæssigt initiativ til at beskytte jordbunden mere omstridt, og i udviklingen af en brugbar og effektiv europæisk strategi til jordbundsbeskyttelse skal vi derfor erkende og tage fat på to aspekter: en korrekt og nødvendig udnyttelse af jordens overflade på den ene side behovet for at beskytte og bevare en fælles ressource på den anden side.

1.5. Regionsudvalget mener, at tiden er inde til at tage denne udfordring op og sikre en langsigtet og bæredygtig fremtid for jordbunden.

⁽¹⁾ EFT C 357, 14.12.2001, s. 44.

2. Regionsudvalgets synspunkter

2.1. Definition (afsnit 2 i meddelelsen)

2.1.1. Regionsudvalget støtter den bredest mulige definition af jordbund. Før i tiden er der opstået vanskeligheder, f.eks. blev tørv ikke betragtet som jordbund på grund af dets helt igennem organiske natur. Det er vigtigt, at jordbund defineres for at sikre beskyttelse af hele jordoverfladen i Europa. (Definitioner af andre miljøressourcer tjener som eksempel, f.eks. sondringen mellem grundvand og overfladevand i den tyske jordbeskyttelseslov, § 2, stk. 1)).

2.2. Særlige træk ved jordbunden (afsnit 2.3 i meddelelsen)

2.2.1. I meddelelsen angives det, at der findes mere end 320 jordbundstyper i Europa, og det understreges, at lokale forhold bør spille en stor rolle i beskyttelsespolitikken. Det er helt rigtigt, men jordbunden er også meget heterogen i sin natur med betydelige variationer i sammensætning, økologiske egenskaber og funktioner inden for små horisontale og vertikale rammer. Man må derfor have samspillet mellem de forskellige jordbundstyper i mente og i høj være opmærksom herpå, når beskyttelsesstrategien fastlægges.

2.2.2. Jordbunden indeholder normalt en kolossal rigdom af biodiversitet, i særdeleshed mikrobiologisk, der omfatter bakterier og svampe, som lever i tæt harmoni med overliggende plantevækst og rodsystemer og udgør et kompliceret fødenet sammen med arter af højere rang. Disse økologiske systemer opfylder vigtige miljøfunktioner, såsom energikredsløb og omsætning af kulstof og næringsstoffer, og bidrager til at skabe jordbundsstrukturen. Selv om forskning antyder en vis jordbundsøkologisk tilpasningsevne, således at naturlige eller menneskeskabte påvirkninger, som kan have en negativ effekt på visse hovedarter, kan erstattes af andre arter, så miljøfunktionen kan fortsætte, er der også nye tegn på, at visse hovedarter, f.eks. regnormen (*Lumbricus terrestris*), er afgørende for skabelsen og vedligeholdelsen af selve jordbundsstrukturen i semi-naturlige systemer. Enhver beskyttelsesstrategi må resultere i en jordbund, som bevarer bæredygtige miljøfunktioner og i særdeleshed naturlige jordbundsfunktions.

2.2.3. Økologiske systemers tilpasningsevne er uden tvivl en evolutionær afspejling af de ekstreme forhold, som de naturligt udsættes for, herunder oversvømmelse, tørke, frost og tø. Der skal tages hensyn til disse naturlige processer inden for en praktisk og gennemførlig beskyttelsesstrategi.

2.3. De alvorligste trusler mod jordbunden (afsnit 3 i meddelelsen)

2.3.1. De primære trusler er godt opsummeret i meddelelsen, selv om det bør bemærkes, at tab af organisk materiale og jordbundsstruktur i høj grad er medvirkende til at fremskynde erosion. Desuden må den grænseværdi på 3,2 % organisk materiale som indikator for forstadiet for ørkendannelse, der nævnes i meddelelsens punkt 3.2, undersøges nærmere. Tabet af permafrostzoner ses også i stigende grad som en trussel ligesom sporadiske observationer af ændrede vejrmønstre fører til forstærkede tørke- og oversvømmelsescykler, som især kan fremme erosion i højlandet.

2.3.2. Omfanget og graden af nedfald fra Tjernobyl synes at være undervurderet. Der er stadig store områder af jordbund og plantevækst, der er forurenet med cæsium, som er udvasket meget langsommere end først antaget, specielt i jordbunde, der indeholder tørv og sand, som ikke indeholder så meget kalium. Der har været større optagelse i plantevækst og overføring gennem fødekæder, hvilket påvirker husdyrbrug og sportsinteresser, f.eks. jagt på hjorte i bjergområder. Virkningerne på biodiversiteten er ukendte.

2.3.3. Forkerte jord- og jordbundsforvaltningsmetoder kan introducere sygdomsfremkaldende materiale, som kan overføres til mennesker gennem de naturlige fødekæder. Det er vigtigt, at der tages fat på bio-sikkerhed og fødevarer-sikkerhed i en strategi for jordbundsbeskyttelse.

2.3.4. De mere generelle problemer, der er forbundet med introduktionen af fremmede arter bør overvejes igen. Det er vigtigt at være fortrolig med de potentielle virkninger af indførslen af GMO'er i miljøet og genetisk materiale i jordbunden. Desuden synes visse introducerede arter som f.eks. den newzealandske fladorm muligvis at kunne reducere antallet af den almindelige regnorm, hvilket har alvorlige konsekvenser for jordbundsstrukturen og dermed dens funktion og form, mens f.eks. japansk pileurt (*Fallopia japonica*) overvejende breder sig gennem jordbundstranslokation.

2.3.5. Diffus kontaminering burde måske omdøbes til diffus jordforurening, eftersom der er synlige virkninger. Store landområder lider af forurening og eutrofiering, hvilket fører til ændringer i den naturlige plantevækst, jordbundens dyre- og plantearter og forværring af den økologiske status for ferskvand. Selv om der er gjort meget for at reducere svovlemission og deposition, er der stadig store problemer med nitrogenemissioner fra transport og landbrug. Aflejringer af tungmetaller via atmosfæren kan udgøre mellem 38 % og 97 % af alt metaltilførsel til landbrugsjord i Det Forenede Kongerige. Der er behov for yderligere overvågning af og forskning i atmosfærisk deposition af forsurende arter, nitrogen og tungmetaller i jordbunden.

2.3.6. Der er meget jordbund i Europa, som har et højt indhold af kulstof. Det er af afgørende betydning, at disse kulstoflagre beskyttes, da de kan bidrage til at holde klimaændringerne i skak, specielt fordi stigende temperaturer på verdensplan vil kræve effektive modforholdsregler. Dette er et vigtigt bidrag til det væsentligste punkt i det sjette miljøhandlingsprogram, nemlig håndtering af klimaændringer.

2.3.7. Kommissionen meddelelse kommer ikke i egentlig forstand ind på tab af areal på grund af byernes ekspansion (arealbefæstelse) og udviklingen af renoverede industriområder. Tiltrædelsesstøtten til ansøgerlandene rejser visse problemer i denne henseende. Hvor det er muligt, kan og bør udviklingen af befæstede arealer vendes. Det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv (EFFU) bør i højere grad støttes som led i bestræbelserne på at forfølge en integreret jordbundsbeskyttelsesstrategi.

2.3.8. Hvad angår oversvømmelser og jordskred, gør Kommissionen ikke opmærksom på det problem, at befolkningstallet til stadighed falder i bjerg- og landområder, især inden for land- og skovbrug samt hyrdebrug. Følgerne af nedbør bliver i stadig mindre grad modvirket af landbrugspraksis og rationel drift af markerne.

2.4. *Indsatsen i medlemsstaterne* (afsnit 5 i meddelelsen)

2.4.1. Det er helt tydeligt, at tilgangen til jordbundsbeskyttelse i de nuværende medlemsstater og i ansøgerlandene er meget forskellig. I rapporten »Jordbundsbeskyttelse i EU« fra december 1998 opsummeres de enkelte systemer. Det er uklart, om vi opnår den fulde værditilvækst af en mere samordnet politik på EU-niveau, der vil føre til mere ensartede standarder og en samlet beskyttelse af vandsystemer i grænseoverskridende vandindvindingsområder, ensartede foranstaltninger for at mindske diffus og grænseoverskridende forurening og en koordineret indsats over for globale trusler som f.eks. klimaændringer.

2.4.2. Der er specielt store forskelle på, hvordan man nedarvede problemer i forbindelse med forurenede, udpint og bar jord. Det bør bemærkes, at selv om det kommende direktiv om miljøansvar vil indebære kontrol med nye forurenede grunde, vil det ikke omfatte de nedarvede problemer. I et forslag til en strategi for jordbundsbeskyttelse må der nødvendigvis tages stilling til, hvilket genopretningsarbejde, der skal udføres på grundlag af fælles risikobaserede mål. Dette er et spørgsmål af største betydning for fremtiden. Med henblik

på rensning af jord på forurenede grunde skal der iværksættes passende incitamenter og etableres et samarbejde mellem den offentlige og private sektor, som udelukker objektivt erstatningsansvar med tilbagevirkende kraft. Denne indsats skal sigte mod at forene økonomiske og miljømæssige aspekter af rensningen, som skal gennemføres på grundlag af risikovurdering.

2.5. *Fællesskabspolitik af relevans for jordbundsbeskyttelse* (afsnit 6 i meddelelsen)

2.5.1. Procesregulering og affaldsregulering har en direkte jordbundsbeskyttende virkning, dog i et begrænset område, hvorimod lovgivning om vandforurening og levesteder kun yder indirekte beskyttelse.

2.5.2. Det bør bemærkes, at direktivet om renseslam i sig selv ikke fuldstændig forhindrer skadelige virkninger på jordbunden, eftersom kontrollen koncentrerer sig om at forhindre jordforurening og overførsel af sygdomme. Anvendelsen af slam, specielt i kombination med andre midler, f.eks. uorganisk og organisk gødning, kan føre til eutrofiering af jordbunden. Desuden kan anvendelsen af renseslam under ugunstige forhold resultere i, at jorden bliver mere kompakt, og at den fysiske struktur forringes. Direktivet omfatter på nuværende tidspunkt ikke kontrol med andre typer affald, der anvendes på landbrugsjord, herunder slam fra papirfabrikker, madaffald, kalkaffald, gips og kompost, som alle kan forårsage forurening og overføre sygdomme, hvis de behandles forkert.

2.5.3. Også kravene i direktivet om badevand har ført til en bedre forvaltning af jord og jordbund i områder, hvor jordkvaliteten ikke lever op til de obligatoriske standarder på grund af diffus afstrømning fra landbruget og underjordiske strømninger af fækale organismer.

2.5.4. Regionsudvalget glæder sig over, at CAFE (Clean Air for Europe), en reform af den fælles landbrugspolitik og af rammedirektivet for vand kan bidrage til at styrke gennemførelsesmekanismen for jordbundsbeskyttelse. I særdeleshed meddelelsen om planlægning og miljø vil være helt i overensstemmelse med kravet i det sjette miljøhandlingsprogram om at integrere miljøanliggender i andre politikker.

2.5.5. Det bør bemærkes, at transportkorridorer kan bidrage positivt til biodiversiteten, hvis de forvaltes korrekt. Lange og økologisk beskyttede strækninger kan sikre visse dyrs migrationsruter. Specielt i intensivt dyrkede landbrugsområder mangler der sådanne strækninger.

2.5.6. Selv om det klart fremgår, at visse politiske foranstaltninger bidrager til at beskytte jordbunden, erkendes deres rolle inden for jordbundsbeskyttelse ofte ikke, og foranstaltningerne er ikke i tilstrækkelig grad afstemt efter hinanden. F.eks. kan der sættes spørgsmålstegn ved, om vurderingen af nye og eksisterende stoffer yder nogen beskyttelse af jordbunden, det kun er et begrænset antal kemikalier, der undersøges, og der ikke anstilles grundige overvejelser over deres virkning på jordbunden og dens komplekse økologiske systemer.

2.5.7. Kommissionen beskriver, hvilke former for god landbrugspraksis der bør fremmes, samt positive igangværende tiltag på landbrugs- og miljøområdet med henblik på beskyttelse af jorden. Der mangler imidlertid nøjagtige retningslinjer og en støttestrategi, som via den fælles landbrugspolitik kan sikre en bedre samlet kontrol med jorden.

2.6. De nuværende systemer til indsamling af jordbundsdata (afsnit 7 i meddelelsen)

2.6.1. Traditionel prøvetagning og analyse af jordbunden er ofte tids- og ressourcekrævende, dels på grund af jordbundens heterogene natur (se afsnit 3.2 i meddelelsen), dels på grund af manglende forståelse af de komplekse fysisk-kemiske og økologiske processer, der bidrager til jordbundens samlede funktioner. Dette fører til gentagne prøvetagninger og analyser for en potentielt meget lang række faktorer. En sådan metode kræver en hurtig og grundig kontrol, så der kan indføres mere enkle, omkostningseffektive og økologisk relevante rapporteringsprogrammer, der opfylder klare mål gældende for hele Europa. Ikke desto mindre bør erfaringer og viden fra nuværende overvågningssystemer integreres i et europæisk system.

2.7. Vejen frem (afsnit 8 i meddelelsen)

2.7.1. Regionsudvalget støtter forslaget om at udvide habitatdirektivets bilag til at omfatte jordbundsbeskyttelse. Det er værd at bemærke, at der er et større forskningsprogram om jordbundens biodiversitet i gang i Det Forenede Kongerige, hvor det mest studerede stykke jord i verden fortsat undersøges i de næste 5 år.

2.7.2. Der er i højeste grad brug for handling for at sikre integrationen af miljøpolitikken, den fælles landbrugspolitik og andre relevante politikker og skabe et mere sammenhængende, omfattende og systematisk beskyttelsesprogram. En fælles styregruppe inden for Kommissionen er altafgørende for at sikre, at dette sker.

3. Regionsudvalgets anbefalinger

3.1. Regionsudvalget mener, at en strategi først og fremmest bør indeholde en analyse af den nuværende situation, en vision om fremtiden og en række foranstaltninger i flere faser,

der sikrer, at visionen kan blive til virkelighed. Dette bør kombineres med et program, der måler og overvåger fremskridt og resultater.

3.2. Kommissionen giver i sin meddelelse en rimelig analyse af den nuværende situation ved at opsummere mange af drivkræfterne, belastningerne, påvirkningerne og de afhjælpende foranstaltninger, der er disponible.

3.3. Meddelelsen giver imidlertid ikke nogen vision for den europæiske jordbunds fremtidige tilstand. Trods de ovenfor nævnte forskellige jordbundsfunktioner og former behøver det ikke at være vanskeligt eller kompliceret at udarbejde en sådan vision.

3.4. Vision

3.4.1. Grundlæggende skal det være målet at forhindre yderligere forringelse af jordbunden og at gøre jordbunden i hele Europa »egnet til formålet« inden for en generation for derefter at blive forvaltet på et fuldt bæredygtigt grundlag. Udtrykket »egnet til formålet« tilfører strategien pragmatisme og realisme, som er nødvendig, hvis den skal kunne gennemføres.

3.4.2. Formålene kunne omfatte:

- støtte til biodiversitet, dvs. til de organismer, der lever i jordbunden og er afhængige af den;
- støtte til jordbundens funktion som stødpude mellem grundvand og overfladevand for at opretholde god økologisk standard og tilfredsstillende kvalitet for andre anvendelser, f.eks. rekreation, badning og drikkevandsforsyning;
- landbrugs- og skovbrugsproduktion;
- vedligeholdelse af kulstoflagre;
- menneskelig aktivitet;
- menneskers bosættelse;
- råstoflagre.

3.4.3. Man bør gå ud fra de mest krævende f, eller en kombination af formål, og de bør gælde alle arealer i Europa. Systemer til jordklassificering og vurdering af forskellige anvendelser baseret på jordbundstype, beliggenhed, klima, højde, retning og hældning bør integreres i strategien.

3.5. Foranstaltninger til realisering af visionen

3.5.1. Titlen »strategi for jordbundsbeskyttelse« antyder, at man kun ønsker at opnå et stabilt niveau, så jordbundskvaliteten ikke længere forværres i Europa. Det er et værdigt mål i sig selv. Af strategien skal klart fremgå, om man begrænser sig til denne ene og noget snævre ambition, eller om man forsøger at se længere fremad og beskrive, hvorledes kvaliteten kan forbedres aktivt, og nedarvede problemer, f.eks. forurenet jord, kan løses. En effektiv strategi må i det mindste være udformet på en sådan måde, at den tager hensyn til disse langsigtede ambitioner, at der sættes mål, og at den beskyttelse, der er opnået, evalueres på grundlag af indsamlede data og informationer. Under udarbejdelsen af en jordbundsbeskyttelsesstrategi og nye ordninger bør subsidiaritetsprincippet nøje overholdes. Talrige jordbundsbeskyttelsesproblemer kan også løses på nationalt plan eller bilateralt mellem medlemsstaterne eller regionerne eller andre lokale organer med direkte ansvar på området.

3.5.2. Strategien skal være holistisk og skal kunne integreres. Det ville ikke være tilrådeligt at udvikle separate initiativer om erosion, tab af organisk materiale og forurening (specielt i forbindelse med renseslam, kompost og mineaffald), sådan som det foreslås.

3.5.3. I definitionen af jordanvendelse skal der gives plads til forskellige lokale og tilpassede standarder for jordkvalitet. For visse specifikke anvendelser, f.eks. menneskers bosættelse eller menneskelig aktivitet, kan disse standarder fastsættes ud fra bestemte kemiske parametre i forhold til befolkningens risikoeksponering på baggrund af deres aktiviteter. Dette ligger på linje med initiativet i det sjette miljøhandlingsprogram om at sammenkoble miljøet og menneskers sundhed. For andre anvendelser, f.eks. støtte til biodiversiteten, kan man udvikle mere generelle kvalitetsparametre gennem et europæisk forskningsprogram. Det er altafgørende, at enkle, omkostningseffektive og økologisk relevante testteknikker bliver tilgængelige. En mulighed er de simple såkaldte bait tests, som kan udføres på fællesskabsplan for at fastslå den fysiologiske profil hos mikrobiologiske kulturer, biosensorer eller biomarkører. Med udgangspunkt heri kan der udvikles en række hurtige og meningsfulde standardiserede tests, som kan sammenholdes med næsten naturlige jordbundstyper rundt om i Europa for at skabe et system, som kan anvendes til bedømmelse af en bestemt jordbunds økologiske tilstand. Dette tiltag ville være i tråd med den metode, der beskrives i rammedirektivet om vand. Her fastlægges der målsætninger for fremragende og god økologisk kvalitet for overfladevand. I tilfælde, hvor vandet er stærkt påvirket af menneskelig aktivitet, forventes der kun en god økologisk kvalitet.

3.5.4. Standardiserede metoder med passende kvalitetskontrol er en forudsætning for at indføre koordinerede jordkvalitetsvurderinger i hele EU.

3.5.5. Med udgangspunkt i et bestemt stykke jords funktion og anvendelse og en vurdering af kvaliteten i forhold til passende standarder bør det gennem en lokal risikovurderingsanalyse bestemmes, hvilke jordbunde der skal prioriteres, og hvilke der kan beskyttes på en mere omkostningseffektiv måde, idet der tages hensyn til det pres, jordbunden er udsat for.

3.5.6. En sådan EU-ramme vil skabe lige vilkår og understrege, at de knappe ressourcer skal udnyttes bedst muligt gennem mere lokalt baserede handlingsplaner for at begrænse miljøpåvirkningen så meget som muligt.

3.5.7. Strategien bør dernæst identificere de tilgængelige værktøjer og foreslå måder, hvorpå de kan anvendes med størst mulig effekt, så medlemsstaterne begynder at udvikle god praksis og bliver bevidste om praktiske og effektive metoder. F.eks. vil rammedirektivet om vand kræve, at der vedtages foranstaltninger i vandområder for at bekæmpe diffus forurening. Mange af disse foranstaltninger vil uundgåeligt overlappe med jordbunds- og jordforvaltningsspørgsmål og vil kunne bruges til at beskytte eller fremme jordbundskvalitet (f.eks. de jordforvaltningskontrakter, som franske landmænd anvender). Disse synergier skal optimeres, før man identificerer yderligere lovgivningsmæssige ordninger, der måtte være nødvendige for at dække eventuelle huller.

3.5.8. Aktiv deltagelse fra de forskellige parter er en vigtig faktor for at skabe en succesfuld strategi. Da det meste jord er privatejet, er det sjette miljøhandlingsprograms koncept om at »arbejde med markedet« særligt vigtigt. Nye måder, hvorpå man kan involvere jordbunds- og jordforvaltere såvel som andre sociale sektorer, vil være af afgørende betydning for et vellykket resultat. Dette bør være et vigtigt element i strategien.

3.6. Arbejds- og tidsplan

3.6.1. Det synes realistisk at offentliggøre strategien eller foreslåede delkomponenter heraf i 2004. Det må imidlertid accepteres, at visse understøttende forskningsresultater muligvis ikke er tilgængelige på det tidspunkt. Regionsudvalget understreger igen, at det ønsker en integreret strategi i stedet for en række usammenhængende komponenter, der vedrører belastninger, jordbund, regioner eller reaktioner. Der bør i den forbindelse tages højde for de eksisterende ordninger i regioner og kommuner samt for de kriterier, som ligger til grund herfor.

3.6.2. Strategiens løbetid defineres ikke. Det ville være ideelt, hvis den strakte sig et godt stykke ind i fremtiden, mindst 10 år, hvilket ville muliggøre langtidsplanlægning og en forpligtelse til at gå fra ren beskyttelse til endelig genoprettelse og forberedelse af yderligere understøttende rådgivnings- eller lovgivningsmateriale i lyset af nye overvågningsresultater og analyse af foranstaltningernes effektivitet. En midtvejsvurdering ville derfor helt klart være nødvendig for en 10-års strategi.

3.6.3. En strategisk ramme for jordbundsbeskyttelse, der fører til langsigtet genoprettelse af jordbunden, vil give ansøgerlande mandat til at bevare det, som er økologisk værdifuldt i deres jordforvaltningspraksis, og samtidig forhindre en forværring gennem øget udvikling efter deres indtræden i Den Europæiske Union. Ansøgerlandene har også betydelige nedarvede jordforurenings- og ødelæggelsesproblemer, som man bliver nødt til at tage fat på i et rullende risikobaseret mangeårigt program.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Strategien for det indre marked 2003-2006«

(2003/C 128/08)

REGIONSUDVALGET HAR—

under henvisning til Kommissionens anmodning om en udtalelse om en fremtidig, flerårig strategi for det indre marked, der skal forelægges i foråret 2003,

under henvisning til præsidiets beslutning af 9. oktober 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at afgive udtalelse og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Evaluerings af strategien for det indre marked — 2000« (CdR 311/2000 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet »En strategi for tjenester i det indre marked« (CdR 134/2001 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen »Samarbejde for at fastholde dynamikken — Evaluerings af strategien for det indre marked — 2001« (CdR 200/2001 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse om »Produktivitet: nøgle til de europæiske økonomiers og virksomheders konkurrenceevne« (CdR 224/2002 fin),

⁽¹⁾ EFT C 148 af 18.5.2001, s. 16.

⁽²⁾ EFT C 357 af 14.12.2001, s. 65.

⁽³⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 68.

og under henvisning til forslag til udtalelse fra Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik vedtaget den 6. december 2002 (CdR 341/2002 rev.) (ordfører: Ulrike Rodust, medlem af landdagen i Schleswig-Holstein, D/PSE) —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 12. februar) vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

Perspektiverne efter ti års indre marked

1.1. Regionsudvalget finder det positivt, at Kommissionen agter at opfordre alle berørte parter til at gøre en særlig indsats for at fuldføre det indre marked, og bifalder Kommissionens planer om at forelægge en mellemlangsigtet strategi eller et mellemlangsigtet program i april 2003 for udviklingen af det indre marked — sandsynligvis for en treårsperiode. Dokumentet vil være mere målrettet, ambitiøst og sammenhængende end tidligere strategipapirer og vil navnlig fokusere på konkurrenceevnen i et udvidet EU og på bedre fungerende markeder for varer og tjenesteydelser.

1.2. Regionsudvalget hilser dette ambitiøse projekt velkommen, men anser det ligesom Kommissionen for nødvendigt, at en ny flerårig strategi for det indre marked knyttes tættere sammen med de forskellige økonomiske processer og tager sigte på det fælles mål, at EU inden 2010 skal blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden. Til disse processer hører først og fremmest Luxembourg-processen (1997) vedrørende udvikling af en europæisk beskæftigelsespolitik, Cardiff-processen (1998) vedrørende reformer af EU's økonomi, Lissabon-processen (2000) vedrørende styrkelse af konkurrenceevnen og Göteborg-processen (2001) vedrørende bæredygtighed og miljødimensionen. Alle disse processer er blevet indledt siden den første enhedsmarkedslovgivning om styrkelse af de enkelte sektorer i EU's økonomi.

1.3. Regionsudvalget støtter forenklingsindsatsen i Kommissionens synteserapporter. Indsatsen går ud på som led i en fælles overordnet strategi at virkeliggøre den nye strategi for det indre marked sammen med de øvrige processer, der er nævnt ovenfor, og tager sigte mod det fælles mål for 2010.

1.4. Regionsudvalget mener, at en fremtidig, flerårig strategi for det indre marked må lægge særlig vægt på yderligere åbning af markederne. Med hensyn til at åbne op over for det indre marked befinder vigtige sektorer i Den Europæiske Union (først og fremmest energi, transport, finans- og tjenesteydelser) sig stadig i de indledende faser. Det er imidlertid også uomgængeligt nødvendigt for det indre markeds funktion at inddrage erhvervsmiljøets forskellige elementer (bl.a. virksomhedslovgivning, patentlovgivning, offentlig støtte og konkurrence, forsyningspligtigheder, skatteharmonisering, et europæisk arbejdsmarked og kompatible europæiske socialsikrings-systemer).

1.5. Regionsudvalget er enig i, at en sådan udvidelse af enhedsmarkedskonceptet er nødvendig. Til den ende må en strategi for det indre marked inden for de nærmeste år pege på løsninger, som først og fremmest er orienteret mod markedskravene, men som tillige fremhæver medlemsstaternes og de regionale og lokale myndigheders økonomisk-politiske ansvarsområder og initiativer samt den europæiske sociale models kvalitet.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Sammenkobling af de forskellige økonomiske processer

2.1. Regionsudvalget anser det for nødvendigt at udvikle en mere langsigtet strategi for det indre marked, som går frem til 2010, for at knytte strategiens målsætninger tættere sammen med det overordnede mål for 2010 og for at fremme forbindelsen med de andre økonomiske processer. Det skal fortsat være muligt at foretage løbende finjusteringer af strategien. Hermed vil der kunne opnås bedre sammenhæng mellem de forskellige processer samt mere gennemsigtighed og forbedret planlægningssikkerhed.

2.2. Regionsudvalget bifalder indførelsen af mere konkurrence som ledende princip for yderligere liberaliseringsforanstaltninger med henblik på at åbne lukkede markeder, forbedre konkurrenceevnen på europæiske og internationale markeder og for at undgå unødvendige enkeltbestemmelser. Det bør endvidere kraftigt understreges, at konkurrence bør blive det vigtigste, men ikke det eneste kriterium for et europæisk indre marked. Ved anvendelse af konkurrenceprincippet som harmoniseringsinstrument må der nøje tages hensyn til de grænser, europæisk retspraksis har trukket, til princippet om økonomisk, social og territorial samhørighed, til subsidiaritetsprincippet og til forekomsten af eksternaliteter i forbindelse med økonomiske aktiviteter, samt til eksistensen af produkter og tjenester, som produceres i meget begrænset mængde eller i områder med naturbestemte handicap og deraf følgende større omkostninger (små øer, bjerge, randområder), og som derfor ikke kan konkurrere med produkter og tjenester i de mere gunstigt stillede områder.

2.3. Regionsudvalget understreger, at europæisk retspraksis må fastholdes i forbindelse med videreudviklingen af det indre marked i medlemsstaterne. For at sikre en rettidig og harmoniseret anvendelse i medlemsstaterne, anbefaler udvalget hverken den åbne koordinationsmetode eller mellemstatsligt samarbejde.

Liberalisering og erhvervsmiljø

2.4. Regionsudvalget er klar over, at en yderligere åbning af markederne vil have synergieffekter, og at et multidimensionalt indre marked også vil føre til bedre tjenesteydelser. Det foreslår, at der i forbindelse med en yderligere liberalisering af markedssegmenter og af erhvervsmiljøet, anvendes følgende incitamenter i de sektorer, der i særlig grad berører de regionale og lokale myndigheder.

2.5. Regionsudvalget understreger sammenhængen mellem liberalisering og territorial samhørighed. En vigtig del heraf er den tilstræbte åbning af transportmarkedet (jernbanegods-transport, national og international personbefordring). Udvalget understreger imidlertid samtidig, at liberaliseringspolitikken ikke må begrænse medlemsstaternes ret til at fastlægge, hvilke tjenester på det nationale niveau der betragtes som ikke-kommercielle forsyningspligtigheder, ligesom den heller ikke må føre til en begrænsning eller hindring af de enkelte regioners og kommuners udviklingsmuligheder. Dette gælder navnlig den kollektive trafik. Liberalisering og territorial samhørighed er sammen vigtige bestanddele i leveringen af forsyningspligtigheder.

2.6. Regionsudvalget mener, at liberaliseringen af transportsektoren bør tage hensyn til følgende centrale elementer: lige muligheder for alle transportvirksomheder, kontrolleret konkurrence, rimeligt spillerum til virksomhedernes egne initiativer, tilstrækkelige, hensigtsmæssige og klart angivne overgangsperioder og godkendelsesfrister, ingen unødvendige socialklausuler og bureaukratiske hindringer for arbejdstagere og adgang til transportydelser for alle borgere.

2.7. Regionsudvalget hilser den omfattende handlingsplan eEurope 2005 velkommen og opfordrer til indførelse af fælles regler og procedurer for anvendelse af informationstjenester i den offentlige sektor, som sikrer, at der gælder ens grundlæggende betingelser for alle aktører på det europæiske informationsmarked. Ubegrundede markedsforvridninger må fjernes og anvendelsesbetingelserne gøres mere gennemsigtige. For at forhindre renationaliseringer eller indskrænkninger af det indre marked må det undgås, at ny teknologi fører til nye begrænsninger eller krypteringer (f.eks. digitalt tv) ved grænseoverskridende aktiviteter.

2.8. Regionsudvalget mener, at reglerne for de forskellige medier (Internettet, tv og digitalt tv, UMTS) i højere grad bør afstemmes efter og knyttes sammen med hinanden for at undgå markedsforvridninger. Der må indføres ens mindstandards for reklame og beskyttelse af mindreårige. Disse mindstandards skal i lige høj grad gælde for alle medier.

2.9. Regionsudvalget opfordrer udtrykkeligt til, at hindringerne i tjenesteydelsessektoren fjernes. I den sammenhæng gør udvalget sig til talsmand for, at der sættes energisk ind med markedsliberaliseringsforanstaltninger til et indre marked for finansielle tjenesteydelser.

2.10. Regionsudvalget fremhæver, at et europæisk arbejdsmarked er en helt nødvendig bestanddel af det indre marked. 10 år efter indførelsen af det indre marked er der stadig praktiske problemer med arbejdstagernes frie bevægelighed.

2.11. Regionsudvalget understreger, at arbejdsmarkedets fleksibilitet må sikres under særlig hensyntagen til kvalificerings- og mobilitetsaspekter, og efterlyser yderligere, målrettede foranstaltninger til fjernelse af mobilitetshindringer. Der bør navnlig tages sigte på anerkendelse af faglige kvalifikationer, kompetencer i anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologier i hele EU samt sproglige færdigheder.

2.12. Regionsudvalget opfordrer til at udvide muligheden for overførsel af retten til sociale ydelser som led i en ny strategi for det indre marked under forudsætning af, at denne udvidede mulighed er omkostningsneutral for medlemsstaterne og regionerne. Udvalget støtter bestræbelserne på at omformulere og forenkle den koordinerede sociallovgivning, gøre den mere gennemsigtig og lette dens gennemførelse.

2.13. Regionsudvalget mener, at medlemsstaternes samarbejde på sundhedsområdet — med de lokale og regionale myndigheders aktive deltagelse — må tage udgangspunkt i patienternes og andre berørte personers behov. Samarbejdet bør tage sigte på at lette den frie bevægelighed på tværs af grænserne og på at fremme det indre markeds funktion.

2.14. Regionsudvalget understreger nødvendigheden af snarest muligt at udligne de store forskelle i de nuværende og fremtidige medlemsstaters sundhedssystemer og med henblik herpå at iværksætte fælles initiativer og foranstaltninger (bedste praksis, informationsudveksling osv.).

2.15. Regionsudvalget støtter Kommissionens planer om at afhjælpe den manglende retssikkerhed inden for forsyningspligtigheder. Disse bør fastholdes som et grundelement i den europæiske samfundsmodel, og beskyttelsen af almenvellet bør sikres i forbindelse med åbningen af nye markeder, men samtidig skal der tages hensyn til medlemsstaternes nationale særtræk.

2.16. Regionsudvalget understreger, at adgangen til et bredt spektrum af forsyningspligtigheder af høj kvalitet til overkommelige priser også i det indre marked er en nødvendighed for borgerne.

2.17. Regionsudvalget er enig i, at statsstøtte på lang sigt kan have konkurrenceforvridende og skadelige konsekvenser for det indre marked, og at en sådan støtte må nedbringes. Udvalget ser gerne, at statsstøtten anvendes mere målrettet og i højere grad rettes mod horisontale mål og klart identificerede markedsfejl.

2.18. Regionsudvalget kræver, at der inden for rammerne af en ny strategi for det indre marked fastlægges en europæisk støttepolitik, der tager hensyn til regionalpolitiske målsætninger, åbner mulighed for decentrale regionalpolitiske initiativer og sikrer rimelige konkurrencevilkår.

2.19. Regionsudvalget understreger vigtigheden af bæredygtighed og fælles europæiske miljøkriterier og -standarder med henblik på større forenelighed mellem økonomiske, økologiske og sociale hensyn, og betoner nødvendigheden af statstilskud inden for dette område. Indførelse af de-minimis-reglen og/eller en særlig undtagelsesordning ville være et skridt på vejen og bør også indgå i aftalerne med kandidatlandene.

2.20. Regionsudvalget anser det for absolut nødvendigt at sikre en yderligere udbygning af det indre marked for varer, navnlig hvad angår gensidig anerkendelse, et nyt harmoniseringskoncept, EU-mærker, markedsovervågning, standardisering og ensartet regelanvendelse, ikke mindst i forbindelse med udvidelsen, samt europæisk patentlovgivning forbundet med decentral retskompetence. Herved bevares princippet om gensidig anerkendelse via opretholdelsen af regionale forskelle. Det bør der holdes fast ved. Fornuftige og regelmæssige prissammenligninger er et af de instrumenter, der kan bidrage til vedvarende at øge interessen for det indre marked både blandt virksomhedslederne og forbrugerne. Der bør foretages en tilsvarende tilpasning og anvendelse af de prisoversigter, der udarbejdes af EU (Eurostat).

Gennemførelse af en fremtidig strategi for det indre marked

2.21. Regionsudvalget opfordrer til, at problematikken omkring gennemførelsen af den nye, flerårige strategi for det indre marked kommer til at indtage en central plads i den politiske planlægning, og fremhæver de forslag, som det har fremsat herom i de seneste år. Således havde Regionsudvalget i et forsøg på at mindske forskellene mellem medlemsstaternes borgers viden om det indre marked (resultattavlen for det indre marked) opfordret alle berørte parter til at deltage i regionalkonferencer i form af rundbordssamtaler for at fremme gennemførelsen af det indre marked og for at præcisere yderligere lovgivning via udveksling af erfaring.

2.22. Regionsudvalget foreslår, at den nye strategi for det indre marked overføres til en egentlig handlingsplan, som også tager hensyn til forslagene i hvidbogen om nye styreformer i EU for inddragelse af civilsamfundets berørte sektorer og for bedre lovgivning. Dette omfatter ud over overvågning af

gennemførelsen bl.a. målrettede informationskampagner om rammen for og funktionen af det indre marked i den enkelte medlemsstat, så medlemsstatens virksomheder og borgere får et minimum af kendskab til det indre marked. Det regionale og lokale plan spiller i denne forbindelse en vigtig rolle. Sektorspecifikke tekniske konferencer skal bidrage til at garantere en systematisk dialog med de berørte organisationer for at sikre, at der tages hensyn til de regionale og lokale erfaringer og betingelser for videreudviklingen af lovgivningen om det indre marked. Fokusering, forenkling, klare prioriteter og mere gennemsigtighed bidrager til bedre lovgivning og større planlægningsikkerhed.

2.23. Regionsudvalget opfordrer til, at der med den nye strategi for det indre marked endelig fremlægges et program til begrænsning og forenkling af reglerne for det indre marked, som det igennem længere tid har været Europa-Kommissionens hensigt. Derfor bør man frem for alt gøre brug af de teknikker, som er udviklet i pilotprojektet forenkling af lovgivningen om det indre marked (SLIM).

2.24. Regionsudvalget foreslår at offentliggøre en »kodeks for det indre marked«. Denne skal sammenfatte de væsentligste bestemmelser i lovgivningen om det indre marked for at give alle aktører i erhvervslivet og forvaltningen et enkelt instrument til at udnytte det indre markeds friheder. En sådan kodeks bør foreligge på alle EU-sprog og være almindelig anerkendt i de europæiske virksomheder.

2.25. Regionsudvalget bifalder Kommissionens oprettelse af SOLVIT som et helt nyt praksisorienteret instrument med det formål at hjælpe virksomhederne til hurtigt og ubureaukratisk at komme til deres ret på det indre marked. Regionsudvalget opfordrer alle medlemsstaterne til engageret at støtte Europa-Kommissionen i realiseringen af dette instrument. Europa-Kommissionen bør tage imod tilbuddet fra de regionale og lokale myndigheder om via et specielt informationsprogram at øge kendskabet til det indre marked og videreformidle information om SOLVIT. Hvis ikke borgerne ude i lokalområderne har et solidt kendskab til SOLVIT's eksistens og funktion, vil dette nye instrument ikke tjene noget formål. Dette kan kun sikres på regionalt og lokalt plan.

2.26. Regionsudvalget opfordrer medlemsstaterne til ikke kun at behandle gennemførelsen og anvendelsen af lovgivningen om det indre marked med udgangspunkt i politisk opportunitet eller andre prioriteter. Kun fem medlemsstater har indtil videre nået det mål, som Det Europæiske Råd satte i 2002 (Barcelona) — senest i foråret 2003 at have bragt deres gennemførelsesunderskud ned på 1,5 % eller mindre. I betragtning af 1 500 åbenlyse overtrædelser af EF-traktaten er medlemsstaterne nødt til at overholde deres kontraktvilkår på helt anden vis end tidligere.

3. Medvirken på regionalt og lokalt plan

3.1. Regionsudvalget mener, at det for en ny strategi for det indre marked er særligt nødvendigt gennem et tæt samarbejde med den berørte del af civilsamfundet samt med offentligheden at skabe mere gennemsigtighed på dette område — en central faktor som led i forbedrede nye styreformer i EU — og dermed en større bevidsthed om det indre markeds krav til alle.

3.2. Regionsudvalget opfordrer til, at de regionale og lokale myndigheder inddrages direkte i udviklingen af den nye strategi, da deres mangfoldige kompetencer inden for områder som f.eks. regional og lokal erhvervs- og infrastrukturpolitik, støtteordninger, offentlig transport, arbejdsmarked, tjenesteydelsessektor, lige adgang til og anvendelse af moderne informations- og kommunikationsteknologier, for blot at nævne nogle få, tyder på, at de allerede har en tæt relation til det indre marked. Ydermere står Regionsudvalgets inddragelsesprocedure samt nye overvejelser om inddragelse af civilsamfundet for at opnå forbedrede nye styreformer i EU til rådighed. Begge skal anvendes.

3.3. Regionsudvalget fremhæver endnu engang, at Kommissionens overvejelser om og foranstaltninger til interaktiv information og problemløsning for aktører på det indre

marked er uundværlige men endnu ikke tilstrækkelige. Netop for de små og mellemstore virksomheder og for aktører i områder langt fra byerne og de udviklede centre, er — i forbindelse med den succesfulde gennemførelse af eEurope — den elektroniske adgang til databaser og informationsnetværker stadig en uløst udfordring. Den konkrete rådgivning om anvendelse af reglerne for det indre marked til små og mellemstore virksomheder ude i lokalområderne er fortsat uundværlig. Regionsudvalget henviser i denne forbindelse til sine forslag om i langt højere grad end tidligere at inddrage de regionale og lokale aktører i udviklingen af strategien for det indre marked og anvende dem i gennemførelsen af strategien. En ny strategi for det indre marked skal især gøre denne opgave til en opgave for de regionale og lokale aktører.

3.4. Regionsudvalget opfordrer de regionale og lokale myndigheder til i forbindelse med deres bilaterale og multilaterale samarbejde med deres partnere i de kommende medlemsstater og i deres deltagelse i Twinningprojekter at være specielt opmærksomme på problemerne med gennemførelsen og anvendelsen af reglerne for det indre marked. Især den forlængede førtiltrædelsesstrategi PHARE »Institution Building« bør anvendes til dette formål.

3.5. Regionsudvalget anbefaler, at de regionale og lokale myndigheder bidrager til strategien for det indre marked ved at åbne deres egne markeder for konkurrence, jf. punkt 1.4.

Bruxelles, den 12. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets resolution om »Kommissionens arbejdsprogram og Regionsudvalgets prioriteter for 2003«

(2003/C 128/09)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram for 2003 (KOM(2002) 590 endelig),

under henvisning til Regionsudvalgets politikstrategi for 2003, som blev vedtaget af præsidiets den 13. september 2002 (R/CdR 232/2002 pkt. 7),

under henvisning til det græske EU-formandskabs prioriteter,

under henvisning til udkastet til et operationelt program for Rådet 2003 (14944/02),

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning om lovgivnings- og arbejdsprogrammet for 2003, som blev vedtaget den 5. december 2002 (P5-TA-PROV(2002)592),

under henvisning til »Protokol om samarbejdsformer mellem Europa-Kommissionen og Regionsudvalget« (DI CdR 81/2001 rev. 2),

og ud fra følgende betragtninger:

når Regionsudvalget fastlægger sine politiske prioriteter, forsøger det at tage fuldt hensyn til andre institutioners prioriteter,

de lokale og regionale myndigheder er ansvarlige for gennemførelsen af en vigtig del af EU's politikker,

det ville i høj grad fremme EU-politikkernes demokratiske legitimitet, hvis de lokale og regionale myndigheder kunne være med til at fastlægge EU's prioriteter —

på sin 48. plenarforsamling (mødet den 13. februar 2003) enstemmigt vedtaget følgende resolution.

1. Regionsudvalget bifalder den nye tematiske strategi i Kommissionens årlige arbejdsprogram.	Udvidelse
2. Regionsudvalget gentager sit ønske om at blive inddraget i den interinstitutionelle dialog om den årlige politikstrategi og om arbejdsprogrammet.	4. Regionsudvalget støtter Kommissionens nøgleinitiativer på dette område, men finder det betænkeligt, at Kommissionen og centralregeringerne ikke i tilstrækkelig grad har inddraget de lokale og regionale myndigheder. Man er ikke bevidst nok om, hvad tiltrædelsen betyder for det lokale og regionale niveau.
3. Regionsudvalget anbefaler en reduktion af arbejdsprogrammets 580 punkter via yderligere prioritering, integrering og omarbejdning.	5. Regionsudvalget beklager, at høring af Regionsudvalget om de fleste udvidelsesrelaterede spørgsmål ikke indgår i Kommissionens arbejdsprogram.
3(a) Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til straks at implementere den henstilling, der er afgivet af konventionets arbejdsgruppe »Subsidiaritet« om, at ethvert lovgivningsforslag skal ledsages af en »subsidiaritetsvurdering« med detaljerede oplysninger, der gør det muligt at vurdere om subsidiaritetsprincippet er overholdt. Denne del af dokumentet skal omfatte en vurdering af forslagens finansielle konsekvenser samt, hvor der er tale om et direktiv, af dets indvirkning på den lovgivning, der skal gennemføres af medlemsstaterne og de subnationale myndigheder.	6. Regionsudvalget konstaterer med tilfredshed, at der er lagt vægt på udvidelsens kvalitative dimension, og understreger navnlig behovet for at videreudvikle idéen om et EU-borgerskab og fremme den kulturelle og sproglige mangfoldighed.

7. Regionsudvalget betoner, at en offentlig debat om den aktuelle udvidelse og om eventuelle yderligere udvidelsesrunder er en forudsætning for, at der kan opnås opbakning i befolkningen. Det foreslår derfor, at informering og inddragelse af borgerne bør høre til de grundlæggende mål i forbindelse med udvidelsen, og opfordrer til en fælles indsats fra politikere på alle forvaltningsniveauer overalt i EU, der går ud på at lancere en bred offentlig debat om udvidelsen og konturerne af fremtidens EU.
 8. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen og ansøgerlandenes regeringer til i høj grad at intensivere høringen og informeringen af de lokale og regionale myndigheder i førtiltrædelsesetapen og øremærke de nødvendige midler til denne proces.
 9. Regionsudvalget påpeger behovet for kapacitetsopbygning på lokalt og regionalt niveau, da udvidelsens succes i vidt omfang vil afhænge af, hvor velforberedte de lokale og regionale myndigheder er. Kommissionen opfordres til at planlægge foranstaltninger til fremme af en sådan kapacitetsopbygning efter udfasningen af PHARE-programmet.
 10. Regionsudvalget opfordrer til, at der stilles et budget til rådighed til samarbejdsprojekter med ansøgerlandene, navnlig i relation til projekter, der drejer sig om udveksling af erfaringer og kapacitetsopbygning. Regionsudvalget understreger desuden behovet for yderligere at udvikle samarbejdsprojekter med det udvidede EU's nabostater. I den forbindelse bør der gives prioritet til Euro-Middelhavspartnerskabet såvel som til forbindelserne med det vestlige Balkan, Rusland, Ukraine og Moldavien, især med henblik på at undersøge udvidelsens økonomiske og erhvervsmæssige effekt på disse lande.
- sikre livsvilkår. Det bifalder den kommende integrerede risikostrategi, der kan ses som et første skridt i denne retning.
13. Regionsudvalget understreger, at de principper, der ligger til grund for det europæiske område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, må gælde alle.
 14. Regionsudvalget minder om, at de lokale og regionale myndigheder hører til de vigtigste aktører, når det drejer sig om at sikre stabilitet og sikkerhed. Den nye vægt på stabilitet og sikkerhed vil derfor få betydelige konsekvenser for de lokale og regionale myndigheder. Manglen på enhver form for henvisning til de lokale og regionale myndigheders rolle både i Kommissionens arbejdsprogram og i Rådets operationelle program er derfor beklagelig. Regionsudvalget anmoder om at blive hørt om alle spørgsmål inden for dette kapitel, herunder Euro-Middelhavssamarbejdet, meddelelsen om kriminalitetsforebyggelse, et europæisk grænsekontrollsystem, bekæmpelse af svig, narkotikabekæmpelse, forbindelserne med EU's nabolande samt indvandrings- og asylpolitik.
 15. Hvad angår en fælles indvandrings- og asylpolitik hilser Regionsudvalget ethvert fremskridt velkommen. Det er meget vigtigt, at fælles politikker gennemføres hurtigt. Regionsudvalget advarer imidlertid imod udelukkende at betragte spørgsmålet fra et sikkerhedssynspunkt.

En bæredygtig og solidarisk økonomi

Stabilitet og sikkerhed

11. Regionsudvalget er enig med Kommissionen i, at dette emne må prioriteres højt, og glæder sig over Kommissionens bredt anlagte perspektiv. Den europæiske integration har vist sig som den bedst egnede politik til at sikre fred, stabilitet, velfærd og frihed for borgerne. Derfor gentager Regionsudvalget det synspunkt, at politikker — udover de foreslåede sikkerhedsforanstaltninger — som sigter på at opnå økonomisk og social samhørighed, udbredelse af uddannelse og kultur, fair handel og bæredygtig udvikling, i lige høj grad bidrager til at skabe sikrere livsvilkår for borgerne.
 12. I lyset af de seneste års og måneders natur- og miljøkatastrofer foreslår Regionsudvalget endvidere, at miljøbeskyttelse indgår som ét af nøglemålene i skabelsen af
16. Regionsudvalget anbefaler, at der allerede i kapitlet om »En bæredygtig og solidarisk økonomi« under prioriteterne for 2003 i Kommissionens arbejdsprogram tages højde for tiltrædelsen af ti nye lande i 2004.
 17. Regionsudvalget understreger, at det på baggrund for det første af den økonomiske afmatning og for det andet optagelsen af nye medlemsstater er afgørende at komme videre med Lissabon-processen.
 - 17(a) Regionsudvalget bifalder den nye samordnede EU-strategi for beskæftigelsen og retningslinjerne for den økonomiske politik. Regionsudvalget finder det nødvendigt at styrke Lissabon-strategien væsentligt, således at målene for 2010 kan nås. De nødvendige strukturreformer bør dog ikke gå ud over den sociale samhørighed og bør således ledsages af væsentlige investeringer på det økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige område. Regionsudvalget støtter derfor behovet for at tilføje mere præcise kriterier i stabilitets- og vækstpagten, som tager højde for de offentlige myndigheders investeringer, herunder udgifterne til infrastruktur og støtte til erhvervsmæssig og social integration.

18. Regionsudvalget minder om, at Lissabon-strategien også påvirker de lokale og regionale myndigheder, som samtidig er ansvarlige for den praktiske gennemførelse af mange af de foreslåede foranstaltninger, i nogle tilfælde som hovedaktør. Regionsudvalget anbefaler derfor, at det selv inddrages fuldt ud i beslutningstagningen på dette område.
19. Regionsudvalget mener, at opmærksomheden inden for Den Europæiske Monetære Union i højere grad bør rettes mod forholdet mellem pengepolitik og budgetpolitik og mod gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten, og at dette emne, eftersom de lokale og regionale myndigheder er ansvarlige for en stor del af de offentlige udgifter (i nogle lande endog størstedelen heraf), også bør behandles i et subnationalt perspektiv.
20. Regionsudvalget opfordrer EU, medlemsstaterne, de lokale og regionale myndigheder og arbejdsmarkedets parter til at lancere territoriale beskæftigelsespagter, forbedre de retlige rammer for private virksomheder, navnlig for SMV, og indføre de reformer af det sociale sikkerhedssystem, som er nødvendige for at skabe de rette betingelser for social stabilitet, en sund økonomi og samfundsvelfærd.
21. Regionsudvalget finder det positivt, at Kommissionens arbejdsprogram og Rådets operationelle program behandler miljømæssige og sociale spørgsmål som integrerede dele af økonomien snarere end som blot en omkostningsfaktor eller et særskilt politisk spørgsmål.
22. Regionsudvalget fremhæver det vigtige i, at borgerne i deres hverdag har lige adgang til tjenesteydelser af almen interesse, og afventer med interesse Kommissionens kommende forslag på dette område. Regionsudvalget minder om, at navnlig de lokale og regionale myndigheder har behov for en præcisering af statsstøttereglerne og en definition af kommercielle og ikke-kommercielle tjenester (sidstnævnte skal ikke forhandles inden for rammerne af GATS).

Regionsudvalgets øvrige prioriteter

Konstitutionelle anliggender og debatten om EU's fremtid

23. Regionsudvalget glæder sig over, at debatten om EU's fremtid indtager så fremtrædende en plads i Rådets operationelle program, og understreger endnu en gang nødvendigheden af at drøfte de lokale og regionale myndigheders rolle i EU. Det hilses derfor velkommen, at emnet er sat på konventets dagsorden.

24. Regionsudvalget konstaterer med tilfredshed, at de lokale og regionale myndigheders rolle nu er et fast punkt på den politiske dagsorden, og mener, der bør udvikles metoder til en passende inddragelse af de lokale og regionale myndigheder i EU's beslutningstagning, navnlig i betragtning af ansøgerlandenes relativt nye og endnu ikke færdigudviklede lokal- og regionalforvaltningsstrukturer.
25. Regionsudvalget fremhæver behovet for en yderligere styrkelse af Regionsudvalgets institutionelle rolle i tråd med udvalgets naturlige placering som subsidiaritets-, proportionalitets- og nærhedsprincippet's vogter.

Kommunikations- og informationsstrategi

26. Regionsudvalget er overbevist om, at der ikke kan gennemføres en ægte integration af mennesker, medmindre processen »ejes« af borgerne, og mener, tiden er inde til en omfattende EU-strategi på informations- og kommunikationsområdet, idet der er en tendens til, at bevidstheden om og den folkelige støtte bag EU mindskes. Regionsudvalget opfordrer politikere på alle niveauer til at tage ansvaret for debatten om EU-anliggender.
27. Regionsudvalget påpeger, at det som repræsentant for de lokale og regionale myndigheder er godt placeret til at kommunikere med borgerne, og ønsker at deltage fuldt ud i gennemførelsen af kommunikations- og informationsstrategien.

Regionalpolitik

28. Regionsudvalget ser med interesse frem til debatten om fastlæggelse af en ny samhørighedspolitik og opstilling af prioriteter for fremtiden, og forventer på baggrund af sin politiske, administrative og tekniske ekspertise og sine medlemmers indgående kendskab til lokale og regionale forvaltningsspørgsmål at spille en førende rolle i denne debat.
29. Regionsudvalget understreger behovet for forenkling, effektivisering og decentralisering af strukturfondene, hvilket er et centralt punkt for borgerne og for Regionsudvalget.
30. Regionsudvalget mener, at territorial samhørighed bør uddybes i traktaten, for så vidt som dette begreb supplerer princippet om økonomisk og social samhørighed.

31. Regionsudvalget lægger desuden stor vægt på behovet for at udvikle byområder, landdistrikter, øområder, bjergområder og fjerntliggende områder på en afbalance-ret, koordineret og bæredygtig måde. For de områder i EU, som på grund af deres geografiske karakteristika er særlig sårbare, er opgaven med at udvikle en integreret territorial strategi som led i fremtidens strukturpolitik ekstra hård og krævende.
32. Regionsudvalget mener, at det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv bør være den politiske og lovgivningsmæssige referenceramme for koordinering af medlemsstaternes regionalplanlægningspolitik på EU-niveau.
33. Regionsudvalget anser regionalt samarbejde for at være en integrationsfaktor og et værdifuldt EU-bidrag til regionalpolitikken.
34. Anmoder sin formand om at sende denne resolution til Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet, det græske og italienske formandskab samt til ansøgerlandenes regeringer og parlamenter.

Bruxelles, den 13. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om:

- **»Mod et større Europa: strategipapir og rapport fra Europa-Kommissionen om de enkelte ansøgerlandes fremskridt i retning mod tiltrædelse« samt,**
- **»Rapport til Rådet fra Kommissionen — information om EU's udvidelse«**

(2003/C 128/10)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til »Mod et større Europa: strategipapir og rapport fra Europa-Kommissionen om de enkelte ansøgerlandes fremskridt i retning mod tiltrædelse« (KOM(2002) 700 endelig),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Bulgariens fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1400),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Cyperns fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1401),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Tjekkiets fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1402),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Estlands fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1403),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Ungarns fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1404),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Letlands fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1405),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Litauens fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1406),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Maltas fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1407),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Polens fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1408),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Rumæniens fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1409),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Slovakiets fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1410),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Sloveniens fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1411),

under henvisning til Kommissionens regelmæssig beretning 2002 om Tyrkiets fremskridt mod medlemskab (SEK(2002) 1412),

under henvisning til »Rapport til Rådet fra Kommissionen — information om EU's udvidelse« (KOM(2002) 281 endelig),

under henvisning til præsidiets beslutning af 9. oktober 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at henvise udarbejdelsen af en initiativudtalelse til Underudvalget for Forbindelser Udadtil,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 11. marts 1999 »Eurotraining for lokale og regionale myndigheder i EU« (CdR 404/98 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 16. maj 2002 om »Meddelelse fra Kommissionen — Informationsnote af 30. januar 2002: En fælles finansiel ramme 2004-2006 for tiltrædelsesforhandlingerne« (CdR 71/2002 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om handlingsplaner til forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet og overvågning af de tilsagn, som de forhandlende lande har afgivet under tiltrædelsesforhandlingerne« (CdR 244/2002 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets resolution af 17. november 1999 om »Den igangværende udvidelse af EU« (CdR 424/1999 fin), ⁽⁴⁾

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 325/2002 rev.), som blev vedtaget den 29. november 2002 af Underudvalget for Forbindelser Udadtil (Ordfører: Helene Lund, byrådsmedlem, Farum Kommune (DK, PSE)),

og ud fra følgende betragtninger

Regionsudvalget understreger sin tilslutning til den igangværende udvidelse af EU. Det betragter denne proces som en investering i fred, politisk stabilitet, social samhørighed og velstand for borgerne i Europa;

den forestående EU-udvidelsesrunde repræsenterer en udfordring, der vil forme kommende generationers Europa og påvirke debatten om EU's udformning og struktur;

de lokale og regionale myndigheder implementerer en stor del af EU's lovgivning og vil derfor have en central rolle at spille for udvidelsens succes;

⁽¹⁾ EFT C 198 af 14.7.1999, s. 68.

⁽²⁾ EFT C 278 af 14.11.2002, s. 40.

⁽³⁾ EUT C 73 af 26.3.2003, s. 20.

⁽⁴⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 1.

EU's grundlæggende principper, såsom princippet om at træffe beslutningerne så tæt på borgerne som muligt (EU-traktatens artikel 1), nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet (EF-traktatens artikel 5; protokol knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet) vedrører i første række forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne. I praksis er principperne dog også relevante for den nationale beslutningstagning og for EU-rettens indarbejdelse i medlemsstaternes lovgivning på nationalt, regionalt og lokalt plan og dens implementering på disse niveauer;

disse principper må derfor også være ledende i tiltrædelsesforhandlingerne med ansøgerlandene. EU skal respektere den måde, hvorpå ansøgerlandene organiserer sig internt, men samtidig sikre, at EU-retten i de fremtidige medlemsstater implementeres så effektivt som muligt og tættest muligt på borgerne —

på den 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 13. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets holdning

Regionsudvalget

1.1. glæder sig over afslutningen af forhandlingerne med de første ti kandidatlande på Det Europæiske Råds møde i København den 12. og 13. december 2002 med henblik på underskrivelse af tiltrædelsestraktaten i Athen den 16. april 2003;

1.2. noterer sig med tilfredshed, at Det Europæiske Råd tilsluttede sig Kommissionens vurdering om, at Cypern, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet og Slovenien alle har stabile institutioner, der sikrer demokrati, retsstat, menneskerettigheder og respekt for og beskyttelse af mindretal, og at landene dermed lever op til de politiske betingelser for medlemskab af EU;

1.3. noterer sig med tilfredshed, at Det Europæiske Råd tilsluttede sig Kommissionens vurdering om, at de ti kandidatlande alle vil være i stand til at påtage sig de forpligtelser, der følger af et medlemskab, herunder acceptere målet om en politisk, økonomisk og monetær union, samt have en fungerende markedsøkonomi, som vil kunne klare konkurrencepreset og markeds kræfterne inden for Den Europæiske Union i 2004, og at landene dermed lever op til de økonomiske kriterier;

1.4. bifalder, at Det Europæiske Råd, i henhold til anbefalingerne i Kommissionens strategi for udvidelsen, besluttede at øge førtiltrædelsesstøtten til Bulgarien og Rumænien med henblik på, at nævnte lande kan opnå fuldt medlemskab af EU i 2007;

1.5. støtter, at Det Europæiske Råd, i henhold til anbefalingerne i Kommissionens strategi for udvidelsen, besluttede, at der efter underskrivelse af tiltrædelsestraktaten fortsat skal følges op på forpligtelserne fra det forudgående forhandlingsforløb ved hjælp af løbende overvågning;

1.6. noterer sig, at kapacitetsopbygning er den absolut største udfordring for kandidatlandene, og glæder sig i den henseende over, at Det Europæiske Råd, i henhold til anbefalingerne i Kommissionens strategi for udvidelsen, besluttede at iværksætte en særlig overgangsordning med henblik på at forbedre administrationens og retsvæsenets kapacitet i kandidatlandene;

1.7. støtter Kommissionens forslag om, når tiltrædelsestraktaten er underskrevet, at integrere tiltrædelseslandenes repræsentanter i den europæiske beslutningsproces og de europæiske institutionernes arbejde som observatører indtil den endelige tiltræden i 2004. Regionsudvalget vil i den henseende træffe de nødvendige beslutninger, for at tiltrædelseslandenes lokale og regionale repræsentanter kan indgå i Regionsudvalgets arbejde som observatører indtil det endelige medlemskab i 2004;

1.8. glæder sig over, at EU og medlemsstaterne i henseende til særligt vanskelige kapitler i de afsluttende forhandlinger har levet op til deres ansvar ved at vise solidaritet og forståelse for kandidatlandene, som ud over deres arbejde med at opfylde tiltrædelsesbetingelserne har stået med store økonomiske og sociale problemer. Solidaritet er afgørende for, at udvidelsen kan krones med held.

Specifikt for lokale og regionale myndigheder

Regionsudvalget

1.9. konstaterer, at de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene arbejder engageret og kompetent med den praktiske gennemførelse af de dele af EU's *acquis*, der afstedkommer en omlægning eller udbygning af de lokale og regionale myndigheders opgavevaretagelse såvel som de politiske beslutningsprocedurer i kandidatlandene;

1.10. konstaterer, at forvaltningen af EU-lovgivningen ikke kun stiller store administrative og uddannelsesmæssige krav til de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene, men også til de lokale og regionale enheder i EU-medlemslandene;

1.11. er tilfreds med den store interesse, der kommer til udtryk ved, at kandidatlandenes lokale og regionale myndigheder meget bevidst og målrettet søger information og viden om EU-medlemskabets betydning for de lokale og regionale myndigheders hverdag;

1.12. ser med glæde på de mange succesfulde samarbejdsprojekter, der gennemføres i samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder, især på tværs af grænserne mellem EU-lande og kandidatlande. Disse projekter bidrager frugtbart til europæisk samhørighed;

1.13. anbefaler, at man styrker erfaringsudvekslingen og foranstaltninger til støtte for virksomhedsetableringer uden for primærsektoren,

1.14. udtrykker glæde over den store villighed og interesse, der vises fra lokale og regionale myndigheder i de nuværende medlemslande for at dele erfaringer med lokale og regionale myndigheder i tiltrædelseslandene. Bl.a. erfaringer om EU-medlemskabet og dets indflydelse på de lokale og regionale myndigheder;

1.15. lægger vægt på, at de gode resultater der er opnået med de regionalpolitiske førtiltrædelsesmidler, ISPA, SAPARD og PHARE, fortsættes og fastholdes med de kommende medlemslandes overgang til strukturfondene.

2. Dialog med borgerne om EU's udvidelse

Regionsudvalget

2.1. er enig med Kommissionen i, at den offentlige opinion i Unionen og kandidatlandene kommer til at spille en afgørende rolle i den afsluttende fase af tiltrædelsesforhandlingerne samt i forbindelse med de folkeafstemninger, der vil blive afholdt i de fleste kandidatlande. I den forbindelse er der behov for endnu mere målrettet information om baggrunden for, udviklingen i og status for udvidelsesprocessen — både til den brede offentlighed og til specifikke målgrupper;

2.2. noterer sig, at der er et reelt behov for at øge tilslutningen til udvidelsen i de europæiske befolkninger. I såvel kandidatlandene som de nuværende medlemsstater føler borgerne sig ikke tilstrækkeligt orienteret, hvilket i flere lande har givet sig udslag i, at borgerne betragter udvidelsen med stor usikkerhed;

2.3. glæder sig derfor over Europa-Kommissionens bestræbelser på at fremlægge en længerevarende og sammenhængende kommunikationsstrategi om udvidelsen med henblik på at holde Unionens og kandidatlandenes borgere informeret, garantere deres deltagelse i, og vinde deres støtte til udvidelsesprocessen;

2.4. henstiller til, at de lokale og regionale myndigheder i de nuværende medlemslande gives større muligheder for at yde en indsats til fremme af deres befolkningers kendskab til de kommende medlemslande af EU. Samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder i EU-lande og kandidatlande er et vigtigt instrument til fremme af den mellemfolkelige forståelse;

2.5. er enig med Kommissionen i, at en vellykket kommunikationsstrategi ikke blot involverer kommunikation fra det statslige niveau i kandidatlande, medlemsstater og EU-institutionerne, men også en åben diskussion, der inddrager alle samfunds niveauer og grupperinger i civilsamfundet — Regionale og lokale myndigheder, NGO'er, erhvervslivet, landbrugere, fagforeninger etc.;

2.6. understreger i den forbindelse, at de regionale og lokale myndigheder indtager en særlig rolle som det politiske og administrative niveau, der er i direkte kontakt med borgerne og derfor har de bedste forudsætninger for at fremme den ønskede dialog med borgerne og forklare udvidelsesprocessens konsekvenser på regionalt og lokalt plan;

2.7. tilføjer hertil, at lokale og regionale myndigheder i praksis fungerer som en god demokratisk læreplads for borgerne og dermed er et vigtigt element til sikring og konsolidering af de velfungerende demokratier både i de nuværende og kommende medlemsstater;

2.8. opfordrer det statslige niveau i kandidat- og medlemslande til at inddrage de lokale og regionale myndigheder i forbindelse med gennemførelse af kommunikationsstrategien for udvidelse og opfordrer endvidere Kommissionen, der indtager en unik rolle i førtiltrædelsesforberedelserne, til at støtte samarbejde med alle egnede niveauer i kandidatlande og medlemsstater.

3. Forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet i forbindelse med udvidelsen

Regionsudvalget

3.1. konstaterer, at det vigtigste indsatsområde i forbindelse med EU-optagelse for samtlige kandidatlande er forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet;

3.2. konstaterer, at medlemsstaterne har det fulde ansvar overfor EU for gennemførelsen af EU-lovgivning, men at disse opgaver i flere medlemsstater er delt mellem staten og de lokale og regionale myndigheder, og anfører, at den effektive implementering af *acquis*'et ikke kan gennemføres uden deltagelse af de lokale og regionale myndigheder;

3.3. anerkender, at der er store forskelle på de regionale og lokale kompetencer i såvel medlemsstaterne som kandidatlandene, men understreger, at en stor del af ansvaret for implementeringen af EU-lovgivningen kan forventes placeret hos de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene;

3.4. noterer sig, at der er behov for at styrke de lokale myndigheders kapacitetsopbygning i forhold til at administrere, overvåge og håndhæve EU's regelsæt på områder, der i varierende omfang administreres på lokalt og regionalt niveau, eller på områder hvor de regionale og lokale myndigheder forventes at understøtte og indgå i den statslige indsats. Det drejer sig især om Fællesskabets regional- og strukturpolitik, miljøpolitik, landbrugspolitik, social- og beskæftigelsespolitik, offentlige indkøb, udbudspolitik, samt IT-strategier og værktøjer — områder der er en udfordring også for de lokale og regionale myndigheder i de nuværende medlemslande;

3.5. finder det belejligt at fremhæve, at de regionale og lokale myndigheder i kandidatlandene under hensyntagen til deres respektive beføjelser og roller bør inddrages i ansvaret fra den første fase af programmeringen og anvendelsen af strukturfondene;

3.6. noterer sig, at der for de lokale og regionale myndigheders vedkommende er behov for at styrke opbygningen af økonomi-, overvågnings-, og afrapporteringsredskaberne på de områder, hvor de lokale og regionale myndigheders bidrag er en forudsætning for den samlede nationale indsats;

3.7. påpeger, at der i mange kandidatlande er behov for øget opmærksomhed på og kortlægning af, hvilke dele af EU's *acquis* der praktisk gennemføres af de lokale og regionale myndigheder, samt hvilke dele der får mere direkte eller indirekte indflydelse på det lokale og regionale selvstyre og den politiske beslutningsproces. Denne kortlægning vil være forskellig i de enkelte kandidatlande afhængigt af deres opgavefordeling og hidtidige proces i forhold til implementering af *acquis*'et;

3.8. noterer sig, at der for en række af kandidatlandenes vedkommende er behov for en betydelig styrkelse af den administrative og juridiske kapacitet på områder, der dels må forventes administreret på lokalt og regionalt niveau, dels vil være af afgørende betydning for velfærden og udviklingen i kommuner og regioner i kandidatlandene;

3.9. bifalder i den henseende Kommissionens forslag om at iværksætte en særlig overgangsordning med henblik på at sikre, at administrationens og retsvæsenets kapacitet forbedres i en sådan grad, at Fællesskabets regelværk kan iværksættes og håndhæves, når kandidatlandene optages;

3.10. anerkender Kommissionens handlingsplaner til styrkelse af kandidatlandenes administration og retsvæsen og den indsats der ydes med henblik på institutionsopbygning som led i PHARE-programmet siden begyndelsen af 90'erne;

3.11. mener dog, at de regionale og lokale myndigheders betydning for udvidelsesprocessen bør vægtes tungere og indgå mere markant i forhold til den bistand, der ydes i forbindelse med at forbedre den administrative og juridiske kapacitet i kandidatlandene;

3.12. understreger, at forbedringen af den lokale og regionale administrative kapacitet er en langsigtet proces, der kræver samarbejde mellem Kommissionen og kandidatlandenes statslige niveau og de regionale og lokale myndigheder i form af information, konsultation, feed back og skræddersyede uddannelsesprogrammer.

4. Regionsudvalgets konkrete anbefalinger

Regionsudvalget

4.1. opfordrer til tæt dialog og samarbejde mellem de offentlige myndigheder på alle niveauer i kandidatlandene i forbindelse med gennemførelse af EU-medlemskabet;

4.2. foreslår, at der i kandidatlandene etableres en institutionaliseret procedure for inddragelse af lokale og regionale myndigheder i forberedelsen af gennemførelse af EU's *acquis* på de politikområder, hvor den praktiske gennemførelse er afhængig af de lokale og regionale myndigheder;

4.3. anbefaler, at samarbejdet mellem centrale/statslige institutioner og de lokale og regionale myndigheder foregår på et ligeværdigt grundlag. Konkret kunne samarbejdet formidles gennem nationale foreninger for lokale og regionale myndigheder;

4.4. henleder opmærksomheden på de positive erfaringer fra mange EU-medlemslande, hvor lokale og regionale myndigheder inddrages i beslutningsprocesserne i forbindelse med praktisk implementering af EU's *acquis*, ligesom en tidlig inddragelse af lokale og regionale myndigheder i den nationale EU-beslutningsproces er med til at legitimere EU-samarbejdet blandt borgerne. Ydermere viser den gensidige indflydelse og læring sig at være en fordel, fordi der etableres en fælles forståelse af mål og retning for implementeringen af de enkelte dele af EU's *acquis*;

4.5. understreger, at et forpligtende samarbejde erfaringsmæssigt sikrer den mest hensigtsmæssige implementering af EU-lovgivningen. De lokale, regionale og centrale myndigheder kan indenfor deres respektive kompetenceområder bidrage med praktisk erfaring fra det daglige arbejde med opgaveløsningen og lovgivningskompetence;

4.6. lægger stor vægt på, at de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene bør have de nødvendige ressourcer til rådighed for gennemførelse af EU's *acquis*. Principielt bør der udføres omkostningsberegninger, når opgaver overføres til de lokale og regionale myndigheder for at sikre at ansvar og finansiering går hånd i hånd;

4.7. anbefaler, at de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene får øget adgang til erfaringsudveksling og assistance med hensyn til, hvordan den praktiske gennemførelse af EU's *acquis* varetages på lokalt og regionalt niveau. Der er i kandidatlandene behov for meget specifik og konkret erfaring på specialiserede områder, eftersom den generelle viden om EU i vidt omfang allerede er til stede og tilgængelig i landene;

4.8. understreger, at samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder ikke indskrænker sig til erfaringsoverførsel fra de nuværende EU-lande til kandidatlandene, men at de lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene i deres bestræbelser på at leve op til *acquis*'et har høstet erfaringer, der bør komme de lokale og regionale niveauer i EU-landene og andre kandidatlande til gode;

4.9. glæder sig i den anledning over, at Europa-Parlamentet i sin betænkning om udvidelsesforhandlingerne understreger, at det regionale samarbejde mellem kandidatlandene er af største betydning. Regionsudvalget støtter Parlamentets opfordring til Kommissionen om at træffe yderligere foranstaltninger for at fremme udviklingen af regionalt samarbejde mellem tiltrædelseslandene og tilvejebringe de fornødne finansielle bevillinger hertil;

4.10. henleder opmærksomheden på de gode erfaringer, der er draget af de mange venskabsbyudvekslinger, lokale og regionale partnerskaber og samarbejde, der foregår i dag. Udvekslingerne giver, for relativt begrænsede økonomiske midler, mange EU-borgere en enestående indsigt i hverdagen hos befolkningen i kandidatlandene, hvad enten det drejer sig om skoleklasser, lokalt foreningsliv, politikere lokalt og regionalt, ansatte i lokale og regionale administrationer, sundhedspersonale, plejepersonale og mange andre. Det er derfor vigtigt at ajourføre, fremme og forenkle de administrative procedurer samt at sørge for gennemførelsesforanstaltninger, der fortsætter også efter kandidatlandenes optagelse i EU;

4.11. glæder sig over EBRD's deltagelse i udviklingen af kandidatlandene og anmoder om større engagement i regionale og lokale projekter gennem investering i projekter til forbedring af forsyningspligtvirksomheders drift for at opnå bedre tjenester til rimeligere priser;

4.12. anbefaler, at de eksisterende muligheder for tværregionalt og især grænseoverskridende samarbejde yderligere udvides, særligt for at styrke forbindelserne mellem lokale og regionale myndigheder over EU's kommende ydre grænser til eksempelvis Rusland og de tidligere sovjetrepublikker. Her har erfaringerne vist, at samarbejde der opstår lokalt og regionalt kan være lokomotiv for øget samarbejde mellem nabolandene og dermed styrket stabilitet i grænseområderne;

4.13. understreger, at der særligt i relation til de lokale og regionale myndigheder er stort behov for adgang til programmer og støttemuligheder, der er ubureaukratiske og let tilgængelige;

4.14. anbefaler, at processen udvides, så alle kandidatlande kan deltage i de forskellige EU-programmer;

4.15. anbefaler, at partnerskabsprincippet finder anvendelse gennem mulighed for decentral adgang til program- og støttemuligheder;

4.16. opfordrer til at styrke og støtte de netværk af træningsinstitutioner, der kan være forum for udveksling af erfaringer og deling af viden om EU *acquis* og dets indflydelse på lokale og regionale myndigheders hverdag;

4.17. anbefaler, at principperne fra Eurotraining⁽¹⁾ anvendes med henblik på hurtig iværksættelse af træning og erfaringsudveksling;

⁽¹⁾ CdR 404/98 fin.

4.18. anbefaler, at der udvikles værktøjer til koordinering af de mange aktiviteter, der udbydes af de europæiske institutioner og lande, herunder EU og Regionsudvalget, Europarådet og Europarådets Kommunalkongres, CEMR, AER, Eurocities, EØSU, OECD, EUMC m.fl.. Derved optimeres ressourceudnyttelsen såvel som kvaliteten af indsatsen, idet allerede indhøstede

erfaringer kan inddrages i nye aktiviteter. I den forbindelse opfordres Kommissionen til at organisere en praktisk arbejdsgruppe med repræsentanter fra de relevante institutioner, der kan stille forslag til, hvordan koordineringen iværksættes på en fleksibel og ubureaukratisk måde.

Bruxelles, den 13. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Strukturfondsprogrammering 2002-2006: en foreløbig vurdering af URBAN-initiativet«

(2003/C 128/11)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til meddelelsen fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Strukturfondsprogrammering 2002-2006: en foreløbig vurdering af URBAN-initiativet (KOM(2002) 308 endelig),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 14. juni 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til formandens beslutning af 23. september 2002 om at lade udarbejde en udtalelse og henvise til det forberedende arbejde til Underudvalget for Territorial Samhørighed,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne om fastlæggelse af retningslinjer for et fællesskabsinitiativ vedrørende fokusering på den økonomiske og sociale revitalisering af kriseramte byer og bydele for at fremme en bæredygtig genopretning (URBAN) (KOM(1999) 477 endelig) (CdR 357/1999 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse af 15. juni 2000 om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en fælles ramme for samarbejde til fordel for en bæredygtig udvikling af bymiljøet (KOM(1999) 557 endelig) (CdR 134/2000 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse af 4. april 2001 om Kommissionens endelige rapport om miljørevision i byer (CdR 190/2000 fin) ⁽³⁾,

⁽¹⁾ EFT C 156 af 6.6.2000, s. 29.

⁽²⁾ EFT C 317 af 6.11.2000, s. 33.

⁽³⁾ EFT C 253 af 12.9.2001, s. 12.

under henvisning til sin udtalelse af 15. februar 2001 om den europæiske regionalpolitik's struktur og målsætninger i sammenhæng med EU-udvidelsen og globaliseringen: åbning af debatten (CdR 157/2000 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om anden rapport om økonomisk og social samhørighed af 31. januar 2001 (KOM(2001) 24 endelig) (CdR 74/2001 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om første situationsrapport om økonomisk og social samhørighed — konklusioner og næste skridt (KOM(2002) 46 endelig) (CdR 101/2002 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse, som blev vedtaget af Underudvalget for Territorial Samhørighed den 4. december 2002 (CdR 322/2002 rev.), med Sally Powell (medlem af Hammersmith and Fulham London Borough Council med ansvar for byfornyelse, (UK/PSE)) som ordfører,

og ud fra følgende betragtninger,

Bydimensionen er afgørende for økonomisk, social og territorial samhørighed i EU.

Der er en klar erkendelse af, at samtidig med at byerne har et betydeligt potentiale som økonomiske centre for udvikling, står de over for akutte fattigheds- og miljøbelastningsprogrammer.

Byerne spiller en afgørende rolle i forbindelse med gennemførelsen af EU's hovedmål om økonomisk og social samhørighed, beskæftigelse, konkurrenceevne og miljømæssig bæredygtighed.

Den Europæiske Union opfordrer alle aktører til at engagere sig i bestræbelserne på at opfylde målsætninger af tværeuropæisk interesse såsom bæredygtig udvikling, Lissabon-dagsordenen og lige muligheder —

på sin 48. plenarforsamling den 12. og 13. februar 2003 (mødet den 13. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

Regionsudvalget

1. stiller sig positiv over for den foreløbige vurdering af URBAN II, som giver et godt overblik over programmet i dets første stadier, og ser dette og midtvejsevalueringen, som er planlagt til 2003, som vigtige faktorer i udviklingen af en fremtidig fælles samhørighedspolitik;

2. støtter erkendelsen af, at byudvikling politisk prioriteres stadig højere i EU, og er enig i, at URBAN i høj grad bidrager til at løse de problemer, som kriseramte bydele står overfor;

3. er enig i, at den mest effektive måde at løse lokale problemer på er via en integreret tilgang til sociale, økonomiske og miljømæssige spørgsmål;

4. anerkender den høje indre merværdi af URBAN-initiativet, når det gælder fremme af udviklingen og gennemførelsen af bæredygtige økonomiske og sociale revitaliseringsstrategier, som er særligt innovative og gør EU-interventionerne mere synlige for borgerne;

5. bifalder den stærke partnerskabsstrategi, som er kernen i URBAN, idet den udgør den mest effektive måde til at sikre udviklingen af passende lokale løsninger på lokale problemer,

og er enig i, at URBAN har formået at inddrage lokalgrupper i udviklingen af lokalt baserede revitaliseringsaktiviteter;

6. understreger dog, at mange af byområderne, som står over for de største og fleste udfordringer, mangler den lokale infrastruktur, som er nødvendig for, at lokalsamfundene kan engagere sig effektivt. Det kan kræve omfattende støtte at sætte lokale organisationer i stand til at forvalte projekter, og Regionsudvalget mener, at en vigtig del af processen til opbygning af denne kapacitet består i at give områderne tid til at udvikle infrastruktur til at administrere og levere de i sagens natur komplekse programmer;

7. stiller sig positiv over for den høje grad af decentralisering under URBAN og bemærker den afgørende, ofte ledende, rolle, som lokale og regionale myndigheder spiller i forvaltningen af programmer;

8. anmoder Kommissionen om at undersøge, hvorledes dette kan forbedres ved at kræve, at lokale og regionale myndigheder inddrages og etablerer partnerskaber i forbindelse med forberedelsen og gennemførelsen af fremtidige programmer med sigte på økonomisk og social samhørighed, for eksempel gennem trepartsaftaler i overensstemmelse med principperne om god forvaltningsskik, ikke kun hvad angår de hidtil omfattede lokale områder, men også inden for strategisk planlægning af store områder af bymæssig karakter, som ikke indgår som støtteområder i Urban II;

⁽¹⁾ EFT C 148 af 18.5.2001, s. 25.

⁽²⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 27.

⁽³⁾ EUT C 66 af 19.3.2003, s. 11.

9. anerkender nødvendigheden af at øge støtten til socialt meget dårligt stillede områder, men mener også, at der er et grundlæggende behov for at opbygge relationer mellem byområder, der har brug for hjælp, og byområder i fremdrift. Den nuværende fremgangsmåde er ikke et skridt i den rigtige retning, da den ikke tillader, at støttemidler anvendes uden for det støtteberettigede område;

10. finder det vigtigt, at der udvikles URBAN-programmer, som kombinerer foranstaltninger til forbedring af byernes økonomiske konkurrenceevne med foranstaltninger til forbedring af tjenesteydelser og miljø og fremme af sociale integration i belastede bydele;

11. anmoder Kommissionen om at lægge større vægt på bæredygtighed i slutningen af programperioden. Koncentrationen af ressourcer i et lille område er en vigtig faktor, når det drejer sig om at opmuntre lokalsamfund til at arbejde i partnerskaber og til at opbygge kapacitet, men når støtten bortfalder, er der risiko for, at det samme vil ske med partnerskaberne;

12. bifalder fokuseringen på EU-anliggender, bl.a. social integration, som frem for alt har betydning for indvandrere, flygtninge og etniske minoritetsgrupper, og henstiller på det kraftigste til, at erfaringerne med denne tematiske indfaldsvinkel anvendes i den fremtidige udvikling af samhørighedspolitik og strukturfondene;

13. anerkender værdien af fleksibilitet i udvælgelsen af områder og anvendelsen af en række indikatorer, som tillader, at der tages hensyn til både EU's og medlemsstaternes prioriteter samt til specifikke regionale og lokale forhold, og fremhæ-

ver nødvendigheden af, at man i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet inddrager medlemsstaterne og regionale og lokale myndigheder i udvælgelsen af områder, der er berettigede til støtte fra strukturfonden, uden at dette må føre til en renationalisering af regionale udviklingspolitikker og -aktiviteter;

14. fremhæver dog behovet for at opnå samhørighed og for, at Kommissionen fastsætter klare retningslinjer for principperne og objektive kriterier for udvælgelse;

15. er af den faste overbevisning, at det er nødvendigt at forenkle de administrative procedurer, hvis programmerne skal gennemføres på den mest fordelagtige og effektive måde. Der har været gode erfaringer med at anvende en samlet fond i URBAN, og Regionsudvalget anmoder Kommissionen om at undersøge, hvorvidt denne fremgangsmåde kan anvendes i fremtidige programmer;

16. fremhæver værdien af at indbygge netværker og udveksling af erfaringer og god praksis i programmerne og bifalder, at udveksling af erfaringer mellem byer for første gang indgår i et fællesskabsprogram; udvalget Kommissionen om at sikre, at lokale og regionale myndigheder inddrages i disse aktiviteter;

17. anerkender, at intensiv hjælp under URBAN II er afgørende for at kunne løse de problemer, som kriseramte bydele står overfor. Regionsudvalget er dog af den overbevisning, at URBAN's fremgangsmåde med at iværksætte aktiviteter i mindre målestok ikke er tilstrækkelig til at løse strukturproblemer i byområder eller til at støtte deres potentiale for at fremme vækst og opfylde målene på Lissabon-dagsordenen. Regionsudvalget opfordrer kraftigt til, at byområdernes problemer får højere prioritet i regionalpolitikken efter 2006.

Bruxelles, den 13. februar 2003.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget